

การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน
ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2562

การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน
ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จี ฝาน

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษา (สังคมศึกษา)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มีนาคม 2562

การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน
ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จี ฝาน

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษา (สังคมศึกษา)

คณะกรรมการสอบ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พนิดา สิ้นสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐภูมิ วรรณไพศาล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐภูมิ วรรณไพศาล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.จารุณี ทิพยมณฑล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จารุณี ทิพยมณฑล)

15 มีนาคม 2562

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐภูมิ วรรณไพศาล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.จารุณี ทิพยมณฑล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ช่วยเหลือให้คำปรึกษา และคำแนะนำเป็นอย่างดี รวมไปถึงตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พนิกา สิ้นสุวรรณ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์สาขาการศึกษา วิชาเอกสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ และเอาใจใส่ดูแลศิษย์เป็นอย่างดี ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ และให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษากราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าตรวจสอบแก้ไข และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะอาจารย์สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ พี่ น้อง เพื่อนตลอดจนญาติทุกท่าน ที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ประโยชน์ และคุณค่าอันพึงมีจากการศึกษาครั้งนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูบูชาแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จี ฝาน

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
ผู้เขียน	นายจี ฝาน	
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษา)	
วิชาเอก	สังคมศึกษา	
คณะกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐภูมิ วรรณไพศาล รองศาสตราจารย์ ดร. จารุณี ทิพยมณฑล	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) ศึกษาการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) ศึกษาการปรับตัวให้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กลุ่มตั้งอย่างคือนักศึกษาจากประเทศจีนทุกเพศทุกวัยที่เข้ามาศึกษามากกว่า 3 เดือนในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านสังคมไทยทั่วไปสังคมเมืองและสังคมชนบทอยู่ในระดับมากที่สุด

2) ผลการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่านักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนมีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยภาคเหนือและภาคกลางอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้อยู่ในระดับมาก

3) ผลการปรับตัวให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่านักศึกษามีการปรับตัวด้านสังคมและ

วัฒนธรรมไทยมากที่สุด คือ การทักทายโดยไหวและการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อยเมื่อไปวัด
เข้าห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.38 รองลงมาคือไม่ควรยกเท้าพาดบนโต๊ะ เก้าอี้หรือใช้เท้าชี้คนหรือ
สิ่งของใดๆ คิดเป็นร้อยละ 17.41 การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ คิดเป็นร้อยละ 14.42 ไม่ควร
แตะต้องศีรษะของผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 13.43 และการเล่นสงกรานต์ คิดเป็นร้อยละ 9.95 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Perception of Thai Culture and Society of Chinese Exchanged Students in Chiang Mai University

Author Mr. Ji Fan

Degree Master of Education (Education)

Major Social Studies

Advisory Committee Asst. Prof. Dr. Chetthapoom Wannapaisan Advisor
Assoc. Prof. Dr. Jarunee Thippanon Co-advisor

ABSTARCT

The purposes of this research were to: 1) study of the social perception of Thailand Chinese exchanged students in Chiang Mai University. 2) study the cultural perception of Thailand Chinese exchange students in Chiang Mai University. 3) study the behavior conforms to the society and culture of Thailand, the Chinese exchanged students in university. The samples were Chinese students of all ages who studied more than 3 months in the Institute of Languages University by using a random sampling method of 201 people. The research instruments were Thai society and culture awareness questionnaire and interview of Chinese exchange students in Chiang Mai University. The statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows:

1) The results of Thai social awareness of Chinese exchange students in Chiang Mai University were perceived in Thai society in general, urban society and rural society at the high level.

2) Thai cultural awareness of Chinese exchange students In Chiang Mai University, it was found that Chinese exchange students had the highest level of perception of Thai culture in the North and Central region. The Northeastern and Southern regions were at the high level.

3) The result of behavior modification to be in line with Thai society and Thai culture of Chinese exchange students in Chiang Mai University found that students had the most behavior modification social and cultural: Dressing should be polite when going to the temple 22.38 percent, followed by not lift the foot on the table Chairs or use feet to point people or anything 17.41 percent, Adoration of the monarchy 14.42 percent, Rude to touch a stranger's head 13.43 percent and Songkran Festival 9.95 percent, respectively

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทางสังคมและทฤษฎีสังคมสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมใหม่	9
แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	16
ทฤษฎีการปรับพฤติกรรมของบุคคล	31
ทฤษฎีการรับรู้	39
บริบททั่วไปของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51

สารบัญ (ต่อ)

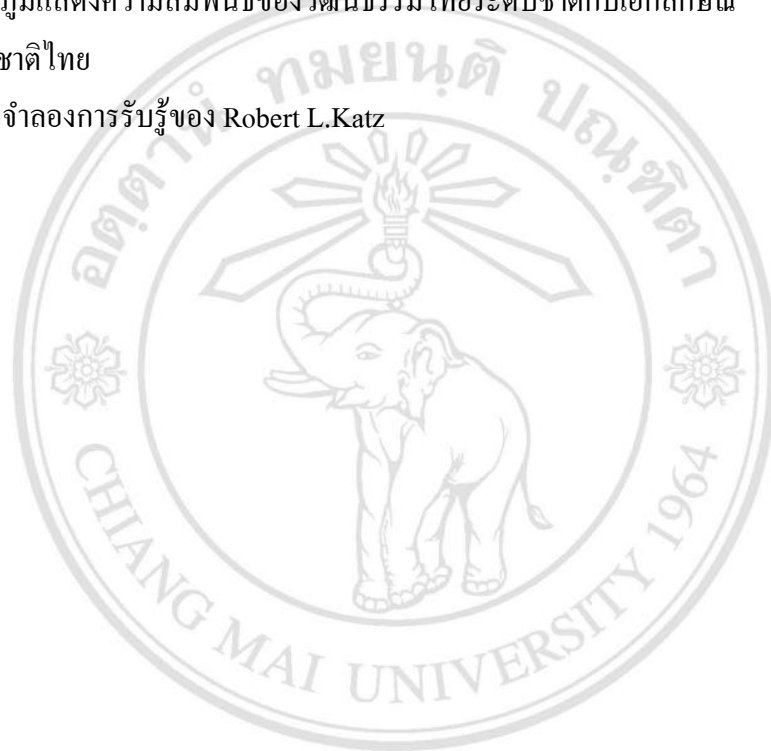
	หน้า
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ผู้วิจัยกำหนด	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
5.1 สรุปผลการวิจัย	74
5.2 อภิปรายผล	75
5.3 ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	82
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	83
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม เรื่อง การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	84
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	94
ประวัติผู้เขียน	99

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
4.1	จำนวนและร้อยละของเพศของนักศึกษา	54
4.2	จำนวนและร้อยละของอายุของนักศึกษา	54
4.3	จำนวนและร้อยละภูมิถิ่นานของนักศึกษา	55
4.4	วิธีการเรียนภาษาไทย	55
4.5	จำนวนปีที่เรียนภาษาไทย	56
4.6	จุดมุ่งหมายของการนำภาษาไทยไปใช้จากการเรียนภาษาไทย ในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่	56
4.7	เหตุผลในการตัดสินใจมาเรียนภาษาไทยที่สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	57
4.8	ผลการวัดระดับการรับรู้ด้านสังคมไทยทั่วไป	58
4.9	ผลการวัดระดับการรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมเมือง	59
4.10	ผลการวัดระดับการรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมชนบท	61
4.11	ผลการวัดระดับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคเหนือ	62
4.12	ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคกลาง	63
4.13	ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	64
4.14	ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคใต้	65
4.15	ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: เอกลักษ์ณ์ไทย	66
4.16	ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ชาตไทย	67
4.17	ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ศาสนา	68
4.18	ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ความเชื่อ	69
4.19	ผลการวัดระดับ ด้านพระมหากษัตริย์	71
4.20	พฤติกรรมกรปรับตัวในสังคม และวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยน ชาวจันที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	72

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2	การเปรียบเทียบลักษณะของเมืองในอดีตและปัจจุบันของไทย	16
3	แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมไทยระดับชาติกับเอกลักษณ์ ของชาติไทย	19
4	แบบจำลองการรับรู้ของ Robert L.Katz	40

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นชาติที่เก่าแก่และมีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมประจำชาติที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและพัฒนาหล่อหลอมขึ้นในสังคมไทยจนเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่แสดงออกถึงความเป็นอยู่สภาพแวดล้อมและการดำรงชีวิตของคนไทยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น ภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วรรณคดี ศิลปวัตถุ ดนตรี อาหาร การแต่งกาย ฯลฯ

นอกจากนี้คนไทยยังได้มีการรับเอาวัฒนธรรมของชาติอื่นเข้ามาผสมผสานโดยการนำมาดัดแปลงได้อย่างกลมกลืนจนเกิดเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทยที่มีเอกลักษณ์และเป็นที่สนใจของคนทั้งโลก (กมล จิราพงษ์, 2555) ซึ่งตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 ได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมไทยออกไว้เป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2560)

1. คติธรรม (Moral) คือวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำรงชีวิต ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของจิตใจและได้มาจากศาสนาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของสังคม เช่น ความเสียสละ ความขยันหมั่นเพียร การประหยัดคอบออม ความกตัญญู ความอดทน ทำดีได้ดี เป็นต้น

2. เนติธรรม (Legal) คือวัฒนธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งระเบียบประเพณีที่ยอมรับนับถือกันว่ามีค่าความสำคัญพอๆ กับกฎหมาย เพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. สหธรรม (Social) คือวัฒนธรรมทางสังคม รวมทั้งมารยาทต่างๆ ที่จะติดต่อเกี่ยวข้องกับสังคม เช่น มารยาทในการรับประทานอาหาร มารยาทในการติดต่อกับบุคคลต่างๆ ในสังคม

4. วัตถุธรรม (Material) คือวัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค บ้านเรือน อาคารสิ่งก่อสร้างต่างๆ สะพาน ถนน รถยนต์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

วัฒนธรรมไทยจึงเป็นวิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิตของคนไทยในชาติที่ได้ถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อๆ มา เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากคนกลุ่มหนึ่งไปยังคนอีกกลุ่มหนึ่ง วัฒนธรรมเป็นการแสดงออกซึ่งความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีงามของประชาชน เป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติที่เป็นลักษณะพิเศษหรือลักษณะเด่นของบุคคลหรือสังคมที่แสดงว่าสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่งเช่น วัฒนธรรมการพบปะกันในสังคมไทยจะมีการยกมือไหว้ เป็นต้น

ด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมภายใต้ระบบทุนนิยมโลก ถือเป็นหัวใจสำคัญของโลกาภิวัตน์ระบบการสื่อสารช่วยส่งผ่านประสบการณ์วิถีชีวิตและวัฒนธรรม

ก่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยมและระบบคุณค่าต่างๆ จากกระแสของโลกาภิวัตน์ที่พยายามจะเชื่อมโลกให้เป็นหนึ่งเดียว ทั้งทางด้านความคิด มุมมอง และการกระทำ สิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรมและวิถีชีวิต (นฤมล รอดเนียม 2550, หน้า 10) ก่อให้เกิดการไหลเวียนของผู้คน เทคโนโลยี เงิน สื่อและอุดมการณ์ ซึ่งได้เกิดขึ้นแล้วในประเทศไทย รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างประเทศมีโอกาสเข้ารับการศึกษาบรวมได้ในประเทศ การทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมของประเทศปลายทางจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเนื่องจากวัฒนธรรมจะครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกมาในวิถีชีวิตของคนในสังคมใด สังคมหนึ่ง เป็นเครื่องกำหนดวิถีชีวิตของคนในสังคมทำให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (โสภณา ศรีจาปา 2557, หน้า 1)

ประเทศไทยและจีนมีความผูกพันและติดต่อกันมาอย่างยาวนานนับแต่โบราณกาลด้วยความผูกพันยาวนานและวัฒนธรรมที่ใกล้ชิดทำให้ความสัมพันธ์ด้านสังคมและวัฒนธรรมระหว่างไทย – จีน พัฒนาไปอย่างใกล้ชิดและแนบแน่นมาโดยตลอด ประชาชนของทั้งสองประเทศมีการไปมาหาสู่เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันประเทศไทยกับจีนมีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่เจริญรุดหน้าในทุกด้านและนับวันจะยิ่งพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนของทั้งสองประเทศตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคในช่วงศตวรรษที่ 21 ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างรวดเร็วประกอบกับการแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ของจีน ทำให้ไทย และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคหวังว่าจะมีความร่วมมือกับจีนมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจการค้า และการลงทุน โดยจีนจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียและโลกโดยรวม (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน 2560, online) อีกทั้งประเทศไทยกับจีนยังมีความร่วมมือด้านการศึกษาอย่างเข้มข้น และเข้มข้น มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์ และการให้ทุนการศึกษาระหว่างกันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ในหมู่นักศึกษาจีนมีนักศึกษาจีนเรียนวิชาเกี่ยวกับไทยและภาษาไทยจำนวนมาก และมีนักศึกษาจีนนิยมเดินทางไปศึกษาต่อในประเทศไทย โดยเฉพาะนักศึกษาชาวจีนจากมณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ได้เดินทางไปศึกษาต่อในประเทศไทยปีละประมาณ 2,000 คน (สถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง, 2560)

แม้ว่าความนิยมของคนจีนที่เข้ามาเรียนต่อระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยจะมีมานานเกือบ 10 ปีแล้วก็ตาม แต่ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา นักศึกษาจีนนิยมมาเรียนในมหาวิทยาลัยในไทยมากขึ้น ทำให้มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นมาเป็นมากกว่า 20,000 คนจาก 10 ปีที่ผ่านมาซึ่งมีประมาณ 10,000 คน ซึ่งเหตุผลที่คนจีนสนใจเรียนมหาวิทยาลัยในไทย ส่วนหนึ่งมาจากมีประชากรจำนวนมาก แต่มหาวิทยาลัยของประเทศจีนไม่สามารถรองรับได้ จึงทำให้นักเรียนส่วนหนึ่งพลาดเพราะสอบเข้า

มหาวิทยาลัยรัฐ ไม่ได้และอยากเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาแต่ไม่สามารถจะเรียนในประเทศไทยได้ จึงหันมาเรียนต่อที่ประเทศไทย ซึ่งมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนักและไม่แตกต่างจากประเทศจีน (ผู้จัดการออนไลน์, 2559) และในขณะเดียวกันระบบการศึกษาของจีนที่สร้างความเครียดและความกดดันอย่างหนักให้แก่นักเรียน โดยเฉพาะการสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการแข่งขันสูงมาก เป็นปัจจัยภายในที่ผลักดันให้นักเรียนจีนที่มีความรู้ความสามารถและมีกำลังทรัพย์ตัดสินใจเลือกเดินทางออกไปศึกษาต่อในต่างประเทศ รวมไปถึงสถาบันอุดมศึกษาของไทยมีความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของจีนมาเป็นระยะเวลายาวนาน เช่น การลงนามบันทึกความเข้าใจหรือความตกลงระหว่างสถาบันการศึกษาของไทยกับจีน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา การวิจัยร่วม การรับโอนหน่วยกิตและการเปิดหลักสูตรร่วม การเข้าร่วมงานแนะแนวศึกษาต่อต่างประเทศในจีนของมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของไทย เป็นต้น (สุชาติ เลียงแสงทอง, 2558) เพื่อการพัฒนาทางการศึกษาและด้านเศรษฐกิจในภูมิภาค ส่งผลให้นักศึกษาจีนทะลักเข้ามาเรียนในประเทศไทยมากขึ้นนั่นเอง

จากที่ได้กล่าว ไปข้างต้นด้วยความสัมพันธ์ที่ดีเป็นพิเศษระหว่างไทยกับจีนและด้วยความโอบอ้อมอารีของคนไทยที่ให้การต้อนรับขับสู้ชาวต่างชาติเป็นอย่างดีทั้งในด้านการท่องเที่ยว การประกอบธุรกิจ การทำงานและการศึกษา ส่งผลให้การศึกษต่อในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยเป็นที่รู้จักและเป็นทางเลือกหนึ่งที่นักศึกษาจีนให้ความสนใจ ดังเห็นได้จากมหาวิทยาลัยของไทยหลายแห่งมีนักศึกษาจีนเป็นนักศึกษาต่างชาติกลุ่มหลัก เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ หรือแม้กระทั่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ จากนักศึกษาจีนที่นอกจากจะเป็นจุดสำคัญที่ทางการใช้วัดจำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่มาเที่ยวเชียงใหม่ เพราะถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับแรกๆ ที่คนจีนต้องมาเยือนแล้วนั้น แต่ยังคงส่งผลไปถึงด้านการศึกษาด้วย เนื่องจากในช่วงเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้มีความร่วมมือด้านการศึกษา กับมหาวิทยาลัยหลายแห่งของจีน ส่งผลให้ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีนักศึกษาชาวจีนจำนวนมากถึง 549 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2560) ที่เรียนอยู่ตามคณะต่างๆ ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ในขณะที่เวลานี้การที่นักศึกษาชาวจีนเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมากนั้น ทำให้นักศึกษาชาวจีนส่วนหนึ่งต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรคที่หลากหลาย เช่น การปรับตัวด้านภาษา ด้านสังคม ด้านการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ รวมไปถึงการปรับตัว และด้านการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมไทย เป็นต้น

ทั้งนี้เมื่อจำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นทำให้นักศึกษาเหล่านี้เกิดความ ต้องการข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาและคำแนะนำต่างๆ รวมถึงข้อมูลทางด้าน วัฒนธรรมไทย เพื่อใช้ สำหรับการปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยและการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย (ศูนย์การศึกษานานาชาติ, 2552) โดยทางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และศิลปวัฒนธรรม

ให้แก่ นักศึกษาต่างชาติ เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจแก่นักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (กองวิเทศสัมพันธ์, 2551) เพราะเห็นว่าการรู้วัฒนธรรมของสังคมที่นักศึกษาต่างชาติเข้าไปศึกษาอยู่เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะสามารถช่วยให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนและดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความรู้ ความเข้าใจและมุมมองในด้านวัฒนธรรมที่ถูกต้องที่จะทำให้เกิดการยอมรับระหว่าง วัฒนธรรมที่ต่างกันให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุข (วรศิริ บุญเชื้อ, 2545)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่” เพื่อทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยและการศึกษาการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตลอดจนการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมทั้งสร้างสื่อการเรียนรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่หรือที่สนใจจะมาศึกษาต่อยังมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้ทราบข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยก่อนเนื่องจากนักศึกษาชาวจีนจำเป็นต้องมีการปรับตัวทั้งในเรื่องของอาหาร การแต่งกาย การบริการพื้นฐานต่างๆ ในชีวิตประจำวัน มารยาทและการปฏิบัติตัวในสังคมหรือห้องเรียน เช่น อาจารย์ รุ่นพี่ และเพื่อนนักศึกษา เป็นต้น รวมถึงด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีการต่างๆ ที่สืบทอดและยึดถือปฏิบัติกันมา เพื่อลดอัตราการเกิดปัญหาและลดความวิตกกังวลในการดำเนินชีวิต และสามารถช่วยให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมและมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุขและเกิดความประทับใจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจำนวน 406 คน ในสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2561 ซึ่งรวมนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 16 คน ปีที่ 2 จำนวน 53 คน และปีที่ 3 จำนวน 337 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพียง 201 คน ทั้งนี้เพราะจำนวนนักศึกษาแต่ละปีมีจำนวนไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนดังนี้ (Kreicic R.V and Morgan, D.W,1970)

ปีที่	1	จำนวน 8 คน
ปีที่	2	จำนวน 26 คน
ปีที่	3	จำนวน 167 คน

ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบง่าย (Sampling Random) ใช้กับนักศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 3 เท่านั้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.ลักษณะสังคมไทย

1.1.ลักษณะของสังคมเมือง

1.2.ลักษณะของสังคมชนบท

2.วัฒนธรรมไทย

2.1 ลักษณะของวัฒนธรรม

2.2 ความเชื่อและขนบธรรมเนียม

2.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี

2.4 ประเพณีและพิธีกรรมในเทศกาล

2.5 ประเพณีและพิธีกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรม

3.การปรับพฤติกรรมของบุคคล

4.บริบททั่วไปของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และการเรียนรู้ นำไปสู่การตัดสินใจของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่สามารถอธิบายเรื่องสังคมและวัฒนธรรมไทยได้อย่างถูกต้องและเข้าใจ

สังคมและวัฒนธรรมไทย หมายถึง สิ่งที่คนไทยหรือสังคมไทยได้สร้างขึ้นมาเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตและมีการถ่ายทอดการเรียนรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นหนึ่งทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม โดยไม่ขาดช่วงระยะเวลา หรืออาจจะเป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นใหม่ในสังคมจนได้รับการยอมรับจากคนในสังคม เกิดการเรียนรู้และซึมซับและถือปฏิบัติตามก็ได้

การรับรู้ด้านสังคมไทย หมายถึง การที่นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมไทยทั่วไป สังคมเมือง สังคมชนบท

การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย หมายถึง การที่นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติวัฒนธรรมไทยได้อย่างถูกต้อง โดยปราศจากปัญหาและอุปสรรค เช่น ประเพณีแต่ละภาค เอกลัทธิไทย ชาติไทย ศาสนา ความเชื่อ พระมหากษัตริย์

การปรับพฤติกรรม หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการแบบต่างๆ ที่นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนเข้ามาศึกษาในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่พยายามหาวิธีการที่จะตอบโต้ต่อสิ่งที่มีผลกระทบต่อจิตใจทั้งจากภายในหรือภายนอก เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่กลมกลืนกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีความสุข

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน หมายถึง นักศึกษาจากประเทศจีนทุกเพศ ทุกวัย ที่เข้ามาศึกษา มากกว่า 3 เดือนในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อมูลด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบข้อมูลด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ทำให้ทราบข้อมูลการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยรวมทั้งสภาพปัญหาที่เกิดจากการปรับพฤติกรรมของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. เพื่อเป็นแนวทางให้แก่สถาบันภาษาในการแก้ปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยน
ชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีดังนี้

ตัวแปรต้น

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. คณะที่กำลังศึกษา
5. ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ตัวแปรตาม

1. การรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมไทย
2. การเตรียมตัวและการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมไทยก่อนการเดินทางมาศึกษา
3. พฤติกรรมและลักษณะนิสัยในการยินยอมปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสังคมและวัฒนธรรมไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการรับรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 แนวคิดทางสังคมและทฤษฎีสังคม

- 2.1.1 ความหมายของแนวคิดสังคม
- 2.1.2 ประเภทของแนวคิดทางสังคม
- 2.1.3 ลักษณะของสังคมไทย
- 2.1.4 ลักษณะสังคมชนบท
- 2.1.5 ลักษณะสังคมเมือง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

- 2.2.1 ลักษณะของวัฒนธรรม
- 2.2.2 ความเชื่อของชาวไทย
- 2.2.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี

2.3 ทฤษฎีการปรับตัวกิจกรรมของบุคคล

- 2.3.1 ความหมายของการปรับตัว
- 2.3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัว
- 2.3.3 กลยุทธ์ในการปรับปรุงบุคลิกภาพ
- 2.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

2.4 ทฤษฎีการรับรู้

- 2.4.1 ความหมายการรับรู้
- 2.4.2 ความสำคัญของการรับรู้

2.5 บริบททั่วไปของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน

- 2.5.1 ลักษณะของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจาก Yunnan
- 2.5.2 ลักษณะของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจาก Sichuan
- 2.5.3 ลักษณะของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจาก Guangxi

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทางสังคมและทฤษฎีสังคม

2.1.1 ความหมายแนวคิดสังคม

แนวคิดทางสังคม (Social thought) หมายถึง ความคิดของมนุษย์โดยมนุษย์และเพื่อมนุษย์ ความคิดที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา จะกระทำโดยคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ กรณีที่คิดคนเดียวก็ ต้องเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นด้วย แม้ไม่ยอมรับทั้งหมดก็อาจยอมรับเพียงบางส่วน ความคิดนั้นจึงคงอยู่ ได้ Emory Bogardus ได้ให้ความหมายแนวคิดทางสังคมว่า “เป็นความคิดเกี่ยวกับการสอบถามหรือ ปัญหาทางสังคมของบุคคลต่างๆ ไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบัน เป็นการคิดร่วมกันของเพื่อนหรือผู้ที่ อยู่ในความสัมพันธ์ เป็นความคิดของแต่ละคนและของกลุ่มคน ในเรื่องรอบตัวมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ของ สังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ต้องคิด เพื่อหาทางแก้ปัญหาหรือทำให้ปัญหาบรรเทาลง ความคิดความอ่าน ที่ได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาแล้ว และใช้การได้ดี ก็จะได้รับ การเก็บรักษา สืบทอดจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุด หนึ่ง” อาจารย์ วราคม ทีสุโกะ ให้ความหมายว่า “แนวคิดทางสังคมเป็นความคิดของมนุษย์ เกิดจากการ รวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนของมนุษย์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์โดยทั่วไป และปัญหาที่ประสบ ความคิดนี้เป็นที่ยอมรับกันในหมู่มนุษย์ ไม่สูญหาย มีการสืบความคิดกันต่อไป”

ดังนั้น ผู้วิจัยได้สรุปว่า แนวคิดสังคมเกิดจากคิดของมนุษย์และรวมชุมชนต่างเป็นกลุ่มซึ่ง เกี่ยวข้องชีวิตของชุมชนต่างๆ โดยเผชิญปัญหาต่างๆ ที่มาจากกลุ่มชุมชน

2.1.2 ประเภทของแนวคิดทางสังคม

ได้เรียบเรียงจากความคิดของ Bogardus ได้ 5 ประเภท เรียกว่า “แนวทางห้าสายของความคิด มนุษย์” (five lines of human thought) ดังนี้

1. ความคิดเกี่ยวกับจักรวาล เป็นความคิดของคน โบราณเกี่ยวข้องกับลักษณะของสากล จักรวาล และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับจักรวาล มนุษย์ยุคโบราณสนใจในศาสนา ในจิตและ วิญญาณ มีความคิดความเชื่อในเรื่องเทพเจ้า ภูต ผี เทวดา ลัทธิศาสนาต่างๆ เช่น ลัทธิเทพเจ้าองค์เดียว (monotheism) ลัทธิเทพเจ้าหลายองค์ (polytheism) การปกครองโดยสงฆ์ (monotheism) สิ่งเหล่านี้ทำ ให้มนุษย์เกิดความกลัวและความหวัง อุดมการณ์และการบูชาอันดีด้วยชีวิต

2. ความคิดเกี่ยวกับปรัชญา ในขั้นนี้มีระดับความคิดเชิงปัญญาสูงขึ้น แต่ก็ยังเป็นความคิด เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับจักรวาลเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต แต่ไม่เกี่ยวกับศาสนาหรือไม่ใช่ ความคิดที่สนองความจำเป็นทางศาสนา ความเชื่อ มนุษย์พยายามลดความคลุมเครือ หาความกระจ่าง ในสิ่งแวดล้อมของจักรวาลเกณฑ์คำอธิบายต่างๆ อย่างมีเหตุผล หาเอกภาพจากการเปลี่ยนแปลงและ หาแก่นสารในความซับซ้อน มนุษย์ได้พบว่าในยุคนี้ควรมีการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ เชื่อมั่นใน ความสามารถของมนุษย์ และรู้ว่าในที่สุดทุกสิ่งจะต้องแตกดับ ไป มนุษย์พยายามสร้างความหมาย สูงสุดของสิ่งต่างๆ อย่างไม่มีอคติตามความรู้ความสามารถที่สูงขึ้นของคน

3. ความคิดเกี่ยวกับตนเอง เมื่อมีความรู้เกี่ยวกับจักรวาลและความรู้ทางปรัชญาเพียงพอแล้ว มนุษย์ก็หวนกลับมาคิดถึงตัวเอง คิดถึงบุคลิกลักษณะ โครงสร้างและหน้าที่ของการคิดการกระทำ หรือการประพฤติปฏิบัติของตนเอง คิดถึงความฉลาด ความโง่ ความจำ ความฝันและสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเป็นที่มาของวิชาจิตวิทยาสมัยใหม่

4. ความคิดเกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ความรู้ลึกเกี่ยวกับ หิน ดิน น้ำ อากาศ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัว มนุษย์ และมนุษย์จำเป็นต้องรู้จัก เพื่อป้องกันอันตราย หรือใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ การคิดเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ทำให้มนุษย์ได้ต่อต้านหิน บ่อน้ำมัน บ่อแก๊ส นำมาปรับปรุงการคมนาคมขนส่ง ความคิดความรู้อันแยบยลของมนุษย์ ทำให้มนุษย์รู้จักใช้ประโยชน์จากวัตถุต่างๆ สามารถควบคุมธรรมชาติได้ นั่นคือที่มาของความคิดทางวิทยาศาสตร์ ที่ทำให้เกิดความสะดวกสบาย

5. ความคิดเกี่ยวกับเพื่อนมนุษย์หรือสังคมมนุษย์ ในประวัติศาสตร์มนุษย์มีความคิดเกี่ยวกับเพื่อนมนุษย์ในลักษณะเป็นกลุ่มน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนที่ทำให้กับเรื่องต่างๆ ใน 4 ข้อแรก และได้หันมาสนใจเรื่องของเพื่อนมนุษย์เมื่อไม่นานมานี้ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ระหว่างมนุษย์กับสังคม ภาระหน้าที่ความผูกพันที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ ต่อสังคม ลักษณะของชีวิตสังคม แนวโน้มทางสังคม ปัญหาสังคม หลักการการศึกษาวิเคราะห์สังคม อันเป็นความคิดพื้นฐานของสังคมศาสตร์ในสังคมสมัยใหม่ ตัวอย่างความคิดทางสังคม อาจแยกออกเป็นกลุ่ม ดังนี้

1. ปรัชญาชีวิต สังคมไทยหรือสังคมอื่นความคิดทางสังคมอาจแสดงออกในรูปของปรัชญาชีวิต หมายถึง เป้าหมายสูงสุดของชีวิต รวมทั้งแนวทางการ ไปสู่เป้าหมาย สังคมแต่ละสังคมจะมีปรัชญาชีวิตของสังคมด้วย เช่น กรณีของสังคมไทย ปรัชญาชีวิตจะเป็นแบบเรียบง่าย รักอิสระเสรี โอบอ้อมอารี มีศีลธรรม

2. ศาสนา ความคิดทางสังคมจากศาสนาประจำชาติ ประจำสังคม สังคมไทยคนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ เรียกว่า พุทธศาสตร์ ครอบคลุมความคิดด้านต่างๆ ของสังคม ทั้งครอบครัว เศรษฐกิจ การศึกษา หรือการเมืองการปกครอง

3. ประวัติศาสตร์ เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความคิดทางสังคม เป็นข้อมูลที่ประมวลเรื่องราวความเป็นมาของชนชาตินั้นๆ เช่น การจัดชุมชน การทำมาหากิน การปกครองบังคับบัญชา วิธีต่อสู้ การป้องกันการรุกราน

4. วรรณคดี เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ให้ข้อมูลทางสังคม เป็นการบันทึกเรื่องราวทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น นิทาน ตำนาน จะมีแง่มุมแสดงให้เห็นถึงความละเอียดลออต่างๆ

5. ภูมิปัญญาไทย หรือความรู้พื้นบ้าน ศึกษาได้จากด้านอนามัย สาธารณสุข เช่น ยาสมุนไพร ความรู้เกี่ยวกับฤดูกาล เกี่ยวกับต้นไม้ เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ การช่างประเภทต่างๆ การรบ การกีฬา

6. สุภายิต เป็นคติ คำพังเพย ปริศนาคำทาย มีอยู่ในแหล่งต่างๆ ที่เป็นสังคม ชุมชน
ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่าประเภทของแนวคิดทางสังคมมีความหลากหลายตามแนวคิดสังคม
เช่นการใช้ชีวิตของมนุษย์ ความเชื่อทางสังคม ภูมิปัญญาชุมชน การปกครอง เป็นต้น

ทฤษฎีสังคม (Social Theory)

ความหมายของทฤษฎี คือ คำอธิบายสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเรื่องหนึ่งเรื่องใดสำหรับ
นักวิทยาศาสตร์ ทฤษฎีจะต้องเป็นคำอธิบายตามหลักเหตุผลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ
ของสิ่งนั้นอย่างมีระบบจนสามารถพยากรณ์สิ่งนั้นในอนาคตได้

ดังนั้น ความหมายของทฤษฎีสังคม คือ คำอธิบายเรื่องของคนและความสัมพันธ์ระหว่างคน
ตามหลักเหตุผล และความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ของคน หรือระหว่างคนต่อคน คนต่อกลุ่ม คน
ต่อสภาพแวดล้อม อย่างมีระบบจนสามารถพยากรณ์ได้

ทฤษฎีสังคมตามความหมายดังกล่าว จึงมีขอบเขตกว้างขวาง เป็นคำอธิบายเกี่ยวกับคนแต่ละ
บุคคล กลุ่มคน ความสัมพันธ์ระหว่างคนต่างๆ รวมไปถึงคำอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนกับ
สิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ข้อสำคัญนั้นจะต้องเป็นไปตามหลักเหตุผล มีระบบ
ระเบียบพอที่จะเป็นฐานในการพยากรณ์เรื่องทำนองเดียวกันในอนาคตได้ Jame Miley “โดยทั่วไป
ความพยายามที่จะอธิบายส่วนหนึ่งส่วนใดของสังคม (Social life) ถือได้ว่าเป็นทฤษฎีสังคม” และ
Henry P Fairchild ให้ความหมายว่า “ทฤษฎีสังคม คือ การวางนัยต่างๆ ไปหรือข้อสรุปที่ใช้ได้ทั่วไป
เพื่ออธิบายปรากฏการณ์สังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง”

ทฤษฎีทางสังคมกับแนวคิดทางสังคม มีความคล้ายคลึงกัน แต่ไม่เหมือนกัน ดังนี้

1. ทฤษฎีทางสังคมเป็นคำอธิบายเรื่องเกี่ยวกับคน หรือความสัมพันธ์ระหว่างคน ซึ่งเป็นการรู้
ระดับหนึ่งที่ยังไม่ถึงขั้นอธิบาย
2. ทฤษฎีทางสังคม แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ของคนหรือระหว่างคนต่อคนอย่าง
มีระบบ แต่ความคิดทางสังคมไม่กำหนดว่าต้องเป็นเช่นนั้น
3. ทฤษฎีทางสังคมมีความสามารถพยากรณ์อนาคตได้ แต่ความคิดทางสังคมไม่ถึงขั้นนั้น
4. ทฤษฎีทางสังคมอาจมีรูปของข้อความที่เตรียมไว้สำหรับการพิสูจน์ด้วยข้อมูลประจักษ์
ทฤษฎีทางสังคมอาจมีทั้งที่ตรวจสอบด้วยข้อมูลประจักษ์ หรือยังไม่เคยผ่าน แต่ได้มีการเตรียมหรือ
มีลักษณะที่พร้อมจะให้พิสูจน์

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีสังคม คือ คำอธิบายปรากฏการณ์สังคมอย่างใดอย่างหนึ่งตามหลัก
เหตุผล โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของปรากฏการณ์สังคมนั้น จนสามารถที่จะ
พยากรณ์ปรากฏการณ์สังคมในอนาคตได้ ทฤษฎีสังคมมีความหมายกว้างเป็นทฤษฎีของจิตวิทยา
ซึ่งอาจหมายถึงเรื่องของคนแต่ละคนก็ได้ (Psychology studies human interaction of individuals) หรือ

อาจหมายถึงทฤษฎีรัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องของอำนาจของคนหลายคนที่เกี่ยวข้องกัน หรืออาจหมายถึงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ อันเป็นเรื่องของคนหลายคนกับวัตถุในการผลิตการจำหน่ายแจกผลิตภัณฑ์และบริการในการอุปโภคบริโภคได้ และอาจเป็นทฤษฎีสังคมวิทยา เป็นเรื่องของรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์หรืออาจจะเป็นทฤษฎีของมนุษย์วิทยาเป็นเรื่องของคนที่มีแบบแผนการคิด การกระทำหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีทางสังคมจึงคล้ายกับแนวคิดทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับคนและความสัมพันธ์ระหว่างคน รวมทั้งระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม แต่ก็มี ความแตกต่างกันที่ทฤษฎีเป็นข้อความเป็นไปตามหลักเหตุผล มีระบบและพยากรณ์ปรากฏการณ์ในอนาคต

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่าทฤษฎีสังคมมีความหมายกว้างรวมถึงเศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดทางสังคม สามารถพยากรณ์ปรากฏการณ์ในอนาคต

2.1.3 ลักษณะของสังคมไทย(The Characteristics of Thai Society)

มนตรีธน์ ปิ่นวิเศษ (2550) เป็นสังคมที่บุคคลสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ตนพอใจ ไม่ยึดถือว่าต้องปฏิบัติเป็นแบบเดียวกัน สังเกตได้จาก ค่านิยมของคนไทยหลายประการที่ขัดกันเองเช่น ” ซ้ำๆ ได้พริ้วสองเล่มงาม” ในขณะที่เดียวกันก็มีค่านิยมว่า”น้ำขึ้นให้รีบตัก” หรือ ”มือใครยาว สาวได้สาวเอา” เป็นการแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่ยึดมั่นในสิ่งใดหรือไม่จริงจิ่งต่อสิ่งใด ขอให้สบายก็แล้วกัน บุคคลจะทำตามความพอใจมากกว่าสังคม มีการยึดหยุ่น ไม่มีกฎตายตัวแต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือถึงกับทำให้เดือดร้อนจนอยู่ในสังคมนี้ได้

สังคมไทย (Thai Society) จัดเป็นรูปแบบสังคม เกษตรกรรม (Agrarian Society) ประมาณร้อยละ 80 ของประชากรทั่วประเทศทำการเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ ระบบสังคมไทย (Society system) อาจแบ่งเป็น 2 ระบบคือ

- สังคมชนบท (Rural Society)
- สังคมเมือง (Urban Society)

ทั้งสองระบบนี้เป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ และวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงน้อย จะเปลี่ยนแปลงน้อยจะเปลี่ยนแปลงเฉพาะ ผู้ที่อยู่ในเมืองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นเพียงคน กลุ่มน้อยของสังคมไทย เพราะประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในชนบททำการเกษตร ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีมีการศึกษา น้อยฐานะยากจน ไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นใหม่ๆ ยึดถือเงินตรา เกียรติ อำนาจ มีโครงสร้างของชนชั้นยกย่องความเป็นเจ้าคนนายคน ยึดบุคคลเป็นหลัก ยกย่องผู้อาวุโส

ลักษณะที่สำคัญของสังคมไทย

1. ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลัก
2. มีนิสัยประนีประนอม

3. มีนิสัยพึ่งพาอาศัยกัน ให้ความสำคัญระบบอุปถัมภ์
4. มีลักษณะนิสัยเรื่องเป็นเจ้าคนนายคน คือ ให้ความสำคัญกับลาภยศ
5. มีความรักเทิดทูลพระมหากษัตริย์
6. นับถือพุทธศาสนา
7. ไม่มีความขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม

ลักษณะเด่นของสังคมไทย จากลักษณะสำคัญของสังคมไทยที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปลักษณะเด่นของสังคมไทยได้ดังนี้

1. สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม ประชากรร้อยละ 80 เป็นเกษตรกร
2. มีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจ ความรัก ความสามัคคี ของชาวไทย
3. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่ นับถือ ประมาณร้อยละ 95 ส่วนศาสนาอื่นรองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู และศาสนาซิกข์
4. มีการอพยพแรงงานเข้าสู่ตัวเมือง เนื่องจากภัยแล้ง ทำการเกษตรไม่ได้
5. ประชาชนมีฐานะยากจน การศึกษาและโภชนาการยังอยู่ในระดับต่ำ
6. ความเจริญส่วนใหญ่จะอยู่ในเมืองหลวงและเขตเมืองใหญ่
7. ชอบความสนุกสนานรื่นเริง

Li Meiling Fudan University (2013) ได้กล่าวไว้ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่การแบ่งชนชั้นอย่างเข้มงวด มีการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ การเลือกตั้งของประเทศไทย เป็นกระบวนการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองประเทศไทย อาทิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย, วุฒิสภาไทย, ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, ผู้ว่าเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นอื่นๆ ด้วยการให้ประชาชนออกเสียงเลือกบุคคลที่เห็นสมควร

อาานนท์ อภาภิรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2515) ได้กล่าวว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่มีประวัติศาสตร์เก่าแก่และมีวัฒนธรรมที่ดีงาม อันเป็นที่ยกย่องนับถือแก่นานาชาติมาเป็นเวลาช้านาน และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสังคมไทยได้มีการติดต่อและมีสัมพันธไมตรีอันดีกับประเทศต่างๆ และผลแห่งการติดต่อดังกล่าวนี้อาจสังคมไทยได้รับเอาวัฒนธรรมของชนชาติอื่นมาปฏิบัติ (acculturation) โดยวิธีการเผยแพร่วัฒนธรรม (cultural diffusion) เช่น รับเอาพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์มาจากอินเดีย เป็นต้น

สืบมาปัจจุบัน เนื่องจากความสะดวกอย่างรวดเร็วในการคมนาคมสื่อสาร ตลอดจนเครื่องมือใช้ที่ทันสมัย ทำให้อารยธรรมของสังคมตะวันตกได้ไหลบ่าเข้ามาในสังคมไทยเอกสารการสอนชุดวิชาสังคมมนุษย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548) สังคมไทยหมายถึงกลุ่มที่พูดภาษาไทย มีปฏิสัมพันธ์หรือมีการกระทำต่อกันตามธรรมเนียมประเพณีที่ยึดถือร่วมกันมาและมีความรู้สึกผูกพัน

เป็นพวกพ้องหมู่คณะเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันฉันญาติมิตร ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ถือว่าตนเป็นเจ้าของ สังคม พอสรุปได้ดังนี้ สังคมไทยมีลักษณะ โครงสร้างแบบหลวมๆ คนไทยสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ตนพอใจ ไม่มีการบังคับว่าต้องปฏิบัติเป็นแบบเดียวกัน

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่าลักษณะของสังคมไทยจะแยกออกเป็น 2 ด้านตามทฤษฎีสังคมกับแนวคิดทางสังคม ได้แก่ สังคมเมืองกับสังคมชนบท ซึ่งลักษณะสังคมเมืองกับสังคมชนบทมีความแตกต่าง

2.1.4 ลักษณะสังคมชนบท (Rural Society)

มณีรัตน์ ปิ่นวิเศษ (2550) ได้กล่าวว่า บางที่เรียกว่า สังคมแบบชาวบ้าน (Folk Society) ซึ่งจัดว่ามีความสำคัญที่สุดในสังคมไทย เพราะเป็น โครงสร้างหลักเกือบทั้งหมดของประเทศไทย อันมีผลมาจากพฤติกรรมทั้งทางขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม พอสรุปเป็นข้อๆ ดังนี้

1. ประชากรมีความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ ประชากรอยู่ตามธรรมชาติ ไม่หนาแน่นมีการแข่งขันกันน้อยสภาพการครองชีพต่ำ

2. ส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำให้ต้องพึ่งพาอาศัยแรงงานแลกเปลี่ยนกัน มีความใกล้ชิดกัน จึงมีความสนิทสนมกัน

3. ลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้น เป็นหน่วยที่สำคัญทางเศรษฐกิจช่วยกันทำงานทำเครื่องมือ เครื่องใช้ทอผ้าเอง ทำอาหารเอง

4. ชุมชนมักตั้งอยู่นอกเมือง เป็นหมู่บ้าน ตำบล กระจายอยู่ห่างกัน มีประชากรไม่หนาแน่น

5. วัดและศาสนาสถาน เป็นสถานที่สำหรับประกอบพิธีกรรมศาสนา ในสมัยก่อนวัดเป็นแหล่งความรู้ อบรมบ่มนิสัย ปัจจุบันวัดก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ไม่น้อย

6. ส่วนใหญ่ยึดมั่นอยู่กับขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงง่ายๆ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย

7. ค่านิยมในเรื่องคุณงามความดีในทางศาสนา เป็นตัวควบคุมความประพฤติทางสังคม

อาานนท์ อากาศิกรม (2515) ได้กล่าวว่าลักษณะสังคมชนบทไทยเป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในอาณาเขตเดียวกัน มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเรามีผลประโยชน์และบริการทางสังคมร่วมกัน

1. ครอบครัวมีลักษณะเป็นสถาบันเบ็ดเสร็จ (All-inclusive institution)

2. วัดเป็นหน่วยของกิจกรรมบางประเภท เช่นการศึกษา การปกครอง การสันตนาการ

3. การยึดมั่นถือมั่นในประเพณี เช่น สภาพของงานเกษตรกรรมอยู่ใต้กฎธรรมชาติ การขาดแคลนแรงงานในครอบครัว

4. การปะทะสังสรรค์ของสมาชิกในสังคมชนบทเป็นไปในลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิ

5. สังคมชนบทส่วนใหญ่มีความเชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์

6. สังคมชนบทสนใจในเรื่องงานพิธี เช่น ในด้านก่อ ทำลาย

7. สังคมชนบทมีอัตราการเกิดสูง

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่าลักษณะสังคมชนบทเป็นสังคมที่มีประชากรเบาบางกระจายตัวกันเป็นหมู่บ้าน ประชาชนในกลุ่มมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดช่วยเหลือเกื้อกูลกันแต่ระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำเนื่องจากโอกาสในการศึกษาแสวงหาความรู้มีน้อยกว่าสังคมในเมือง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชาวไร่ ชาวนาและผลิตรายการเกษตรค่อนข้างต่ำ รายได้ไม่แน่นอนการคมนาคมขนส่งไม่สะดวกเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า

2.1.5 ลักษณะสังคมเมือง (Urban Society)

มณีรัตน์ ปิ่นวิเศษ (2550) ได้กล่าวว่า จัดว่าเป็นสังคมที่มีความซับซ้อน เป็นศูนย์กลางทางความเจริญ และความเสื่อมรวมอยู่ด้วย เมืองเป็นสถานที่ตั้งถิ่นฐานอันถาวร หนาแน่นด้วยประชากร และเป็นที่อยู่ของคนที่มีความแตกต่างทางพื้นเพ ซึ่งอยู่ในเขตเมือง เทศบาล เป็นต้น สังคมเมืองมีลักษณะดังนี้

1. ประชากรมีความสัมพันธ์กันแบบทุติยภูมิประชากรอยู่อย่างหนาแน่น มีการแข่งขันสูงมีชุมชนอุตสาหกรรม ฐานะร่ำรวยและยากจนแตกต่างกัน
2. มีอาชีพหลายหลาย ทั้งธุรกิจ การค้า ราชการ ลูกจ้าง อุตสาหกรรม อาชีพบริการ ฯลฯ ความสัมพันธ์ของกลุ่มคนมีความผูกพันกันน้อยมาก ต่างรักษาผลประโยชน์ของตนเอง
3. ครอบครัวมีความผูกพันน้อย เพราะความจำเป็นในเรื่องของเศรษฐกิจ สมาชิกในครอบครัวมีภาระต้องทำ ไม่ค่อยมีเวลาให้แก่กัน อีกทั้งความผูกพันกับเพื่อนบ้านก็มีน้อย
4. ชุมชนตั้งอยู่ในเขตที่มีผู้อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นศูนย์กลางความเจริญ มีประชากรหนาแน่นกว่าชนบท มักเกิดปัญหาขึ้นในสังคมมากมาย
5. ศาสนาสถานยังเป็นที่สักการะเคารพ แต่คนไทยในปัจจุบันเห็นสถาบันทางศาสนาเป็นเพียงสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และสั่งสอนหลักธรรม จริยธรรม แก่คนในสังคมเท่านั้น
6. มีการละเมิดขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีที่ดั้งเดิม รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกสูง
7. ค่านิยมจะเน้นหนักในเรื่องอำนาจ ความมั่นคง การขบถของสังคมชั้นสูง และมีความต้องการในการเลื่อนชั้นทางสังคมสูง

การเปรียบเทียบลักษณะของเมืองในอดีตและปัจจุบันของไทย

ลักษณะของเมือง	อดีต	ปัจจุบัน
ความหนาแน่น	น้อย	มาก
ความเป็นคนเมือง	น้อย คิดถึงส่วนรวม	มาก ตัวใครตัวมัน
ความสัมพันธ์ทางสังคม	ใกล้ชิด แน่นแฟ้น	ไม่ค่อยมั่นคง
ความหลากหลาย	- มีอาชีพแตกต่างกันน้อย - มีคนต่างเชื้อชาติน้อยมาก	- มีอาชีพหลากหลาย - มีคนต่างเชื้อชาติมาก
ความเป็นศูนย์กลาง	เป็นศูนย์กลางทางการเมือง การปกครอง ศาสนา	เป็นศูนย์กลางทางการเมือง ทหารการปกครอง ศาสนา การอุตสาหกรรม การคมนาคม ขนส่ง การติดต่อกับพวกอื่น การศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

ดังนั้น ผู้วิจัยได้สรุปว่า ลักษณะสังคมเมืองมีความแตกต่างจากสังคมชนบทอย่างมาก สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีประชากรมากและอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น โดยเป็นศูนย์กลางการศึกษาและการเมือง การปกครองและเศรษฐกิจ นอกจากนี้แล้ว ยังเป็นศูนย์กลางในด้านศาสนา สาธารณูปโภคบริโภครวมทั้งสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

2.2.1 ลักษณะของวัฒนธรรม

มณีรัตน์ ปันวิเศษ (2550) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมมีลักษณะสำคัญซึ่งอาจแยกกล่าวได้ ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learned Behavior)

วัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด และไม่ใช่สิ่งที่อาจถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ เช่น กริยาท่าทาง การพูด การเขียน การแต่งกาย มารยาทต่าง ๆ ฯลฯ พฤติกรรมเหล่านี้ต้องอาศัยการเรียนรู้เท่านั้น จึงจะทำได้ การที่มนุษย์สามารถเรียนรู้วัฒนธรรมได้ ก็เพราะมนุษย์สามารถติดต่อทำความเข้าใจกัน

โดยใช้สัญลักษณ์ที่สำคัญที่สุดคือ ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนแต่ถ้ามนุษย์ถูกแยกออกจากเพื่อนมนุษย์อื่น และไม่ได้รับการสั่งสอนก็ไม่อาจทำสิ่งต่างๆ ได้ ดังนั้น การที่เด็กขาดลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ก็เพราะว่าไม่ได้เรียนรู้วัฒนธรรม วัฒนธรรมจึงเป็นพฤติกรรมที่ต้องเรียนรู้

2. วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต (Way of Life)

ในทางสังคมศาสตร์ กล่าว วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิต เป็นตัวกำหนดรูปแบบที่จดจำสืบต่อกันมา ทั้งด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การปกครอง การกิน การเขียน การทำงาน ล้วนเป็นเรื่องของวัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นแบบแผนกันไปในแต่ละชาติ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมจีน หรือวัฒนธรรมตะวันตก เป็นต้น

3. วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม (Social Heritage)

วัฒนธรรมของมนุษย์นั้นสามารถถ่ายทอดสืบสารต่อกัน ได้เกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ภาษาพูด ภาพเขียน หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ช่วยให้ผู้สื่อสารและเข้าใจกันได้

1. วัฒนธรรมเป็นลักษณะที่เหนืออินทรีย์ (The Superorganic)

หมายถึงวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป เป็นสิ่งไม่คงที่นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงที่ไม่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการทางพันธุกรรม หรือไม่เกี่ยวข้องกับร่างกายนั่นเอง มนุษย์ชาติทั้งหมดสามารถได้รับประโยชน์ จากสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อมที่สะดวกรวดเร็วขึ้นผลที่ตามมาคือมีการสร้างท่าอากาศยาน ถนนหนทาง เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผลต่อสังคมในด้านอื่นๆ มากมาย จะเห็นได้ว่าลักษณะของวัฒนธรรมที่กล่าวมานี้ เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ จากแบบแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งสังคมแรกที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้คือ ครอบครัว วัฒนธรรมใดที่สังคมยอมรับว่าดีก็จะถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ วัฒนธรรมยังมีลักษณะเป็นการ แสดงออกในรูปของความคิดการปฏิบัติ โดยสมาชิกรับรู้ร่วมกัน และประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับสังคมของตน อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมมิใช่เป็นของผู้ใดโดยเฉพาะ แต่เป็นส่วนรวมจากการที่มนุษย์อยู่ร่วมกัน สร้างรูปแบบในการดำเนินชีวิต ร่วมกันในสังคม ดังนั้น วัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับและถือปฏิบัติร่วมกัน ไม่ใช่เป็นของสมาชิกในสังคมและคนใดคนหนึ่งที่ยอมรับและถือปฏิบัติเท่านั้น

วิมล จิโรจพันธุ์ ประชิต สกฤษะพัฒน์ อุดม เขยกิจวงศ์ (2548) การจัดหมวดหมู่หรือลักษณะหรือวัฒนธรรม ได้ยึดตามคู่มือการจัดระบบข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งกำหนดไว้ 5 หมวดหมู่ คือ

1. ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน

ชาวบ้านยังมีความเชื่อและศรัทธาต่อเทวดา ครุฑ ผี ซึ่งรวมทั้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจทั้งหลายในโลก ส่วนขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านนั้นมีทั้งงานเทศกาลและงานบุญ

2. ภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน

เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะใช้สื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกให้เข้าใจกันทั้งเกี่ยวพันกับศิลปะแขนงอื่น โดยเฉพาะภาษาถิ่น เช่น ภาษาพื้นบ้าน นิทาน สำนวน โวหาร

3. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

เป็นงานที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น แต่มีความเป็นเอกลักษณ์ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม

4. การละเล่นพื้นบ้าน

เป็นศิลปะที่แสดงถึงความสนุกสนานร่าเริงท่าทางร่าเริงทำนองการร้องที่คิดค้นประดิษฐ์ เป็นเฉพาะกลุ่มพื้นบ้านนั้น

5. ชีวิตและความเป็นอยู่พื้นบ้าน

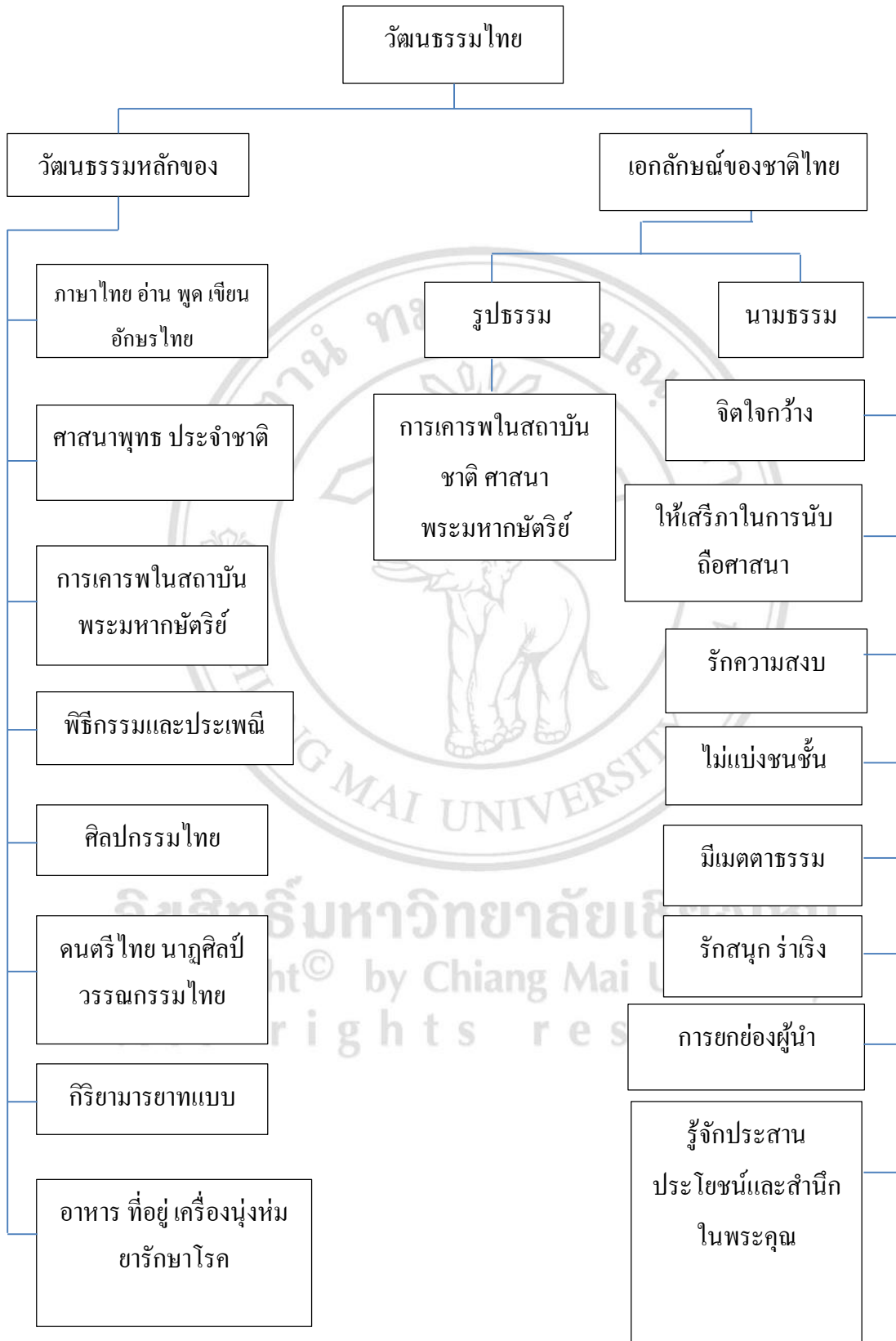
หมายถึง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคสิ่งจำเป็นเหล่านี้เป็นมรดกตกทอดมากมาย เช่น อาหารพื้นบ้าน สมุนไพร เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน การแต่งบ้าน

เสาวภา ไพทยวัฒน์ (2538) ได้กล่าวว่าลักษณะวัฒนธรรมของคนไทยซึ่งปรากฏในความแตกต่างของชนชั้นและวิถีในการดำรงชีวิต

ลักษณะทางวัฒนธรรมของชนชาติไทยที่ปรากฏมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ เรื่องราวที่ปรากฏเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยจะกล่าวถึงคำว่า “ชนชั้น” โดยความหมายของชนชั้นแบ่งเป็น ชนชั้นสูง กับ ชนชั้นภายใต้การปกครอง ในที่นี้ชนชั้นสูงเป็นกลุ่มคนที่มีอำนาจในการบริหารการปกครองตั้งแต่ระดับสูงสุดกลุ่มที่เรียกว่า “เจ้า” ตั้งแต่พระมหากษัตริย์ พระราชวงศ์ กับอีกกลุ่มหนึ่งจัดเป็นกลุ่มขุนนางซึ่งเป็น “นาย” ในกลุ่มนี้มีการดำรงชีวิตที่แสดงออกทางสังคมในด้านการปลูกที่อยู่อาศัย การแต่งกาย อาหารที่บริโภค ภาษาที่ใช้ ประเพณี พิธีกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นประเพณีหลวง มีความแตกต่างไปจากอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ภายใต้การปกครอง ได้แก่ กลุ่มไพร่ ทาส ที่มีประเพณีราษฎร์ และใช้ชีวิตอย่างคนจนในการปฏิบัติตนวัฒนธรรมส่วนกลางและวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค

การกำหนดลักษณะทางวัฒนธรรมส่วนกลางและวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค อาศัยภูมิศาสตร์เป็นเครื่องกำหนด ทำให้การบรรยายลักษณะวัฒนธรรมไทยแบ่งออกเป็นวัฒนธรรมของเมืองหลวงกับบริเวณภาคกลาง โดยมีกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางการปกครอง สำหรับวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาคได้กำหนดให้ห่างไกลออกจากอาณาเขตภาคกลางหรืออาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมส่วนภูมิภาคเป็นวัฒนธรรมส่วนท้องถิ่นของแต่ละภูมิภาค เช่น วัฒนธรรมล้านนาไทยในภาคเหนือ วัฒนธรรมภาคอีสาน หรือวัฒนธรรมของคนลาว ในทางภาคใต้มีลักษณะวัฒนธรรมภาค

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมไทยระดับชาติกับเอกลักษณ์ของชาติไทย

ทางด้านวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรมของคนไทยที่ปรากฏเป็นวัฒนธรรมประจำชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันเริ่มตั้งแต่

1. คนไทยมีภาษาเป็นของตนเอง ภาษา “ไท” ในอดีต ซึ่งปัจจุบันใช้คำว่า “ไทย” แสดงถึงเอกลักษณ์ประจำชาติของกลุ่มคนไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ.1826 เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทย ในเวลาที่ผ่านมาอันยาวนาน พัฒนาการทางภาษาเป็นผลดีแก่กลุ่มคนไทยในการมีภาษาไทยสำหรับใช้ในการอ่าน พูด เขียน หรือการฟัง ภาษาไทยได้ถูกนำไปใช้ทั้งในด้านการสื่อความหมายและการสื่อสารในกลุ่มคนไทยทั่วราชอาณาจักร

นอกจากนี้คนไทยยังมีภาษาเฉพาะของท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาค ตั้งแต่ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งภาษาถิ่นที่ใช้สื่อสารกันภายในท้องถิ่นเป็นภาษาไทยที่ใช้กันในท้องถิ่นของแต่ละภาค

2. คนไทยมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย คนไทยรับนับถือศาสนาพุทธมาเป็นเวลาช้านานและถือปฏิบัติในประเพณีการทำบุญ อันเนื่องจากพุทธศาสนาเป็นประเพณีของไทย การปฏิบัติจิตใจให้เป็นบุคคลที่มีจิตเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นคุณธรรมประจำใจ ให้ความสำคัญกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา ดังเช่น วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันออกพรรษา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา ซึ่งทางราชการกำหนดวันสำคัญทางพุทธศาสนาให้เป็นวันหยุดราชการ นอกจากนี้อิทธิพลของพุทธศาสนายังมีผลต่อการกำหนดกฎหมายบ้านเมือง รวมทั้งการจัดทำเครื่องตกแต่งในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น ในวันวิสาขบูชา ได้จัดทำโคมแขวนเทียนจำนำพรรษา

3. การให้ความเคารพในองค์พระมหากษัตริย์ นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ใน สมัย สมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาจนถึงการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คนไทยมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และองค์พระมหากษัตริย์คือใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารปกครอง ความจงรักภักดีของคนไทยที่มีต่อองค์พระมหากษัตริย์ปรากฏในการแสดงออกซึ่งความร่วมมือในของประชาชนทางด้านวัฒนธรรมที่มีต่อพระราชพิธีต่างๆ

4. คนไทยเป็นชนชาติที่มีประเพณีไทย ประเพณีไทยเป็นเครื่องแสดงถึงวิถีในการดำรงชีวิต ซึ่งนับถือตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษมาจนถึงลูกหลาน โดยเฉพาะประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ได้แก่ ประเพณีการโกนจุก ประเพณีบวชนาค ประเพณีแต่งงาน ประเพณีเผาศพ ประเพณีในการสร้างบ้านปลูกเรือน ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีในการทำบุญวันเกิด ประเพณีในการรดน้ำอวยพรผู้ใหญ่ และประเพณีสงกรานต์ รวมถึงประเพณีอันเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตในปัจจุบันและอนาคต

5. มีศิลปกรรมไทยซึ่งถ่ายทอดความรู้สึกรักของคนไทยชาติ ดังปรากฏในงานช่างสิบหมู่ จัดเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย และเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นของไทย ดังปรากฏในวัฒนธรรมทางศิลปะ ทั้งงานด้านจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองพร้อมกับวัฒนธรรม

ทางภาษา ซึ่งงานศิลปะที่ปรากฏ ได้แก่ ทางด้านจิตรกรรม มีการเขียนภาพลายไทยที่อ่อนช้อยงดงาม นอกจากนี้คนไทยยังรักการประดิษฐ์ โดยจัดทำดอกไม้ประดิษฐ์แบบไทยและเครื่องหอมต่างๆ

6. การแสดงกีฬามวยไทยแบบไทย คนไทยเป็นชนชาติที่ให้ความสำคัญในเรื่องกีฬามวยไทย ที่สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน การพุดจา คะขำ ครั้นผม จนมีคำกล่าวเป็นสำนวนไทยว่า “สำเนียงบอก ภาษา กิริยาต่อสกุล” คนไทยจึงให้ความสำคัญในการแสดงออกซึ่งความอ่อนน้อมในโอกาสต่างๆ และบุคคลที่ควรแก่การอ่อนน้อม ใช้ภาษาพูดอันแสดงถึงความเคารพนบถ การรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคม รู้จักเคารพด้วยวิธีการกราบและไหว้โดยเฉพาะการไหว้แบบไทย นับเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของคนไทย นอกจากนี้คนไทยยังให้ความสำคัญในสิ่งที่ควรเคารพบูชา รวมถึงบุคคลต่าง ตลอดจนการแสดงถึงวิธีการทำความเคารพที่แตกต่างกันไป ดังเช่น การแสดงความเคารพต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ การเคารพพระพุทธ พระสงฆ์ ผู้อาวุโส เป็นต้น การใช้ราชาศัพท์แสดงถึงความเคารพต่อองค์พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

7. มีอาหารไทยเป็นศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติ คนไทยมีศิลปะในการปรุงอาหารให้น่ารับประทาน ทั้งวิธีปรุง รสชาติ สี สัน มีคุณค่า รวมทั้งการจัด ตกแต่ง นับเป็นวัฒนธรรมในด้านคหกรรมศิลป์ โดยเฉพาะในการแกะสลักเสลาหรือฉลุให้เป็นดอกไม้เป็นดวง อันแสดงถึงความสามารถที่ละเอียดอ่อนประณีตศิลป์ ซึ่งการประดิษฐ์อาหารให้เกิดความงดงามและความน่ารับประทานจัดได้ว่าไม่เคยมีปรากฏให้เห็นในอาหารชาติอื่นๆ การจัดอาหารไทย นอกจากเน้นความประณีตแล้ว ยังแสดงถึงความมีระเบียบแบบแผนในการดำรงชีวิตโดยการจัดอาหารให้เข้าชุด ซึ่งโบราณเรียกว่า “จัดสำรับเทียบ” ตามแบบต้นตำรับไทยเดิมและอาหารขนมของชาววัง ซึ่งถ่ายทอดมาถึงปัจจุบัน นอกจากนี้การใช้ภาษาในการรับประทานมีความสอดคล้องกับชุดของอาหารอีกด้วย ความมีระเบียบแบบแผนในการจัดอาหารไทย นับเป็นลักษณะเด่นพิเศษของไทย

วัฒนธรรมไทยระดับชาติ เป็นการศึกษาวัฒนธรรมไทยในภาพรวมของประเทศ เนื่องจากความเป็นประเทศไทยพัฒนาจากการบริหารการปกครองในส่วนของท้องถิ่นและโยงอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางเป็นรัฐชาติภายใต้อาณาเขต พร้อมทั้งผู้ปกครองที่แน่ชัดสืบทอดอำนาจอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการศึกษาวรรณกรรมไทยนอกเหนือจากการศึกษาวรรณกรรมไทยระดับชาติแล้ว วัฒนธรรมไทยระดับท้องถิ่นซึ่งพัฒนาในระดับท้องถิ่นก่อนที่จะรวมเป็นประเทศไทยได้ปรากฏอย่างชัดเจนมาก่อนแล้ว ในยุคปัจจุบันได้จำแนกเป็นวัฒนธรรมไทยท้องถิ่นตามสภาพภูมิศาสตร์ เรียกว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

เดิมศักดิ์ สุวรรณประเทศ (2528) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไป มีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. เป็นสิ่งที่ได้มาโดยการเรียนรู้ ไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยสัญชาตญาณหรือพันธุกรรม ซึ่งลักษณะเช่นนี้ทำให้มนุษย์แตกต่างไปจากสัตว์ เพราะว่าพฤติกรรมของสัตว์ส่วนใหญ่เกิดจากการเร้าของสัญชาต

เวก (Instinct) ส่วนมนุษย์นั้นมีสมองที่ทรงคุณภาพจึงสามารถคิด ถ่ายทอด และเรียนรู้ได้ ขบวนการดังกล่าวเกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีการติดต่อกับบุคคลอื่นในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม ดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นลักษณะที่สำคัญยิ่งของวัฒนธรรม

2. เป็นมรดกทางสังคม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ได้มาจากการถ่ายทอดและการเรียนรู้ ไม่ว่าจะด้วยความตั้งใจ หรือไม่ก็ตามดังกล่าวมาแล้วข้างต้น และปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าวคือ การสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มนุษย์มีภาษาใช้ที่แน่นอน ซึ่งเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นก่อนมายังคนรุ่นหลัง โดยไม่ขาดสาย ด้วยเหตุนี้วัฒนธรรมจึงตกเป็นมรดกแห่งสังคม (Social Heritage)

3. เป็นวิถีหรือแบบของการดำรงชีวิต ความคิดในเรื่องวัฒนธรรมทำให้สามารถจำแนกวัฒนธรรมของสังคมหนึ่งออกจากอีกสังคมหนึ่ง เป็นวัฒนธรรมเฉพาะอย่าง เพราะว่าคุณคนเกิดในสังคมใดก็เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น เช่น วัฒนธรรมของชาวเขาย่อมแตกต่างไปจากวัฒนธรรมของคนในเมือง วัฒนธรรมของชาวไทยอิสลามก็ต่างไปจากวัฒนธรรมของชาวไทยที่นับถือพุทธศาสนา โดยนัยนี้วัฒนธรรมไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกชาติหรือทุกยุคทุกสมัย แต่พอจะกล่าวได้ว่าวิถีชีวิตของชาวไทยก็ดี ชาวอเมริกันก็ดี ชาวญี่ปุ่นก็ดี หรือชาติอื่นๆ จะมีวิถีชีวิตที่ลักษณะของตนเอง จึงไม่ถือว่าวัฒนธรรมของใครสูงต่ำ ลำหลัง ป่าเถื่อน ฯลฯ กว่าของอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เป็นการสอนให้มนุษย์เข้าใจสภาพการณ์ต่างๆ ที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่มต่างๆ ที่แตกต่างกัน

1.1 เป็นสิ่งที่ไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เนื่องจากมนุษย์มีการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ หรือปรับปรุงของเดิมให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป จึงทำให้วัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เช่น แต่เดิมคนไทยมีความคิดว่าผู้หญิงควรอยู่บ้านเลี้ยงลูก จัดการบ้านเรือนก็พอแล้ว แต่ในปัจจุบันจะพบว่าผู้หญิงทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่ผู้ชายมากขึ้น หรือความคิดในทางการเมือง เสรีภาพ ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงนี้อาจมีคนที่มีความคิดแบบเก่าๆ คัดค้านอยู่บ้าง ซึ่งเป็นธรรมดาของสังคมที่กำลังพัฒนา หรือพัฒนาที่ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนเหมือนกันหมดทุกคนซึ่งเรียกว่า Culture Lag วัฒนธรรมของไทยได้แก่

1. พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ มีคนไทยส่วนใหญ่นับถือกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว พระพุทธศาสนายังเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยอีกด้วย ส่วนวัดและพระสงฆ์มีคุณประโยชน์นานาประการต่อสังคมไทย ตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบัน

2. พระมหากษัตริย์ ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน โดยไม่ขาดสาย พระองค์ทรงเป็นหลักชัยของบ้านเมือง เป็นศูนย์รวมพลังแห่งชนชาวไทยทั้งชาติ พระบารมีของพระองค์สูงส่งยิ่งนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน ซึ่งประทับอยู่อย่างใกล้ชิดกับประชาชน ทรงดำรงอยู่ในทศพิธราชธรรม และทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานาประการเพื่อประชาชนและประเทศชาติ โดยมีได้คำนึงถึงความสุขส่วนพระองค์แม้แต่น้อย

3. ภาษาไทย ชาติไทยมีภาษาและอักษรของเราเองมาเป็นเวลานานแล้ว ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เราคนไทยน่าจะภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ต่อมาแม้จะมีการปรับปรุงแก้ไขบ้าง แต่ก็เพื่อความเหมาะสมหรือแม้จะรับเอาภาษาอื่นเข้ามาใช้บ้าง แต่ก็นำเอามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นแบบไทย ภาษาไทยมีลักษณะพิเศษหลายอย่างซึ่งดีเด่น สมควรรักษาไว้ให้เป็นวัฒนธรรมหลักของชาติสืบไป

4. ประเพณีไทย ประเพณีไทยเป็นเครื่องแสดงถึงวิถีชีวิตและจิตใจของคนไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันว่ามีความเป็นมาและเป็นอยู่อย่างไร ประเพณีไทยส่วนมากมาจากพุทธศาสนา และมีคติแฝงอยู่ด้วย เช่น ประเพณีเกี่ยวกับการเกิด การตั้งชื่อ การแต่งงาน การตาย หรือประเพณีทำบุญวันเกิด ทำบุญอายุ ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น

5. จรรยาบรรณของคนไทย มีลักษณะสุภาพละมุนละไมอ่อนช้อย และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี เช่น รู้จักอ่อนน้อมต่อผู้ที่ควรอ่อนน้อม ได้แก่ การกราบแบบต่างๆ การไหว้บุคคลต่างๆ และวิธีทำความเคารพพระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ เป็นต้น แม้เราจำเป็นต้องศึกษามารยาทสากลเพื่อนำมาใช้ในโอกาสอันควร แต่ก็ไม่ควรลืมจรรยาบรรณแบบไทย

6. จิตใจแบบไทย ลักษณะจิตใจแบบไทยได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา ซึ่งทำให้คนไทยมีจิตใจโอบอ้อมอารีต่อคนทั่วไป มีความกตัญญูกตเวที ความเชื่อฟังบิดามารดา ครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรรักษาเอาไว้ แต่มีบางสิ่งควรเปลี่ยนไปบ้าง เช่น ความเกื้อขา การชอบความสะดวกสบายเกินไป รวมถึงการชอบเป็นอิสระจนไม่มีขอบเขต

7. ศิลปกรรมของไทย ศิลปกรรมแบบไทยมีลักษณะอ่อนช้อย สวยงาม และมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง เช่น นาฏศิลป์ ดนตรี เพลง ตลอดจนภาพจิตรกรรม เป็นต้น

8. วรรณคดีไทย วรรณคดีไทยเป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญทางจิตใจ ความรู้สึกทางอารมณ์ โดยแสดงออกมาเป็นตัวหนังสือ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ มีความรู้สึกในทางที่ดีงาม เพราะวรรณคดีนั้นมักจะแฝงคติสอนใจเอาไว้ด้วย วรรณคดีไทยส่วนใหญ่จะมีที่มาจากพุทธศาสนา จึงมีคติสอนใจแฝงอยู่

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ในสังคม รวมทั้งอาหารการกิน การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย การเดินทาง เป็นต้น ลักษณะของวัฒนธรรมมีความหลากหลายที่ตามภูมิภาคต่างๆ

2.2.2 ความเชื่อของชาวไทย

วิมล จิโรจน์พันธุ์ ประชิต สกฤษณ์พัฒน์ อุดม เขยทิววงศ์ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า

1. ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของคนในอดีตที่สืบทอดต่อกันมา และมีผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มชน โดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ความเชื่อจะมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น

2. ประเภทของความเชื่อแบ่งได้หลายแบบตามวิธีการพิจารณา ถ้าจำแนกความเชื่อตามหลักเหตุผล จะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือความเชื่อที่มีเหตุผลและความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล

3. ระดับของความเชื่อในท้องถิ่นความเชื่อพื้นบ้านหมายถึงความเชื่อที่สืบทอดกันมาเป็นประเพณีตลอดจนการถือปฏิบัติต่างๆ ตามประเพณี คนที่เชื่อจะมีได้จากระบบเหตุผลของความเชื่อเป็นพื้นบ้านความเชื่อเป็นส่วนหนึ่งของระบบศาสนา ศาสนามีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดความเชื่อในแต่ละท้องถิ่น เพราะศาสนาจะหล่อหลอมความเชื่อของคนในท้องถิ่นนั่นเอง

4. ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติความเชื่อเรื่องธรรมชาติเกิดขึ้นจากการที่มนุษย์พยายามหาคำตอบให้กับปรากฏการณ์ธรรมชาติ จากการสังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ในสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายได้ก็จะพยายามอธิบายในรูปของสิ่งที่เหนือธรรมชาติ

5. ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเกิดและการตายความเชื่อบางอย่างเกี่ยวกับการเกิดเชื่อกันว่ามีวิญญาณมาเข้าท้องเพื่อเกิดใหม่ ถ้าเห็นดาวตกบ้านใครบ้านนั้นจะได้ลูก และถ้าขณะเห็นดาวตกห้ามไม่ให้ทำ เพราะวิญญาณจะกลับไปเข้าท้องสุนัข ซึ่งทำให้ทุกคนเชื่อว่าวิญญาณของทุกคนมาจากสวรรค์แล้วมาเกิดเป็นมนุษย์การจักษุแพทย์ให้แก่นคนตายมีการอาบน้ำศพ เพื่อเป็นการแสดงความเคารพและขอขมาผู้ตายก่อนจะบรรจุศพใส่โลงและมีการนิมนต์พระมาสวด มีการกำหนดวันเผาศพ ส่วนประกอบของการมีชีวิตและความแตกต่างที่เกิดขึ้นได้แก่ การมีรูปร่าง และมีจิตใจ สาเหตุของการป่วยไข้หรืออภยันตรายไปสู่ความตาย สาเหตุที่ทำให้คนตายมีหลายอย่าง

6. ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการรักษาโรควิธีรักษาโรคหลายวิธีที่ได้ผลตามความเชื่อของกลุ่มชนแต่ละท้องถิ่น และในปัจจุบันชนบางกลุ่มยังมีความเชื่อในการรักษาโรคตามความเชื่อเดิมอยู่ เช่น อาการป่วยเพราะถูกคุณคน อาการป่วยเพราะถูกคุณผี อาการป่วยด้วยโรคธรรมดา อาการป่วยที่เกิดจากชะตา

7. ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการพยากรณ์

8. ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอาชีพเกษตรกรรม คนไทยส่วนมากมีอาชีพทำไร่ทำนาเพราะสภาพทางภูมิศาสตร์เอื้ออำนวย ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องอาชีพเกษตรกรรม เช่น เมื่อถอนกล้าไว้เตรียมดำนาแล้ว จะต้องมีการทำขวัญแม่โพสพอาชีพล่าสัตว์ป่า คนที่ประกอบอาชีพล่าสัตว์ที่เรียกกันว่า นายพราน จะมีความเชื่อว่ามีเจ้าป่าเป็นผู้ดูแลรักษาป่าการเข้าไปในป่าจะต้องทำ

ไม่ให้เจ้าป่าโกรธอาชีพการแสดง โดยเฉพาะการแสดงที่เป็นศิลปะ ต้องมีการไว้ครุเพื่อให้เกิดกำลังใจ ในการแสดง ที่เรียกว่า ขึ้นครุ

9. ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับครัวเรือนครัวเรือนเป็นสถานที่อาศัยของคน และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของบุคคลที่เรารักใคร่ ความเชื่อเกี่ยวกับบุคคล ชาวบ้านทั่วไปเชื่อว่าในแต่ละครัวเรือน จะมีผีเรือนคอยคุ้มครองดูแลลูกหลานที่อยู่ในครัวเรือนดูแลทรัพย์สิน ยังเชื่อผีบรรพบุรุษด้วย ต้องมีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษความเชื่อเรื่องเกี่ยวกับบ้าน คนไทยเชื่อว่าการปลูกเรือนต้องหันหน้าไปทางทิศตะวันออก การทำประตูบ้านนิยมทำประตูให้เปิดเข้าไปในบ้านความเชื่อเกี่ยวกับอาหาร เชื่อกันว่าคนป่วยกินได้เฉพาะข้าวต้ม กับเกลือหรือปลาแห้ง หลีกเลี่ยงผลไม้ใหม่ๆ กินได้เฉพาะข้าวกับเกลือความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องใช้ในบ้าน ความเชื่อเกี่ยวกับเตามีผีที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำอยู่ เรียกว่า ผีแม่เตาไฟ

จิราภรณ์ ภักธราภานุภัทร (2528) ได้แบ่งประเภทของคติความเชื่อไทยออกเป็น 8 ประเภท คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ ได้แก่ ความเชื่อปรากฏการณ์ของธรรมชาติที่มนุษย์ยังไม่สามารถอธิบายได้ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับการกำเนิดโลกและจักรวาล และสรรพสิ่งมีชีวิตต่างๆ

2. ความเชื่อเรื่อง การเกิด การตาย และช่วงเวลาที่สำคัญในชีวิต มักแสดงออกมาในรูปของ พิธีกรรมที่เกี่ยวกับชีวิต เช่น การทำขวัญเดือน การโกนจุก การบวช การแต่งงาน การตาย เป็นต้น

3. ความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีการนับถือผี สามารถแบ่งประเภทของผีได้ 4 ประเภท คือ

- เจ้าพ่อ มีหน้าที่ให้ความคุ้มครองคนและสถานที่

- หล็กเมือง หมายถึง ผู้พิทักษ์เมือง มีความเชื่อว่า เมื่อสร้างสถานที่ใดขึ้นมาจะต้องมีผีคอยเฝ้าอยู่ ทำให้เกิดการสร้างศาลหลักเมืองขึ้น

- เสือบ้าน หมายถึง ภูตผีที่คุ้มครองหมู่บ้าน ตอบเป็นผู้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ชาวบ้าน จะมีการสร้างศาลไว้ โดยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีความเคารพเชื่อถือมากกว่า ชาวบ้านในภาคกลาง และจะมีพิธีกรรมในการไหว้ผีเหล่านี้ปีละสองครั้ง

- ผีเรือน หมายถึง ผีรักษาบ้าน คอยคุ้มครองคนในบ้าน แต่ถ้าทำให้ผีโกรธก็อาจก่อให้เกิดทุกข์ภัยแก่คนในบ้านได้ การเชื่อถือผีเรือนยังมีอยู่มากในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และบางหมู่บ้านในภาคกลาง ส่วนคนในเมืองและในหมู่บ้านภาคกลางส่วนใหญ่จะหันไปนับถือพระภูมิเจ้าที่ ซึ่งเป็นอิทธิพลของศาสนาพุทธและฮินดูแทน

4. ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เป็นความเชื่อต่างๆ เมื่อคนไทยนับถือพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติแล้ว

5. ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ เป็นความเชื่อดั้งเดิมก่อนจะมีการนับถือพุทธศาสนา แบ่งได้หลายอย่างเช่น ไสยศาสตร์ที่มีจุดประสงค์ในทางไม่ดี (Black Magic) ไสยศาสตร์ที่มีจุดประสงค์ในทางดี (White Magic) ไสยศาสตร์เกี่ยวกับคาถาอาคมหรือเครื่องรางของขลัง เป็นต้น

6. ความเชื่อเกี่ยวกับครัวเรือนและที่อยู่อาศัย เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องใช้ไม้สอยในครัวเรือนว่ามีผีประจำอยู่ ความเชื่อเกี่ยวกับอาหารการกิน ความเชื่อเกี่ยวกับสถานที่ตั้งบ้านเรือนและการก่อสร้างบ้านเรือน ที่สะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับผีสาม โฉลก โชคเคราะห์ต่างๆ เป็นต้น

7. ความเชื่อเกี่ยวกับอาชีพ เช่น เชื่อว่าบางอาชีพอาจต้องมีการศึกษาจากครูหรือต้องมีการเสี่ยงอันตรายทำให้ต้องมีพิธีไหว้ครู พิธีลงครู เป็นต้น

8. ความเชื่อที่มีลักษณะผสมผสานกับความเชื่อต่างๆ เข้าด้วยกัน ไม่สามารถแยกศึกษาได้
เสาวภา ไพทยวัฒน์ (2538) ได้กล่าวว่า คนไทยมีความเชื่อดั้งเดิมที่ปรากฏสรุปได้ดังนี้
ความเชื่อเรื่องวิญญาณอมตะและอำนาจของภูตผีปีศาจ ความเชื่อลักษณะนี้สืบเนื่องจากความหว้าหวูดอดเดี้ยว ขาดสิ่งยึดเหนี่ยว ในยามที่มีความทุกข์อันเกิดจากภัยธรรมชาติ ความเจ็บป่วยส่งผลให้เกิดความเชื่อในอำนาจที่ปรากฏตัวตน ความเชื่อที่ว่าเมื่อสิ้นชีวิตแล้วดวงวิญญาณจะล่องลอยจากร่าง อำนาจของดวงวิญญาณจะเข้าฝันผู้ที่มีชีวิตอยู่ ในการปฏิบัติตนของคนไทยจึงมีการทำนายฝันและการแก้ฝัน เพื่อให้พ้นจากภัยพิบัติซึ่งอาจเกิดแก่ผู้ฝันร้ายได้

ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด กรรม หมายถึง การกระทำที่มีเจตนาด้วยความตั้งใจ พุทธศาสนาจำแนกกรรมเป็น 2 ประเภท ได้แก่อกุศลกรรมและกุศลกรรม อกุศลกรรม คือกรรมชั่วอันเกิดจากความคิดพยาบาทปองร้ายผู้อื่น ส่วนกุศลกรรมเป็นกรรมดีซึ่งเกิดจากความตั้งใจดี ผู้มีกุศลกรรมจะเป็นคนที่มีเมตตากรุณาช่วยเหลือผู้อื่น ให้พ้นทุกข์ กรรมและวิบากกรรมหรือผลของกรรมมีความสัมพันธ์กันทั้งในชาตินี้และชาติหน้า ความเชื่อในเรื่องกรรมของคนไทยยังผลให้เกิดให้เกิดประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ เช่น การปล่อยนกปล่อยปลา การไถ่ชีวิตสัตว์ เป็นการกระทำที่ส่งผลในการต่ออายุและบรรเทาความทุกข์โศกเศร้าร้ายให้เบาบางลงได้

ความเชื่อในอำนาจศักดิ์สิทธิ์ ไสยศาสตร์ เวทมนตร์คาถา และอำนาจเหนือธรรมชาติมากกว่าปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ ความเชื่อในอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเวทมนตร์คาถา ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ที่มีความเชื่อในอำนาจของพระผู้เป็นเจ้าที่สามารถคลบนันดาลให้ชีวิตความเป็นอยู่และการทำมาหากิน เช่น การประกอบพิธีแห่นางแมวเพื่อการขอฝน พิธีต่ออายุ การสร้างวัตถุมงคลต่างๆ ความยึดมั่นในสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือผู้ศักดิ์สิทธิ์ทำให้พุทธศาสนิกชนชาวไทยให้ความเคารพนับถือทั้งศาสนาพราหมณ์ศาสนาพุทธและการนับถือผีร่วมกัน ความเชื่อและพฤติกรรมทางศาสนาดังกล่าวจัดเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยในการดำรงชีวิตร่วมกับชนกลุ่มอื่นๆ ได้อย่างสงบ

ศักราช พ้าขาว (2550) ได้กล่าวว่า ประเพณี เกิดจากพฤติกรรมการรวมกลุ่มของมนุษย์ที่มีความเชื่อ การดำเนินชีวิต ที่คล้ายคลึงกัน หรือเหมือนกัน โดยเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมมีการปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน ประเพณีทำให้เกิดความมั่นคง ความสามัคคีในชุมชน ตลอดจนแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนหรือชาตินั้นๆ

คนัย ไชยโยธา ได้แบ่งประเพณีเป็นประเภทย่อยๆ เป็นประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ประเพณีภายในครอบครัว เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตหรือถนนชีวิตของคนไทย ตั้งแต่เกิดจนตาย อาจเกี่ยวข้องน้อยบ้างมากบ้างแตกต่างกันไปตามความเคร่งครัดของสังคมแต่ละท้องถิ่น เช่น ประเพณีการเกิด การโกนจุก การโกนผมไฟ การบวช การแต่งงาน การทำบุญบ้าน การทำศพ เป็นต้น

2. ประเพณีส่วนรวมตามเทศกาล เป็นประเพณีที่ประชาชนทั่วไปนิยมปฏิบัติร่วมกันในแต่ละท้องถิ่นของไทย เพื่อทำบุญและมิจงานรื่นเริงสนุกสนาน เช่น ประเพณีการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ วันตรุษสงกรานต์ วันสารท การทอดกฐิน การชักพระ การแข่งเรือ การลอยกระทง การรดน้ำคำหัว การแห่บั้งไฟ การแห่เทียนพรรษา การแห่ผ้าขึ้นธาตุ เป็นต้น

3. ประเพณีเกี่ยวกับการแต่งกาย คนไทยแต่ละภาคมีลักษณะการแต่งกายดั้งเดิมของท้องถิ่นเฉพาะ เช่น ชาวเหนือนุ่งลายเขิง ชันตีนจก ชาวชนบทจังหวัดสุรินทร์นิยมผ้าไหมข้อมด้วยน้ำมะเกลือหรือน้ำครั่ง ชาวภาคกลางนิยมนุ่งผ้าพื้นเมือง ผ้าโจงกระเบนหรือผ้าถุง ชาวภาคใต้นิยมผ้าถุงโสร่งหรือผ้าบาตริก ผ้าพื้นเมือง เป็นต้น

4. ประเพณีเกี่ยวกับอาชีพ อาชีพที่เป็นท้องถิ่นแท้ๆ และทำกันเป็นประเพณีสืบทอดกันมาภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ทำร่ม ทอผ้าฝ้าย ทำเครื่องเงิน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทอผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ ภาคใต้ทำขันลงหิน ขันและเครื่องลงยา ทำผ้าบาตริก โสร่งปาเต๊ะ เป็นต้น

5. ประเพณีการเล่นในงานนักขัตฤกษ์ ภาคเหนืองานเทศกาลสงกรานต์มีการเล่นสาดน้ำ การแห่ครัวตาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเล่นหมอแคน หมอลำ ภาคกลางมีเพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงอีแซว ลำตัด ภาคใต้มีการเล่นหนังตะลุง มโนราห์ เป็นต้น

6. ประเพณีการทำบุญ การทำบุญของชาวไทยพุทธมาจากสาเหตุ 2 ประการ ดังนี้

6.1 มลคล คือ เหตุที่ทำให้เกิดความเจริญ เช่น ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญวันแต่งงาน ทำบุญวันเกิด เป็นต้น

6.2 อวมงคล คือ เหตุให้เกิดความเสื่อม เช่น ทำบุญวันตาย ทำบุญเนื่องจากฟ้าผ่า หรือไฟไหม้บ้าน เป็นต้น

7. ประเพณีการรับประทานอาหาร ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือนิยมรับประทานข้าวเหนียว ลาบ ก้อย ส้มตำ น้ำตก หมูส้ม ปลาจ่อม ปลาร้า ภาคใต้นิยมรับประทานแกงไตปลา แกงเหลือง ข้าวย่ำ น้ำบูดู เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า ความเชื่อของชาวไทยมีหลายแบบตามวิธีการพิจารณาและเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมภูมิภาคด้วย ซึ่งจะรวมหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เรื่องผีบางเทวดา เรื่องโหราศาสตร์ เรื่องเคล็ดทางไสยศาสตร์ เป็นต้น

2.2.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี

วิมล จิโรจพันธ์ ประชิต สกณะพัฒน์ อุดม เขชกีวงศ์ (2548)

1. ความหมายของขนบธรรมเนียมประเพณี ประเพณีสังคมหรือประเพณีส่วนรวมเป็นประเพณีของกลุ่มชนทั่วไปที่ร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรมและประกอบพิธีกรรมโดยให้สังคมเกิดความสุขความเจริญ สามารถอยู่ร่วมกันในกลุ่มสังคมได้อย่างสงบประเพณีสังคมไม่มีข้อปฏิบัติหรือข้อบังคับให้ปฏิบัติตาม

2. ประเภทของขนบธรรมเนียมประเพณีจาริตประเพณี เป็นประเพณีที่เกี่ยวกับศีลธรรมและสวัสดิการของสังคมส่วนรวม มีลักษณะบังคับให้สมาชิกของสังคมนั้นต้องปฏิบัติตามขนบประเพณีเป็นประเพณีที่มีการวางระเบียบแบบแผนไว้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นประเพณีที่เกี่ยวกับการวางตนในสังคม ไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์และแบบแผน ไม่มีผิดหรือถูก

ประเพณีและพิธีกรรมเนื่องในเทศกาล

1. ประเพณีตรุษสงกรานต์

ประเพณีทำบุญตรุษ หรือที่เรียกกันว่า ทำบุญตรุษไทย เป็นประเพณีทำบุญสิ้นปี หรือทำบุญส่งท้ายปีเก่า มีการทำบุญเลี้ยงพระด้วยสิ่งของที่นิยมทำกันในภาคกลาง ประเพณีสงกรานต์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ วันที่ 14 คือ วันกลางเป็นวันว่าง และวันที่ 15 เมษายนวันสุดท้ายเรียกว่า วันเถลิงศกหรือเรียกอีกอย่างว่า พระยววัน

2. ประเพณีทำบุญเข้าพรรษา

กำหนดเข้าพรรษา 3 เดือน ตั้งแต่ แรม 1 ค่ำ เดือน 8 จนถึงกลางเดือน 8 จนถึงกลางเดือน 11 ซึ่งจะเป็นช่วงของฤดูฝนพอดี ในช่วงเข้าพรรษานี้พระภิกษุจะต้องอยู่ประจำวัดที่แห่งเดียวไม่มีการเดินทางไปที่ยี่อื่น และจะต้องกระทำทุกๆ ปี

3. ประเพณีออกพรรษา

วันแรกของวันออกพรรษาตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันครบกำหนดที่ภิกษุอยู่ประจำที่แห่งใดแห่งหนึ่งครบ 3 เดือน ถือเป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนต่างพากันไปทำบุญตักบาตรและพากันไปฟังเทศน์ตามวัดต่างๆ เรียกว่า ทำบุญออกพรรษา

4. ประเพณีทอดกฐิน

กำหนดเวลาในการทอดกฐินเริ่มตั้งแต่ แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงกลางเดือน 12 คือหลังจากออกพรรษาเป็นระยะเวลา 1 เดือน ก่อนหรือหลังจากนี้ไม่ได้ ผ้าที่เป็นองค์กฐินจะต้องเป็นจีวรหรือผ้าสบหรือสังฆาฏิผืนใดผืนหนึ่ง การถวายผ้ากฐินต้องถวายเป็นสังฆทานเสมอจะเจาะจงรูปใดรูปหนึ่งไม่ได้ เมื่อทอดกฐินแล้วก็ถวายของบริวารที่เตรียมไว้เสร็จแล้วพระสงฆ์จะกระทำอนุโมทนาเป็นอันเสร็จพิธี

5. ประเพณีการทอดผ้าป่า

เป็นประเพณีที่มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล กล่าวคือ ในขณะที่พระพุทธเจ้ายังมีได้ทรงอนุญาตให้ภิกษุรับผ้าจีวรจากชาวบ้าน ทรงอนุญาตให้ภิกษุเที่ยวแสวงหาผ้าบังสุกุล คือผ้าที่เปื้อนหรือผ้าที่ใช้ห่อศพที่อยู่ในป่าช้าการทอดผ้าป่าไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการทอดสามารถได้ทุกฤดูกาล เมื่อไปถึงวัดแล้วพึงตั้งใจถวายพระสงฆ์โดยไม่เจาะจงวางของไว้ จะจุดธูปเทียนหรือไม่ก็ได้ โดยพระท่านจะมาทำพิธีชักผ้าป่า

6. พิธีลอยกระทง

เป็นพิธีที่มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ นับว่าเป็นงานนันทนาการที่รื่นเริง มีขึ้นในคืนวันเพ็ญ 15 ค่ำ เดือน 12 การลอยกระทงเป็นการบูชาพระแม่คงคา อันเป็นแม่ น้ำศักดิ์สิทธิ์ เป็นการขอขมาที่ได้ทิ้งสิ่งสกปรกลงไปในน้ำ เพื่อสะเดาะเคราะห์ ลอยทุกข์โศกโรคภัยและบาปให้พ้นจากตัว เพื่ออธิษฐานให้ได้สิ่งที่ใจลึก มีความสุขความสบาย ชาวบ้านจะเตรียมทำกระทงจากวัสดุที่หาได้ง่าย

ณรงค์ เส็งประชา (2531) ได้กล่าวว่า ประเพณีมีการแบ่งประเพณีออกเป็น 4 ประเภท ตามเกณฑ์ที่แบ่งออกเป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ส่วนรวม ท้องถิ่น ประชาชนและพระมหากษัตริย์ ประเพณีครอบครัว

1. ประเพณีการบวช ในที่นี้หมายถึงการบวชในพุทธศาสนา ประเพณีนี้เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยพุทธกาล และแพร่กระจายเข้ามายังสังคมไทยพร้อมกับการเข้ามาของพุทธศาสนา การบวชในสมัยก่อนเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนในด้านศีลธรรม การอ่านเขียน และความรู้ด้านการประกอบอาชีพ คนไทยถือว่าการบวชได้บุญกุศลมาก ผู้บวชได้ชื่อว่าเป็นผู้ได้บวชเรียนแล้ว เป็นทิดหรือบัณฑิตแล้ว สังคมถือว่าได้สร้างกุศลให้แก่บิดามารดา เป็นผู้รู้จักตอบแทนคุณพ่อแม่ ในสมัยก่อนมีความเชื่อกันว่า ลูกผู้ชายที่ได้บวชเรียน สามารถช่วยให้มารดาได้เกาะชายผ้าเหลืองขึ้นสวรรค์ และมีประเพณีปฏิบัติ เมื่อนาคจะเข้าบวชในโบสถ์ ผู้เป็นมารดาจะเกาะหางนาคเข้าโบสถ์ด้วย โดยเชื่อว่าเป็นการเกาะหางนาคขึ้นสวรรค์ อีกประการหนึ่งเชื่อว่า ผู้ที่ผ่านการบวชได้ผ่านการเรียน ได้รับการปลูกฝังศีลธรรมอันดีแล้ว จึงได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม

2. ประเพณีการแต่งงานต่างๆ สังคมถือปฏิบัติกัน แต่ละสังคมลักษณะการจัดกิจกรรมย่อมแตกต่างกันออกไป จุดมุ่งหวังเพื่อการผูกความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น และการประกาศความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยาในสังคมไทยแต่ละท้องถิ่นอาจมีขั้นตอนการปฏิบัติแตกต่างกันไปบ้าง แต่โดยส่วนรวมแล้วจะมีแนวปฏิบัติคล้ายๆ กัน คือ มีพิธีสู่ขอ พิธีหมั้น พิธีแห่ขันหมาก การรดน้ำประสาธพร การทำบุญเลี้ยงพระ พิธีส่งตัวเจ้าสาว และในสมัยก่อนมีการสร้างเรือนหอ เฝ้าเรือนหอด้วย

3. ประเพณีการเยี่ยมคนป่วย ซึ่งมีมานานแล้ว แต่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงกัน เมื่อคราวเจ็บป่วย คนไทยมักจะมีอริยาศย์ไปเยี่ยมอาการไข้ เพื่อให้กำลังใจ และในการนี้มักจะมีสิ่งของเครื่องใช้ของกิน

ไปฝากคนใช้ด้วย อาจเป็นดอกไม้ ขนม ผลไม้ ฯลฯ ในปัจจุบันประเพณีนี้เป็นที่นิยมกระทำกันอย่างกว้างขวาง

4. ประเพณีการตาย เมื่อสมาชิกคนหนึ่งคนใดในครอบครัวใดตาย คนในครอบครัวก็จะแจ้งให้ญาติมิตรทราบเพื่อมาร่วมงานศพ พิธีสำคัญในงานศพได้แก่ การรดน้ำศพ การสวดพระอภิธรรม การทำบังสุกุล การส่งกุศลให้ผู้ตาย การทำบุญเลี้ยงพระ การทำบุญร้อยวัน ในสมัยก่อนคนไทยเรามักจะเก็บศพไว้ระยะหนึ่งก่อน ซึ่งอาจเก็บไว้ในสถานที่เก็บศพหรืออาจฝังไว้ หลังจากนั้นจึงนำไปเผา แต่ในปัจจุบันไม่นิยมฝังไว้และถ้าจะเก็บไว้ก็เก็บไว้ไม่นาน ส่วนมากจะทำการเผา หลังจากที่สวดพระอภิธรรม 3-7 วัน เมื่อเผาแล้วก็จะมิพิธีเก็บอัฐิธาตุ นำไปบรรจุไว้ตามเจดีย์ในวัด หรือไม่ก็เก็บไว้ที่บ้าน ประเพณีส่วนรวม

1. ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีที่ถือกำเนิดมาจากประเพณีของชาวอินเดีย เป็นประเพณีการเฉลิมฉลองการเริ่มต้นปีใหม่ ซึ่งไทยเรามีใช้กันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยวันเริ่มศักราชใหม่ หรือปีใหม่ของไทยแต่เดิม คือวันที่ 13 เมษายนของทุกปี ซึ่งถือปฏิบัติเรื่อยมาจนถึง พ.ศ.2483 ทางรัฐบาลจึงกำหนดให้เอาวันที่ 1 มกราคม เป็นวันเริ่มต้นปีใหม่ แต่ในปัจจุบันคนไทยเรายังคงจัดประเพณีสงกรานต์อยู่ ทั้งนี้เพื่อความสนุกสนานและการทำงานบุญประเพณีสงกรานต์มีพิธีสำคัญ คือการทำบุญตักบาตร การปล่อยนกปล่อยปลา สรงน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ การเล่นสาดน้ำและเล่นกีฬาพื้นเมืองต่างๆ

2. ประเพณีเข้าพรรษา สืบเนื่องมาจากอินเดียโบราณ ซึ่งกำหนดให้บัณฑิตที่จาริกไปยังสถานที่ต่างๆ กลับมายังสำนักของอาจารย์ในฤดูฝน เพราะฝนตกลำบากแก่การจาริก นอกจากนั้นยังถือเป็นโอกาสให้บัณฑิตเหล่านั้นได้กลับมาทบทวนความรู้ยังสำนักอาจารย์ ซึ่งพระพุทธเจ้าก็ได้ถือปฏิบัติตามแนวนี้ ในช่วงกฤษฎีจำพรรษา พระสงฆ์มาอยู่ร่วมกัน อุบาสกอุบาสิกาเกิดความศรัทธา จึงได้เกิดการทำบุญถวายผ้าอาบน้ำฝน ถวายต้นเทียน เพื่อให้พระสงฆ์ได้ใช้ในระหว่างพรรษา

3. ประเพณีทอดกฐินทอดผ้าป่า ประเพณีทอดกฐิน เป็นประเพณีที่สืบเนื่องมาจากประเพณีเข้าพรรษา เมื่อพ้นพรรษาแล้วจะมีประเพณีการถวายผ้ากฐินแก่พระสงฆ์ เพื่อให้ผลัดเปลี่ยนกับชุดเดิมที่ใช้มาตลอดพรรษา ประเพณีทอดกฐินมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ส่วนในประเทศไทยเรานิยมถือปฏิบัติตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นต้นมา

4. ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีที่สืบมาจากประเพณีการลอยพระประทีปของพวกพราหมณ์ในอินเดีย ในประเทศไทยมีประเพณีการลอยพระประทีปก่อนสมัยสุโขทัย ครั้งถึงสมัยสุโขทัย พุทธศาสนาได้เจริญรุ่งเรืองแทนศาสนาฮินดู พราหมณ์ ทำให้มีการปรับปรุงประเพณีการลอยพระประทีปดังปรากฏในตำรับทำวศรีจุฬาลักษณ์ กล่าวว่ นางนพมาศได้คิดทำกระทงดอกไม้เป็นรูปต่างๆ ลอยน้ำในพิธีลอยพระประทีป ลอยโคม ซึ่งเคยมีในเดือนสิบสอง ระยะเวลาต่อมาเรียกกันว่า ลอยกระทง ประเพณีลอยกระทงนิยมปฏิบัติกันทั้งในราชสำนัก และในหมู่ประชาชน กระทำกันในวันเพ็ญเดือนสิบสอง

ปัจจุบันยังนิยมกันอย่างกว้างขวาง แต่จุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานมากกว่าเพื่อการศึกษา หรือ เพื่อปฏิบัติตามลัทธิความเชื่อเดิม

ประเพณีและพิธีกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรม

1. พิธีเริ่มแรกนา

ชาวนาเริ่มทำนาตั้งแต่ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6 ด้วยการเตรียมเครื่องใช้ไว้ให้พร้อม แล้วรอฤกษ์ยามยามดี เป็นวันใดวันหนึ่งในเดือน 6 เพื่อทำพิธีแรกนา ส่วนมากจะใช้วันคู่ เมื่อได้ฤกษ์แล้วชาวนาจะปลุกศาลพระภูมิเป็นศาลชั่วคราว ทำเป็นร้านสูงสี่เหลี่ยมใช้ไม้ไผ่มัดเป็น 6 ต้น บนศาลปูด้วยไม้ไผ่เรียงเป็นแถวหรือสับฟากวางปูไว้บนศาลให้ก้อนหินเป็นพระภูมิแล้ววางเครื่องบูชาและเครื่องสังเวย ซึ่งมีข้าวปากหม้อและน้ำอาหารอะไรก็ได้ใส่กระทงหรือวางไว้บนใบตอง มีดอกไม้ธูปเทียน การสังเวยบูชาให้กล่าวคำอ้อนวอน ขอบุญให้สัตว์ร้ายแมลงต่างๆ มาทำลายข้าวของตน

2. พิธีทำขวัญแม่โพสพ

เมื่อพิธีแรกนาไถผ่านไปแล้ว เมื่อมีฝนตกลงมาชาวนาจะเริ่มไถกล้า ซึ่งจะต้องหาฤกษ์วันที่เป็นมงคลสำหรับหว่านกล้าและดำ โดยถือว่าเกิดเจ้าของนา การปลูกครั้งแรกต้องปลูกในบริเวณที่ทำพิธีแรกนาและต้องปลูกข้าว 9 กอ เป็นการเอาฤกษ์ก่อน ระหว่างปลูกจะต้องกล่าวไตรสรราคม ไปจนปลูกครบ 9 กอ เมื่อทำพิธีปลูกแรกนาแล้วก็เริ่มดำนาต่อไปจนเสร็จ เจริญแต่สิ่งดีๆ ให้ข้าวอุดมสมบูรณ์ เจริญงอกงามให้แม่โพสพมาช่วยดูแลปกป้องรักษา

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นประเพณีเกี่ยวกับวิถีชีวิตและการวางตนอยู่ที่สังคมชุมชน เพื่อให้ชุมชนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและความสงบ ขนบประเพณีของประเทศไทยแบ่งประเพณีครอบครัว พิธีกรรมในเทศกาลของชาติ พิธีกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรม

2.3 ทฤษฎีการปรับพฤติกรรมของบุคคล

2.3.1 การปรับตัว

มุกดา ศรียงค์ นวลศิริ เปาโรหิตย์ สิริวรรณ สาระนาค สุวิไล เรียงวัฒนสุข นิภา แก้วศรีงามี (2553) ได้กล่าวว่าการปรับตัวเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลพยายามหาวิธีการที่จะตอบโต้ต่อสิ่งที่มากระทบจิตใจของเราทั้งจากภายในหรือภายนอก เป็นความพยายามที่บุคคลจะรักษาความสมดุลแห่งจิตใจ และร่างกายของเขาไว้ให้มากที่สุดนั่นเอง

มาลินี จุฑาปะมา (2553) ได้กล่าวว่าการปรับตัวเกิดขึ้นจากความต้องการที่เกิดจากแรงผลักดันภายในตนเอง แต่บุคคลก็ยังมีความต้องการอันเกิดจากสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ทางสังคมที่ตนอาศัยอยู่ เพราะเราต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสังคม นับตั้งแต่สิ่งแวดล้อม

ภายในครอบครัว โรงเรียน เพื่อนบ้าน และชุมชน โดยวัฒนธรรมเป็นแกนกลางในการกำหนดแนวทางการประพฤติให้เป็นไปตามแบบฉบับที่วางไว้ เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และประโยชน์สุขทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ด้วยเหตุนี้เองทุกคนจึงมีอาจตอบสนองความต้องการทุกอย่างได้ตั้งใจปรารถนา ต้องเผชิญกับความรู้สึกขัดแย้ง ความผิดหวัง ความรู้สึกสับสน ความกดดันภายในจิตใจอันเกิดจากปัญหาและอุปสรรคมากหรือน้อยต่างกันไป ดังนั้น คนเราจึงจำเป็นต้องรู้จักปรับตัวเพื่อรักษาคุณภาพแห่งชีวิตไว้ให้ได้ ทำให้บุคคลต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมทางสังคม เพื่อให้ชีวิตดำเนินไปอย่างมีความสุขภาพจิตใจและมีความสุข

ความหมายของการปรับตัว

การปรับตัว คือการปรับและเปลี่ยนแปลงความรู้สึก ความคิดของบุคคลให้สามารถแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกลมกลืนกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

ทฤษฎีการปรับตัว

ร่างกายและจิตใจของบุคคลไม่สามารถแยกออกจากกันได้ สิ่งกระทบใดๆ ที่เข้ามา ไม่ว่าจะถึงกระทบนั้นจะเป็นสิ่งกระทบโดยตรงต่อร่างกาย หรือเป็นสิ่งกระทบด้านจิตใจ พฤติกรรมการตอบสนองที่เกิดขึ้นจะตอบสนองรวมทั้งร่างกายและจิตใจเสมอ ไม่ว่าจะพฤติกรรมการตอบสนองนั้นจะปรากฏชัดเจนมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นกับชนิดและความรุนแรงของสิ่งที่มากระทบและเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของการปรับตัว จึงจะได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว คือทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy' Adaptation Theory) พอสังเขป ดังนี้

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย ได้อธิบายการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือสิ่งแวดล้อมของตนเอง เพื่อปรับให้คงสถานะสมดุลทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งรอยเชื่อว่ามนุษย์หรือบุคคลเป็นระบบเปิดที่ภายในระบบประกอบด้วยระบบย่อย ซึ่งจะมีการประสานสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมภายในร่างกายเองและระหว่างสิ่งแวดล้อมภายในกับนอกร่างกายตลอดเวลา สิ่งกระทบใดๆ ก็ตามที่เข้ามาสู่ระบบชีวิต ไม่ว่าจะเข้ามากระทบโดยตรงต่อระบบย่อยใดๆ จะมีผลกระทบกระเทือน ไปทั้งระบบ และการตอบสนองที่เกิดขึ้น จะเป็นการตอบสนองร่วมกันอันเกิดจากการทำงานประสานสัมพันธ์ของระบบย่อยนั่นเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าสิ่งใดก็ตามที่ส่งผลกระทบทางด้านร่างกายหรือทางด้านจิตใจ การตอบสนองที่เกิดขึ้นจะเป็นการตอบสนองร่วมของร่างกายและจิตใจเสมอ ในแนวคิดทฤษฎีนี้ รอยได้ตั้งข้อถกแถลงเบื้องต้นเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. บุคคล คือ สิ่งที่มีชีวิต ซึ่งประกอบด้วย กาย จิต และสังขมเป็นหน่วยเดียวไม่สามารถแบ่งแยกได้

2. บุคคลจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในการมีปฏิสัมพันธ์นั้นบุคคลจะต้องมีการปรับตัว

3. การเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในโลกนี้ บุคคลใช้กลวิธีที่มีมาแต่กำเนิดและจากการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับด้านร่างกาย จิตใจ และสังขม ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

4. สุขภาพและความเจ็บป่วยเป็นมิติหนึ่งของชีวิตที่บุคคลไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

5. บุคคลจะต้องมีการปรับตัว เพื่อตอบสนองในทางบวกต่อสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

6. การปรับตัวของบุคคลเป็นหน้าที่ที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า ที่บุคคลกำลังเผชิญและเกี่ยวข้องกับระดับการปรับตัวของบุคคลนั้น

7. การปรับตัวของบุคคล จะมีระดับหรือขีดความสามารถในการปรับตัวเฉพาะของตนเอง ถ้าสิ่งเร้าที่รบกวนอยู่ภายใต้ขีดความสามารถนั้นแล้ว แสดงว่าบุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้และมีพฤติกรรมปรับตัวในทางบวก ในทางตรงกันข้ามหากสิ่งเร้ามีความรุนแรงเกินขีดความสามารถแล้ว การตอบสนองจะเกิดในทางลบและบุคคลไม่สามารถปรับตัวได้ ก็จะทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวตามมา

8. การปรับตัวของบุคคลมี 4 ด้าน คือ การปรับตัวด้านร่างกายและสรีระ การปรับตัวด้านอัตรมาโนทัศน์ การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ และการปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึงพาระหว่างกัน โดยการปรับตัวทั้ง 4 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

8.1 การปรับตัวด้านร่างกาย

8.2 การปรับตัวด้านอัตรมาโนทัศน์

8.3 การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่

8.4 การปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึงพาระหว่างกัน

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า การปรับตัวเป็นพฤติกรรมของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่ตนเอง เพื่อปรับพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับสังขมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งร่างกาย จิตใจ สังขม วัฒนธรรม

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัว

1. ลักษณะของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ด้านร่างกาย เช่น ความแข็งแรง อ่อนแอ ความสูง ต่ำ ความสมบูรณ์ หรือความพิการของอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย กายมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

1.2 ระดับสติปัญญา หรือความสามารถ ผู้ที่มีสติปัญญาดี มีโอกาสในการปรับตัวได้ดีกว่าผู้ที่มีสติปัญญาดำ เพราะมักได้รับการยอมรับ และประสบความสำเร็จในชีวิตในหลายๆ ด้านอยู่แล้ว ทำให้รู้สึกมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีความรู้สึกเป็นปมด้วยใดๆ ได้ง่าย

1.3 การรับรู้และเข้าใจปัญหาที่ตรงต่อความเป็นจริง จะช่วยให้บุคคลปรับตัวได้ดี การรับรู้ปัญหาต่างๆ นั้นอาจถูกบิดเบือนได้ โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวกับข้อบกพร่องของตนเอง เพราะบุคคลส่วนใหญ่มักไม่สามารถยอมรับความเป็นจริงได้ทั้งหมด ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

1.4 ความอดทนต่อสภาวะที่ก่อให้เกิดความเครียด หากบุคคลมีความอดทนยอมรับได้ก็สามารถใช้สติปัญญาพิจารณาหาทางแก้ไขสภาวะแห่งความทุกข์ และแสวงหาวิธีที่จะมีชีวิตอย่างเป็นสุขได้

1.5 ประสบการณ์ และข้อมูลที่มากเพียงพอ จะช่วยให้บุคคลแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของตนให้ดีขึ้น

1.6 วุฒิภาวะทางอารมณ์ ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำมักจะตีโพยตีพาย หรือแสดงปฏิกิริยารุนแรงและไม่มีเหตุผลต่ออุปสรรคหรือปัญหา มากกว่าผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวได้ดี

1.7 ความคาดหวังที่สูงหรือต่ำเกินไป จะมีผลทำให้การปรับตัวไม่เหมาะสม

2. คุณลักษณะของปัญหา ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ความสำคัญของปัญหา ปัญหาบางปัญหาจะมีความสำคัญยิ่งสำหรับบุคคลบางคนแต่กับบางคนอาจไม่สำคัญเลย ดังนั้นการพิจารณาความสำคัญของปัญหา จึงควรพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับปัญหาหรือสถานการณ์นั้นๆ ด้วย

2.2 สภาพการเกิดของปัญหา การเกิดปัญหาอย่างฉับพลันไม่คาดคิดมาก่อน หรือปัญหานั้นอยู่นอกเหนืออำนาจหรืออิทธิพลของตนเอง จะทำให้บุคคลรู้สึกวิตกกังวลหรือเครียดมาก และแก้ไขได้ยาก

2.3 ความสลับซับซ้อนของปัญหา บางปัญหาแก้ไขง่ายแต่บางปัญหาแม้จะพยายามทำความเข้าใจ ก็ยากที่จะเข้าใจ ซึ่งอาจต้องใช้เวลา หรือความช่วยเหลือจากผู้อื่นในการแก้ไข

2.4 ระยะเวลาที่ปัญหานั้นเกิด ความยาวนานของปัญหาที่เกิด ก็อาจเพิ่มความรุนแรงได้ การที่บุคคลเผชิญกับปัญหาเป็นระยะเวลานานๆ ความเครียด ความวุ่นวายใจจะเกิดขึ้นมาก และอาจทำให้สุขภาพจิตแปรปรวนได้ หรืออาจเกิดความรู้สึกคุ้นชินกับปัญหานั้นก็ได้

2.5 ลักษณะของตัวปัญหา โดยเฉพาะปัญหาเรื่องความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองจะแก้ไขได้ยาก เช่น บุคคลคิดว่าตัวเองเก่ง สวย ดี แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการแต่งงาน เป็นต้น

2.6 ระดับความรุนแรงของสิ่งที่มาคุกคาม หากสิ่งคุกคามมีความรุนแรงมากก็อาจส่งผลให้บุคคลประสบความยุ่งยากในการปรับตัว

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวจะแบ่งเป็นร่างกาย สติปัญญา ความเข้าใจที่ตรงต่อความเป็นจริง อารมณ์ ประสบการณ์ เป็นต้น

2.3.3 กลยุทธ์ในการปรับปรุงบุคลิกภาพ

มุกดา ศรียงค์ นวลศิริ เปาโรหิตย์ สิริวรรณ สารระนาค สุวิไล เรียงวัฒนสุข ผศ.ดร.นิภา แก้วศรีงาม (2553) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการปรับปรุงบุคลิกภาพโดยสังเขป

1. ทำความรู้จักกับตัวเอง

1.1 พิจารณาตัวอย่าง อย่างพิเคราะห์ว่า เราคือใคร พยายามเขียนถึงตนเองลงในกระดาษ ทั้งส่วนของบุคลิกภาพที่เราพึงพอใจและไม่พอใจเกี่ยวกับตนเอง ข้อสำคัญคือพยายามเลือกคุณลักษณะที่เป็นจุดด้อยที่เราอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง

1.2 เขียนลักษณะที่เราอยากเปลี่ยนแปลงในแง่ของพฤติกรรมที่ชัดเจน อย่าเขียนประเภทคลุมเครือ เช่น อย่าเขียนว่า “ฉันเป็นคนไม่เอาไหน” ให้เขียนออกมาอย่างชัดเจนว่าไม่เอาไหนนี้เป็นพฤติกรรมอย่างไร เช่น “ทุกครั้งที่ฉันทำงาน ฉันไม่เคยทำได้สำเร็จเลย” หรือ “เวลาที่อาจารย์ให้ออกไปพูดหน้าชั้น ฉันจะสั่นไปหมด” เป็นต้น คำอธิบายอย่างชัดเจนทำให้เรารู้ว่าส่วนใดของบุคลิกภาพที่เป็นปัญหา และต้องการแก้ไข

1.3 ให้เขียนคุณลักษณะในฝันที่ตัวเองต้องการลงไป แต่คุณลักษณะที่ต้องการนี้ควรเป็นคุณลักษณะที่อยู่บนรากฐานของความเป็นไปได้ ไม่ใช่เป็นความใฝ่ฝันที่เป็นไปไม่ได้ เช่น อย่าเขียนลงไปว่า “ต้องการให้ผู้หญิงทุกคนมาชอบเรา” แต่อาจเขียนลงไปว่า “อยากมีความสามารถในการพูดที่ทำให้คนที่เขาคุยกับเราไม่เบื่อ” เป็นต้น

2. วิเคราะห์อิทธิพลทั้งจากภายนอกและภายใน

บุคลิกภาพของบุคคลนี้ พัฒนามาทั้งจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมจากภายในและภายนอก

2.1 อิทธิพลจากภายนอก เช่น การเลี้ยงดูของบิดามารดา ความเข้มงวดของการอบรมสั่งสอน อาจมีผลทำให้เราเป็นคนไม่กล้าแสดงออก หรือสิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตรทำให้เรากลายเป็นคนหวาดระแวง กลัว เช่น เราอาจเป็นคนพูดเก่งที่บ้าน แต่เมื่อมาอยู่ในมหาวิทยาลัยเรากลายเป็นคนเก็บตัวก็เป็นได้

2.2 อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายใน สิ่งแวดล้อมภายในนี้หมายถึงคำพูดที่เราบอกตัวเองอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน เช่น “ฉันเป็นคนมีปัญหาไม่สนใจ ไม่มีเสน่ห์ ฯลฯ” การพูดเช่นนี้เป็นการทำร้ายตัวเอง และยังทำให้เราไม่กล้าแสดงออกมากขึ้น สมมติว่า อำนวยถูกเชิญไปงานสังสรรค์บ้านเพื่อนและอำนวยบอกตัวเองว่า “เรามันเป็นเด็กบ้านนอก พูดจาไม่เป็นคงไม่มีใครสนใจหรืออาจจะพูดกับเรา...” เมื่ออำนวยไปถึงงาน อำนวยก็จะไม่กล้าไปสนทนากับใคร โดยเฉพาะเพื่อนสาว เมื่ออำนวยไม่พูด

กับใคร ก็ไม่มีใครกล้าพูดกับอำนาจทำให้อำนาจยื่นหางอยู่คนเดียวในงาน ตามความคาดหวังของตัวเองตั้งแต่เริ่มต้น

2.3 ตรวจสอบความถูกต้องของคำกล่าวหาตัวเอง สมมติว่าเราชอบกล่าวหาว่าตัวเอง “เป็นคนขี้อาย ขี้เขลา” ให้ถามต่อไปว่าเราขี้อายกับทุกคน ทุกเรื่อง ทุกสถานการณ์หรือไม่? ถ้าเราขี้อายเฉพาะเวลาอยู่ต่อหน้าเพศตรงข้าม แต่เมื่อเราอยู่ต่อหน้าห้องที่บ้าน หรือกับสัตว์เลี้ยงเช่น แมว สุนัข เราไม่ขี้อาย ก็ไม่ควรเรียกว่าตัวเองเป็นคนขี้อาย แต่ให้บอกตัวเองใหม่ว่าเราขาดทักษะการสื่อสารความที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งดูไปแล้วเป็นเรื่องที่แก้ไขง่ายกว่าการเหมาว่าเรานี้ขี้อายไปหมด

3. สำนวนมาตรฐานที่ตั้งขึ้น

บางครั้งภาพพจน์ของตัวเองตกต่ำเพราะนำไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่สูงส่งที่เราตั้งขึ้นเองในใจ หรือกับบุคคลภายนอกที่เก่งกาจทำให้ตัวเองด้อยค่าลงไปอย่างมากมาย เช่นเราอาจรู้สึกตัวตัวเองมีปมด้อย เพราะเรียนหนังสือไม่เก่งเหมือนเพื่อนที่เก่งที่สุดของห้อง แต่ลืมนึกไปว่าเรายังดีกว่าเพื่อนอีกครั้งครึ่งห้องที่ได้คะแนนน้อยกว่าเรา

ตามหลักจิตวิทยาแล้ว ไม่นิยมให้บุคคลนำตัวเองไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เราเปรียบเทียบกับมาตรฐานนั้นสมบูรณ์ไม่มีที่ติ การเปรียบเทียบมีแต่จะทำให้สภาพจิตใจเราตกต่ำลงไปอีก

ดังนั้น ในการแก้ไขภาพพจน์หรือบุคลิกภาพบางประการของเราอาจจะสรุปได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. ตั้งเป้าหมายของการเปลี่ยนพฤติกรรมที่ชัดเจน

2. มีความเป็นไปได้ ตรงตามความเป็นจริง และตามความต้องการของตัวเองมากกว่าการนำมาตรฐานจากภายนอกเข้ามาเป็นค่านิยมของเรา เช่นอยากพูดได้โดยไม่เคอะเขินต่อหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

2. สำนวนตัวเองทุกแง่มุม

อย่ามองเฉพาะจุดเด่นหรือปมด้อย ถ้าเป็นเรื่องจุดเด่นที่เราดี เราคงไม่พัฒนาบุคลิกภาพ (เพราะเด่นอยู่แล้ว) ถ้าเป็นปมด้อย ขอให้เราให้ความสำคัญแก่ตนเอง ถามตัวเองและคนข้างเคียงว่าเราด้อยในสิ่งๆ นั้นจริงหรือ ถ้าเราคิดว่าเราด้อย แต่คนอื่นไม่เห็นว่าเป็นด้อย ก็ขอให้เชื่อคนอื่นบ้าง พยายามอดทนต่อภาพพจน์ที่คนอื่นมองเรา ที่อาจจะไม่ตรงกับมุมมองของตัวเองให้มาก แต่ถ้าคนอื่นมองว่าเราด้อยเช่นกันก็ขอให้พูดในทางบวกเพื่อเปลี่ยนแปลงตนเอง

3. พูดเปลี่ยนแปลงตนเอง

หมายความว่าพูดบอกตัวเองในใจลักษณะบวกเกี่ยวกับตัวเอง เช่น “ฉันสามารถทำได้ ถ้าพยายามมากพอ ฉันมีความสามารถที่ต่างไปจากผู้อื่น ฉันมีบางสิ่งบางอย่างที่ฉันภูมิใจในตัวเอง” เป็นต้น ซึ่งการพูดนี้อาจจะยากมากในช่วงแรก เพราะเราเคยแต่คิดในทางลบให้กับตนเอง การพูดในทางบวกจะช่วยทำให้เราเริ่มมองตัวเองในแง่ที่ดีมากขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นของความพยายามที่จะ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จากความเคยชินดั้งเดิม (ที่ชอบลงโทษตนเอง หรือคิดด้านร้ายไว้ตลอด) มาคิดในแง่ที่ทำให้ตัวเองมีกำลังใจมากขึ้น เชื่อมมั่นในตัวเองยิ่งขึ้น

4. สํารวจผล

ผลจากการพูดในแง่ดีเกี่ยวกับตัวเองบ่อยๆ จะทำให้เราไม่ตกเป็นทาสของ “วงจรอุบาทว์” ของความคิดที่เราสร้างสมมาในอดีต ชีวิตของเราจะมีอิสระมากขึ้น เราจะมีสุขมากขึ้น สุขภาพจิต สุขภาพกาย และบุคลิกภาพ โดยส่วนรวมของเราก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อ

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า กลยุทธ์ในการปรับปรุงบุคลิกภาพจะแบ่งเป็นขั้นตอนหลากหลาย เช่น การรู้จากกับตัวเองก่อนที่จะมีการปรับตนเอง วิเคราะห์ห้อิทธิพลทั้งจากภายนอกและภายใน การปฏิบัติตนเองที่ตั้งเป้าหมาย สรุปผลการปรับ

2.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม(Intercultural Adaptation)

Jansson, Johanson & Ramström (2007) ได้กล่าว ถึงกระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมเพื่อการปรับตัวว่ามี 3 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่

1. ขั้นเริ่มตระหนักและเริ่มปรับตัวต่อผู้ที่แปลกและแตกต่าง (awareness phase: adaptation to stranger) เป็นขั้นแรกเมื่อได้เข้าไปพบปะหรืออาศัยอยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยปกติเมื่อมนุษย์เจอสิ่งที่แตกต่างหรือ ไม่คุ้นเคยมนุษย์จะเริ่มกระบวนการเรียนรู้กระบวนการนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ

- ขั้น ตอนการเริ่มเรียนรู้โดยอาศัยความรู้ จากผู้อื่น (initial learning: “second-hand knowledge”) เช่น ศึกษาจากการอ่าน การค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ หรืออินเทอร์เน็ต เป็นต้น ขั้นตอนที่เรียนรู้นี้จะทำให้ทราบลักษณะความแตกต่างของวัฒนธรรม

- ขั้น ตอนการริเริ่มที่จะปรับทางวัฒนธรรม (initial cultural adaptation) เป็นขั้นของการตระหนักว่า วัฒนธรรมที่พบเจอในรูปแบบพฤติกรรมของเพื่อน ร่วมงานหรือผู้ที่ต้องปฏิบัติสัมพันธ์ด้วย นั้นมีความแตกต่าง แต่เป็นขั้นของการรับรู้เท่านั้น ไม่มีการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของตนเองเพื่อตอบสนองวัฒนธรรมที่แตกต่างในขั้นนี้

2. ขั้นการสำรวจค้นหาความรู้ทางวัฒนธรรม จากประสบการณ์ของตนเอง (exploration phase: adaptation to acquaintance) เป็นขั้นตอนที่เข้าไปค้นหาความแตกต่างทางวัฒนธรรมด้วยประสบการณ์ ของตนเองมี 3 ขั้นตอนย่อย คือ

- ขั้นการเข้าไปหาประสบการณ์ทาง วัฒนธรรม (experiential cultural learning) เป็นขั้นตอนที่ใช้ตัวเองเข้าไปหาความรู้ทดลองในวัฒนธรรมใหม่ๆ เช่น การเดินเที่ยวชม สํารวจ สังเกต ทดลอง รับประทาน ทดลองใช้สิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เคยพบเจอในวัฒนธรรมตนเอง

- ขั้นการเปิดการสื่อสารในระดับบุคคล (open communication at personal level) เป็นขั้นตอนที่เริ่มเข้าไปพบปะพูดคุย สร้างเพื่อนกับคนในสังคม ที่มีวัฒนธรรมแตกต่าง เป็นขั้นตอนการศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดทางวัฒนธรรม

- ขั้นการได้ประสบการณ์ว่าต้องปรับตัวทาง วัฒนธรรม (experiential cultural adaptation) เป็นขั้นตอน หลังจากได้พบปะพูดคุยกับคนต่างวัฒนธรรม จะเริ่ม รู้สึกว่ามีบางสิ่งที่ทำให้ทั้งสองฝ่ายไม่เหมือนกัน และในกระบวนการสร้างความสัมพันธ์นั้นต้องมีการปรับตัว เช่น พบว่าเพื่อนต่างชาติใช้การจับมือเพื่อทักทาย ขณะที่เราใช้การสวัสดี

3. ขั้นการปรับตัวเข้าหาเพื่อน (expansion phase adaption to “friend”) เกิดขึ้นหลังจากที่มีประสบการณ์ ในการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีความแตกต่างทาง วัฒนธรรมและพบว่าทั้งสองมีสิ่งเหมือนกัน ดังนั้น เพื่อทำให้ความสัมพันธ์แน่นขึ้น ทั้งสองฝ่ายต้องเริ่มการปรับตัวเข้าหากันเช่น เราเลิกสวัสดีเพื่อนต่างชาติ แต่ใช้การจับมือแทน มีขั้นตอนย่อย คือ

- ขั้นการได้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ทาง วัฒนธรรม (experiential cultural learning) หลังจาก สามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้แล้ว จะทำให้ผู้นั้นมีประสบการณ์เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมจากกลุ่ม เพื่อนเข้าใจว่าหากจะอยู่ในสังคมนั้นต้องทำอะไรบ้าง อาจจะกล่าวได้ว่า สามารถพัฒนาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำ ความเข้าใจและเรียนรู้ทางวัฒนธรรมมากขึ้น

- ขั้นการได้ประสบการณ์ในการปรับตัวทางวัฒนธรรม (experiential cultural adaptation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ทำให้ผู้มีอาชีพ ในวัฒนธรรมอื่นเกิด ความสามารถในการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม มีความเข้าใจในการสร้างความกลมกลืน ปรับตัวและดำรงตนอยู่ ใได้อย่างไม่มีอุปสรรค กล่าวคือเกิดมีประสบการณ์ใน การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

การปรับตัวทางวัฒนธรรม คือกระบวนการที่ผู้ที่พบเจอวัฒนธรรมที่แตกต่างเริ่มเข้าสู่กระบวนการ ของการปรับตัวเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน เกิดความ เข้าใจและสบายใจ จากการศึกษาของ Black (1988); Bennett (1993); Earley & Peterson (2004) และ Jia & Rutherford (2010) พบว่ากระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมมี 4 กลุ่ม ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มนี้ยังแสดงถึงขั้นตอนของการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมด้วย (บางคนพอเจอวัฒนธรรมที่แตกต่างก็อาจจบลงที่ข้อ 1 บางคนมีความสามารถในการเรียนรู้วัฒนธรรมมากกว่าอาจจะพัฒนา คู่ข้อ 4) ได้แก่

1. กลุ่มไม่ปรับตัว (no adapt) เป็นกลุ่มที่ไม่เข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เห็นความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมเพียงเล็กน้อย ปฏิเสธความแตกต่าง เชื่อในวิถีของตนเองว่าเป็นวิถีสากลหรือวิถีทางปกติดังนั้นกลุ่มนี้จะมองว่าหากทำอะไรที่แตกต่างจากที่ เคยทำอยู่นั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

2. กลุ่มเข้าใจ (understanding) เป็นกลุ่มที่มองเห็นและเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง ยอมรับพฤติกรรม ทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง แต่เป็นแค่การยอมรับและ เข้าใจวัฒนธรรมผู้อื่นเท่านั้น และเป็น การยอมรับบน มุมมองและวิถีทางของตนเอง กลุ่มนี้จะแสดงออกว่า ตนเองรับได้และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ให้ผู้อื่นเห็น แต่โดยปกติจะไม่ปรับตัวหรือปรับเปลี่ยน พฤติกรรมให้เป็นไป ตามวัฒนธรรมอื่น อย่างไรก็ตาม คนกลุ่มนี้ยังมีความอดทนต่อพฤติกรรมของคนต่าง วัฒนธรรมได้ดี

3. กลุ่มปรับตัว (adjusting) กลุ่มนี้จะมีการ ปรับตัวปรับพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับ วัฒนธรรมอื่น อาจด้วยการจำลองหรือเลียนแบบพฤติกรรมทาง วัฒนธรรมอื่นเพื่อให้การปฏิสัมพันธ์ เป็นไปได้ด้วยดี แต่การปรับตัวนั้นมีระดับ เช่น การเลือกปรับตัวปรับ พฤติกรรมให้เข้ากับวัฒนธรรม อื่นเฉพาะส่วนที่ตนเอง รู้สึกรับได้ หรืออาจเป็นการปรับตัวแบบชั่วคราวจาก พฤติกรรมเดิมของ วัฒนธรรมตนเองไปยังพฤติกรรม ของวัฒนธรรมอื่น โดยยังมีความรู้สึกอึดอัด หรือปรับตัว เพื่อปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมอื่นเท่าที่จำเป็นเท่านั้นหรือ เป็นความพยายามใช้องค์ความรู้ของ วัฒนธรรมอื่น โดยไม่พยายามทำความเข้าใจ เช่น ฝรั่งเศสมาวยไทย อาจมีการไหว้ครูเหมือนคนไทยโดย ไม่เข้าใจว่า การไหว้ครูนั้นทำเพื่ออะไร

4. กลุ่มเรียนรู้ (learning) เป็นกลุ่มที่เมื่อเจอ วัฒนธรรมที่แตกต่างแล้วพยายามทำความเข้าใจ เรียนรู้และผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรม ที่แตกต่างเข้าหาตนเอง เช่น พยายามใช้องค์ความรู้ ทางวัฒนธรรมเพื่อให้เข้าใจแก่นแท้จะเป็นผู้ที่ยิ่งดีและ พยายามที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มิวัฒนธรรม ต่างต่าง อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่างด้วยความตั้งใจ ใฝ่รู้และเคารพ จนในที่สุดกลายเป็นผู้ที่มีลักษณะ สองวัฒนธรรม (bicultural) มีความสามารถในการปรับตัวเองไปมา ระหว่างสองวัฒนธรรมได้อย่าง เหมาะสมกลมกลืน

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมมีความหลากหลายตาม กระบวนการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งกระบวนการเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการปรับตัว

2.4 ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory)

2.4.1 ความหมายของการรับรู้

Garrison and Magoon (1972) ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่าการรับรู้หมายถึง กระบวนการ ซึ่งสมองตีความ หรือแปลข้อความที่ไคจากการสัมผัส (Sensation) ของร่างกาย (ประสาทสัมผัสต่างๆ) กับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งเร้า ทำให้เราทราบว่าสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่เรา สัมผัสนั้นเป็นอย่างไร มีความหมายอย่างไรมีลักษณะอย่างไร ฯลฯการที่เราจะรับรู้สิ่งเร้าที่มา สัมผัสได้นั้น จะต้องอาศัย ประสิทธิภาพของเราเป็นเครื่องมือช่วยในการตีความหมาย หรือ แปลความหมาย

จากการศึกษาความหมายของการรับรู้ดังกล่าวข้างต้น ได้สอดคล้องกับแนวคิด Katz (1990, p. 61 อ้างถึงใน นพพนิต ภาระกุล, 2549, หน้า 26) ที่กล่าวมาในสถานการณ์จริงนี้ การรับรู้ของบุคคลเกิด

จากการกลั่นกรองและตีความจากความรู้สึกที่คนเราได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ภาระหน้าที่ต่างๆ ของแต่ละบุคคลความรู้สึกต่างๆ และอุดมการณ์ตามแบบจำลองดังนี้

แบบจำลองการรับรู้ของ Robert L.Katz

ประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต Your Past Experience	อุดมการณ์ Ideals	
แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง Self Concept	ในสถานการณ์จริงการรับรู้ขึ้นอยู่กับ	ความรู้สึกต่างๆ Sentiments
ภาระหน้าที่ต่างๆ Obligations	วัตถุประสงค์ Objectives	

นำไปสู่การตีความหมาย
Your Interpretation of the Situation

Mowen and Minor (1998) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การรับรู้หมายถึงกระบวนการที่บุคคลเปิดรับต่อข้อมูลข่าวสาร ตั้งใจรับข้อมูลนั้นและทำความเข้าใจความหมาย” และได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ในขั้นเปิดรับ (exposure stage) ผู้บริโภคจะรับข้อมูลโดยผ่านทางประสาทสัมผัสในขั้น ตั้งใจรับ (attention stage) ผู้บริโภคจะแบ่งปันความสนใจมาสู่สิ่งเรานั้น และขั้นสุดท้ายคือขั้น เข้าใจความหมาย (comprehension stage)

Assael (1998) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การรับรู้หมายถึง กระบวนการซึ่งผู้บริโภคเลือกรับจัดองค์ประกอบ และแปลความหมายสิ่งเร้าต่างๆ ออกมาเพื่อให้มีความหมายเข้าใจได้” และได้อธิบายเพิ่มเติมว่า สิ่งเร้าจะมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการรับรู้มากขึ้น หากสิ่งเร้าเหล่านั้น มีลักษณะดังนี้ คือ

1. สอดคล้องกับประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้บริโภค
2. สอดคล้องกับความเชื่อในปัจจุบันของผู้บริโภคต่อตราสินค้า
3. ไม่มีความสลับซับซ้อนมากเกินไป
4. เชื่อถือได้
5. มีความสัมพันธ์กับความจำเป็นหรือความต้องการในปัจจุบัน

6. ไม่ก่อให้เกิดความกลัวและความกังวลใจมากเกินไป

การรับรู้ (Perception) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน คือ “Percipere” ซึ่ง Per หมายถึงผ่าน (Through) และ Cipere หมายถึง การนำ (To Take) ถือเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานของบุคคลที่สำคัญ หากปราศจากการรับรู้แล้วจะไม่สามารถมีความจำหรือการเรียนรู้ได้ (บุปผาพวงมาลี, 2542) ดังนั้นการรับรู้จึงเป็นวิธีการที่บุคคลมองโลกที่อยู่รอบๆ ตัวของบุคคล ฉะนั้นบุคคล 2 คน อาจมีความคิดต่อตัวกระตุ้นอย่างเดียวกันภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน แต่ละบุคคลทั้ง 2 อาจมีวิธีการยอมรับถึงตัวกระตุ้น (Recognize) การเลือกสรร (Select) การประมวล (Organize) และการตีความ (Interpret) เกี่ยวกับตัวกระตุ้นดังกล่าวไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Schiffman & Kanuk (1991) ที่กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) หมายถึง “กระบวนการที่บุคคลแต่ละคนมีการเลือก ประมวล และตีความหมายเกี่ยวกับตัวกระตุ้นออกมาให้ความหมาย และได้ภาพของโลกที่มีเนื้อหา” (อ้างถึงใน จุฑามาศ สิทธิขวา, 2542)

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า การรับรู้เป็นกระบวนการที่ได้จากการสัมผัสของร่างกายหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยของเรา การสัมผัสเหล่านี้โดยอาศัยประสบการณ์ของเราและช่วยในการตีความหมายหรือแปลความหมาย

2.4.2 ความสำคัญของการรับรู้

การรับรู้เป็นการแปลความหมายของสิ่งเร้าและการตอบสนองของร่างกายของคนต่อสิ่งเร้าจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม และทำให้บุคคลจะพฤติกรรมแตกต่างกันแต่บุคคลจะเลือกรับรู้เฉพาะข้อมูลที่ตรงกับความต้องการและความพอใจ อย่างไรก็ตาม ยังขึ้นกับพื้นฐานของกระบวนการของแต่ละบุคคลแต่ละคนเกี่ยวกับความต้องการ ค่านิยม การคาดหวัง และปัจจัยอื่นๆ นอกจากนี้ การรับรู้ยังสามารถอธิบายได้อย่างง่ายๆ คือ หมายถึง “กระบวนการการตีความผ่านประสาทสัมผัสใดๆ โดยตรง” ซึ่งจากความหมายนี้คำที่จะสื่อความหมายเกี่ยวกับการรับรู้ การสัมผัสรับรู้ อันเป็นการที่เกิดจากการรับความรู้สึกเข้ามาทางประสาทสัมผัสเกิดเป็นความเข้าใจหรือความรู้สึกภายในของบุคคล หรือสามารถกล่าวอีกอย่าง คือ การรับรู้ หมายถึง “การตีความหมายจิตใจของบุคคลที่จะทำให้เกิดการ ‘ได้รู้ ได้เข้าใจ’” ดังนั้น การรับรู้ทุกครั้งที่เกิดขึ้นจะต้องมีบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ เพื่อทำการตีความบางสิ่งบางอย่าง หรือเหตุการณ์ หรือความสัมพันธ์ในฐานะเป็นสิ่งที่สัมผัสรับรู้อะไรก็ตามที่เกี่ยวข้องในฐานะเป็นสิ่งที่สัมผัสรับรู้ โดยการผ่านประสาทสัมผัส มนุษย์ทุกคนรู้ทุกสิ่งในโลกโดยผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัส (Kast & Rosenzweig 1985)

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปว่า การรับรู้ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน นอกจากนี้แล้วทำให้ความต้องการ ค่านิยม การคาดหวังของบุคคลเข้ากับสังคม

2.5 บริบททั่วไปของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน

2.5.1 ลักษณะของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจากYunnan

การติดต่อค้าขายระหว่างประเทศไทยกับมณฑลยูนนานมีมาอย่างยาวนาน ในอดีตการคมนาคมจะต้องอาศัยแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางการขนส่งหลัก แต่หลังจากที่มีการเปิดใช้เส้นทางหลวงคุนหมิง – กรุงเทพฯ อย่างเป็นทางการเมื่อต้นปี 2551 ทำให้ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศไทยกับมณฑลยูนนานเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2549 ไทยและยูนนานมีมูลค่าการค้าระหว่างกัน 130 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2550 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเป็น 220 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี 2551 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเป็น 250 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

(กงสุลไทย ณ นครคุนหมิง “ตลาดและโอกาสธุรกิจทางการศึกษาของไทยในมณฑลยูนนาน” 2560) ได้กล่าวไว้ว่า มณฑลยูนนานนอกจากจะเป็นมณฑลที่มีอาณาเขตใกล้เคียงกับประเทศไทยมากที่สุด ยังมีความคล้ายคลึงด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ชาวไตลื้อ” ที่อาศัยอยู่ในเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา ซึ่งมีภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีใกล้เคียงกับไทย ชาวไตลื้อจำนวนมากอพยพไปตั้งรกรากถิ่นฐานในภาคเหนือของประเทศไทย และยังคงติดต่อปฏิสัมพันธ์กับญาติพี่น้องในเขตฯ สิบสองปันนา ด้วยเหตุดังกล่าว ชาวไตลื้อในมณฑลยูนนานจำนวนมากจึงนิยมเรียนภาษาไทย และมีทัศนคติในทางบวกเกี่ยวกับประเทศไทย เนื่องจากความคล้ายคลึงด้านภาษาและวัฒนธรรม ทำให้ชาวไตลื้อที่เรียนภาษาไทย สามารถเรียนรู้ได้เร็ว และสามารถออกเสียงภาษาไทยได้อย่างชัดเจน

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาหลายแห่งในมณฑลยูนนาน ทั้งระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย ล้วนให้ความสนใจในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ได้มีการเปิดการเรียนการสอนทั้งในแบบวิชาเอกภาษาไทย และวิชาเลือกเสรี ซึ่งนอกจากจะเป็นไปตามนโยบายการเรียนการสอนภาษาประเทศเพื่อนบ้านของมณฑลยูนนานแล้ว ยังเป็นการตอบสนองกับความต้องการของนักเรียนและนักศึกษาจีน ที่ต้องการใช้ความรู้ภาษาไทย เป็นใบเบิกทางในตลาดแรงงานปัจจุบัน สำหรับสถาบันการศึกษาของยูนนานที่สำคัญ ที่ประสบความสำเร็จในการเปิดการเรียนการสอนภาษาไทย และมีความร่วมมือกับหลายสถาบันการศึกษาของไทย

2.5.2 ลักษณะของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจากSichuan

(กงสุลไทย ณ นครเฉิงตู, 2560) ได้กล่าวไว้ว่า มณฑลเสฉวนกำลังมีแนวทางที่จะพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง เชื่อมถึงไทยโดยทางบก จึงเป็นโอกาสเหมาะสมที่จะแสวงหาช่องทาง การค้าผ่านการขนส่งที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

มณฑลเสฉวนมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว จำนวนประชากรระดับบนที่มีกำลังซื้อสูงและนิยมใช้จ่ายเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ว สินค้าคุณภาพสูงของไทย อาทิผลไม้ข้าวหอมมะลิ เครื่องเรือน รวมถึงการท่องเที่ยว มีโอกาสขยายตัวอีกมาก

ประชาชนเสฉวนรุ่นใหม่สนใจต่างประเทศเพิ่มขึ้น ทั้งด้านการท่องเที่ยว บ้านเทิง แฟชั่น อาหาร ซึ่งประเทศไทยพร้อมอยู่แล้วในการนำเสนอ สิ่งต่างๆ เหล่านี้

มณฑลเสฉวนมีลักษณะเฉพาะตัวและมีความตระหนักในความยิ่งใหญ่ ของตนเอง เพิ่งเปิดตัวเองไม่นานในการร่วมมือกับต่างประเทศ การปฏิสัมพันธ์ทางธุรกิจกับคนท้องถิ่นยังไม่เป็นสากล

นักธุรกิจที่จะลงทุนในเสฉวนต้องมีทั้งความกล้า ความอดทน พร้อมด้วยเงินทุนก้อนใหญ่ เพราะมาตรการการอนุญาตจัดตั้งบริษัท ต้องใช้เวลานานและมีขั้นตอนซับซ้อน

2.5.3 ลักษณะของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจากGuangxi

(กงสุลไทย ณ นครหนานหนิง“กว่างซี กับ Key Success การเป็น “ประตูอาเซียน”2560) ได้กล่าวว่า ชาวไทย และชาวจีน โดยเฉพาะชาวจีนในมณฑลกว่างซี ที่เรียกตัวเองว่า "ชาวจ้วง" นั้น มีวัฒนธรรมหลายอย่างที่ทั้งเหมือน และคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะภาษา ที่บางคำถึงกับใช้ศัพท์คำเดียวกันด้วยซ้ำไป

ปัจจุบัน นักศึกษาจากอาเซียนในกว่างซี คิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 5 ของทั้งประเทศ กว่างซีมีชื่อเสียงในฐานะแหล่งผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาของชาติอาเซียนของประเทศจีน สถาบันการศึกษาในกว่างซีให้ความสำคัญกับความร่วมมือด้านการศึกษาและงานวิจัยในหัวข้อเกี่ยวกับอาเซียน

กว่างซีมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนภาษาไทยมากที่สุดในประเทศจีน ตัวนักศึกษากว่างซี (จีน)ให้ความสนใจเรียน “ภาษาไทย” อย่างมาก แต่ละปีมีนักศึกษากว่างซีไปเรียนที่ไทยหลายพันราย และมีนักศึกษาไทยมาเรียนที่กว่างซินับพันรายเช่นกัน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการรับรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบได้ดังนี้

สุรศักดิ์ บุญอาจ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรม องค์ประกอบที่มีส่วนช่วยในการปรับตัวทางวัฒนธรรมและแนวทางในการปรับตัวทางวัฒนธรรมใหม่ของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาคือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างคือ 1) กลุ่มนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาจำนวน 25 คน และ2) กลุ่มผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากร จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองไว้และมีการปรับรับเอาวัฒนธรรมไทยมาด้วย ส่วนระดับขั้นตอนในการปรับตัวของนักศึกษาชาวลาว พบว่าโดยส่วนใหญ่เมื่ออยู่เมืองไทยมาสักระยะหนึ่งรู้สึกปรับตัวได้มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้

ภาษาไทยทำให้นักศึกษาสื่อสารได้อย่างมั่นใจและรู้สึกว่าเป็นเสมือนบ้านของตนเอง ส่วนระดับชั้นตอนในการปรับตัวของนักศึกษาชาวกำพูชาพบว่าโดยส่วนใหญ่เพิ่งเข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้ไม่นาน จึงรู้สึกตื่นตื้นถึงความแปลกใหม่ของสภาพแวดล้อม สถานการณ์ใหม่ๆ ทั้งวัฒนธรรม ผู้คนและการบริโภค โดยมีองค์ประกอบที่มีส่วนช่วยในการปรับตัว ทางวัฒนธรรมได้แก่ 1) พื้นฐาน สิ่งที่ดีตัวและเตรียมตัวไว้ล่วงหน้า ได้แก่ ภูมิหลัง บุคลิกนิสัยความคาดหวัง ระดับการเตรียมตัวและทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา 2) สภาพแวดล้อมของสังคมและประเทศเจ้าบ้าน ได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมไทยที่มีความอ่อนปรน ยืดหยุ่น ความประทับใจแรกพบต่อวัฒนธรรมไทย การช่วยเหลือและสนับสนุนจากกลุ่มคนในสังคมไทย การรับรองอย่างเป็นทางการของทางหน่วยงานรัฐบาลไทย โอกาสของการทำกิจกรรมร่วมกันและความถี่ในการสื่อสารกับชาวไทย 3) บทบาทของสื่อมวลชนเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลและเป็นที่ผ่อนคลายอารมณ์ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีส่วนช่วยให้นักศึกษาชาวลาวและชาวกำพูชาแต่ละคนปรับตัวทางวัฒนธรรมได้แตกต่างกัน ซึ่งผู้ศึกษาได้เสนอแนะแนวทางในการปรับตัวทางวัฒนธรรมใหม่ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ศึกษาข้อมูลด้วยตนเองผ่านการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ที่พักอาศัยและการใช้ภาษาไทย 2) การมีบุคคลต่างวัฒนธรรมในฐานะคู่สื่อสารคือ สื่อบุคคล หน่วยงานที่นักศึกษาเปิดรับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชาวลาวเลือกสื่อสารกับเพื่อนชาวไทยในเรื่องการเรียนและสื่อสารกับเพื่อนชาวลาวในเรื่องการใช้ชีวิต ส่วนนักศึกษาชาวกำพูชามีความสนิทสนมและสื่อสารกันเฉพาะ ภายในกลุ่มของตนมากกว่า จึงทำให้มีเวลาไม่มากพอสำหรับโอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย ส่วนการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และบุคลากรของหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ จะมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยในการปรับตัวทั้งในเรื่องการเรียนและการใช้ชีวิต 3) การเปิดรับสื่อมวลชนไทย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ละคร เพลง ภาพยนตร์ และสื่อใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับตัว เป็นข้อมูลการเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรมและให้ความเพลิดเพลิน

สอดคล้องกับ พัทยา อินตะเนตร (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาต่างชาติ ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยครอบคลุมความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยและข้อมูลสำคัญที่นักศึกษาควรทราบก่อนมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาคือบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และแบบประเมินการใช้งานบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มศึกษาเข้าไปทดสอบการใช้งานของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายและจากนั้นตอบแบบประเมินการใช้งานบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

บนเครือข่ายแล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายมีความชัดเจนเข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อนในการเข้าไปศึกษาเนื้อหา รวมทั้งการเข้าไปศึกษาเนื้อหาในบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายก็มีความสะดวกและรวดเร็ว แต่กลุ่มตัวอย่างบางรายพบว่า มีความล่าช้าในการเข้าไปศึกษาบทเรียนอยู่บ้างเนื่องจากปัญหาของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างและคุณสมบัติของคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเข้าถึงบทเรียน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอว่าบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นี้จำเป็นแก่นักศึกษาต่างชาติเพื่อใช้เตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานวัฒนธรรมไทย เพราะบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายนี้สามารถนำไปใช้ได้จริงและมีประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมให้แก่ นักศึกษาชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี

ในขณะเดียวกัน จินเหมย หลี (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้วัฒนธรรมจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนเด็กสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้วัฒนธรรมจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนเด็กสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาคือ แบบสอบถาม ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้วัฒนธรรมจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนเด็กสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จากแหล่งรับรู้ต่างๆ มีดังนี้

1. นักเรียนมีการรับรู้วัฒนธรรมจีนด้านภาษาจีนมากที่สุดคือ การได้รับรู้จากการสอนในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนมีการรับรู้วัฒนธรรมจีนด้านการแต่งกายแบบจีนมากที่สุดคือ การได้รับรู้จากการสอนในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
3. นักเรียนมีการรับรู้วัฒนธรรมจีนด้านอาหารจีนมากที่สุดคือ การได้รับรู้จากการสอนในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
4. นักเรียนมีการรับรู้วัฒนธรรมจีนด้านประเพณีจีนมากที่สุดคือ การได้รับรู้จากหนังสือ นิตยสารและหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
5. นักเรียนมีการรับรู้วัฒนธรรมจีนด้านสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจีนมากที่สุดคือ การรับรู้จากครอบครัวและบุคคลรอบข้างโดยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ต่อไปนี้ ภารดี มหาจันทร์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวจีนในประเทศไทย: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาคือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์และการสังเกตจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยบูรพา

จำนวน 257 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาทั่วไปในการดำรงชีวิตประจำวันของนักศึกษาชาวจีนเป็น ปัญหาที่เกิดจากภาษา ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะปัญหา ในด้านการใช้ภาษาไทย ด้านสุขภาพ ด้านค่านิยม เป็นต้น โดยภาพรวมนักศึกษาชาวจีนส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นอยู่ในระดับไม่ค่อยมีปัญหา การสนับสนุนทางสังคมนั้น ผลการวิจัย พบว่า เครือข่ายการ คบเพื่อนของนักศึกษาชาวจีนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก โดยส่วนใหญ่จะคบเพื่อนคนจีน และเพื่อนคนไทย เป็นบางส่วน ซึ่งสามารถให้การสนับสนุนแก่นักศึกษาชาวจีนในหลายด้านตามความสามารถและ บทบาทในสังคมไทย การเข้าร่วมกิจกรรมสังคมสามารถทำให้นักศึกษาชาวจีนได้รับผลประโยชน์ทั้ง ในการดำรงชีวิต การใช้ภาษาไทยและการศึกษา ส่วนวิธีการในการปรับตัวทางวัฒนธรรมของ นักศึกษาชาวจีนมี 6 วิธีการคือ การบูรณาการ (Integration) การผสมผสาน (Assimilation) การแบ่งแยก (Separation) กระบวนการชายขอบ (Marginalization) การบูรณาการกับการผสมผสาน (Integration and Assimilation) และการผสมผสานกับการแบ่งแยก (Integration and Separation) ซึ่งโดยภาพรวมวิธีการผสมผสานเป็นวิธีการที่นักศึกษาชาวจีนได้เลือกใช้เป็นจำนวนมากที่สุด สำหรับ กระบวนการในการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวจีนมีสองแนวทางคือ 1) เมื่อนักศึกษาชาวจีนเข้ามาในประเทศไทยในตอนแรกจะมีความรู้สึกตื่นตื้นเต้นกับการพบสิ่งแปลกใหม่ และ 2) หลังจากนั้นเกิดการช็อกทางวัฒนธรรมแล้วเริ่มมีการปรับตัวทางวัฒนธรรมเพื่อที่จะดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นกระบวนการที่นักศึกษาชาวจีนส่วนใหญ่ได้ประสบขึ้น

นอกจากนั้น อัครวรรณ์ แสงวิภาค (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ที่มีความจำเป็นต่อการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงแนวทาง และ กระบวนการเรียนรู้ ทางวัฒนธรรมเมื่อต้องประสบพบเจอวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยเริ่มตั้งแต่ กระบวนการเตรียมความพร้อมที่จะเจอกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง การจัดการกับความสะเทือนใจทาง วัฒนธรรม ตลอดจนทราบถึงกระบวนการ ปรับตัวทางวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า การรวมตัวของ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น เช่น กลุ่มแรงงานหรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ดังนั้นกลุ่มคนเหล่านี้ต้องรู้จักองค์ความรู้ในเรื่อง กระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ว่าตนเองมีโอกาสมากแค่ไหนในการ ได้รับผลกระทบทางวัฒนธรรม ผลอาจจะเกิดขึ้นจากการประสบพบเจอกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยเฉพาะเมื่อเจอกับวัฒนธรรมที่สร้างความสะเทือนใจ เข้าใจการเรียนรู้และการปรับตัวทาง วัฒนธรรม ตลอดจนกลายเป็นผู้ที่มีความชาญฉลาดทางวัฒนธรรมและมีความสามารถในการปรับตัว ข้ามวัฒนธรรมได้อย่างมั่นคง

พรทิพย์ เย็นจะบก (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเรียนรู้วัฒนธรรมผ่านละครโทรทัศน์ไทย ของนักศึกษาจีน: กรณีศึกษานักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมไทยจากละครโทรทัศน์ไทย

เพื่อศึกษาการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านละครโทรทัศน์ไทยของนักศึกษาจีน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมไทยจากละครโทรทัศน์ชุด “สุภาพบุรุษจุฑาเทพ” และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการวิจัยพบว่า ละครโทรทัศน์ชุดดังกล่าวมีเนื้อหาที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมไทยใน 7 ด้าน ได้แก่ สถาปัตยกรรม การแต่งกาย อาหาร ค่านิยม ดนตรี ภาษาและอุปนิสัยตัวละคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่รับชมละครโทรทัศน์ชุดนี้ เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในระดับที่แตกต่างกันไปตามพื้นฐานของแต่ละคน ซึ่งการรับรู้วัฒนธรรมไทยที่ปรากฏอยู่ในละครชุดนี้มีอิทธิพลทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดทัศนคติใน 4 ด้าน ได้แก่ มีความเข้าใจและชื่นชอบวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น มีความสนใจเรียนภาษาไทยมากขึ้น เกิดการเปรียบเทียบวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมจีน และเกิดความสนใจอยากไปสัมผัสวัฒนธรรมไทยด้วยตนเอง ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวกนี้ได้นำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่แตกต่างกันตามมา เช่น มีการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม มีการวิพากษ์วิจารณ์ละครโทรทัศน์ และเกิดการเลียนแบบ

แล้วนั้น กมลทิพย์ พลบุตร (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการสอน การเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมแก่นักศึกษาไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่น ในฐานะภาษาต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการสอน การเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมแก่นักศึกษาไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่น ในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาคือ แบบสอบถามความคิดเห็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสื่อสารกับผู้คนต่างวัฒนธรรม ในยุคโลกไร้พรมแดน ครูภาษาต่างประเทศจึงมีบทบาทในการส่งเสริมทักษะความรู้นี้ด้วยความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งสองประเทศเกี่ยวกับการสอนการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม ในชั้นเรียนภาษาญี่ปุ่น ไม่แตกต่างกันมากนัก

เนื่องจาก นิภา กุ้พงษ์ศักดิ์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาต่างชาติ: กรณีศึกษานักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรภาษาไทย ปัญหาการใช้ภาษาไทยที่ศึกษาเป็นทักษะการเขียน การอ่าน การฟังและการพูด โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาคือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสังเกตตามธรรมชาติจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจีนที่ศึกษาในหลักสูตรภาษาไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจีนมีปัญหาเกี่ยวกับทักษะการเขียนมากที่สุด รองลงมาคือทักษะการอ่าน ทักษะการพูด ทักษะที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือทักษะการฟัง ข้อเสนอแนะ คือ นักศึกษาจีนควรใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีคนไทยและฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยทั้ง 4 ทักษะจนเกิดความชำนาญ

จึงถึงกับ ปีติ อัญมูศรี (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมสถานการณ์จำลองเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟังและพูดภาษาไทยและความเข้าใจวัฒนธรรมไทยของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติลานนา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการฟัง – พูดภาษาไทยของนักเรียนและความเข้าใจวัฒนธรรมไทยโดยใช้กิจกรรมสถานการณ์จำลอง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนใช้กิจกรรมสถานการณ์จำลองแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง – พูดภาษาไทย ก่อนและหลังเรียน และแบบสังเกตความสามารถในการพูดฟังภาษาไทยขึ้นแสดงในกิจกรรมสถานการณ์จำลอง แบบสังเกตความเข้าใจทางวัฒนธรรมไทยขณะเรียนกิจกรรมสถานการณ์จำลอง จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้น Year 9 ที่เรียนวิชาภาษาไทยระดับเบื้องต้น โรงเรียนนานาชาติลานนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 10 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กิจกรรมสถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนชั้น Year 9 ที่เรียนวิชาภาษาไทยระดับเบื้องต้น โรงเรียนนานาชาติลานนาเกิดการพัฒนาทักษะการฟัง – พูดภาษาไทยและความเข้าใจ ในวัฒนธรรมไทย

อันที่จริง จรรยาวรรณ เทพศรีเมือง (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศและเพื่อศึกษาผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ความต้องการหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยและแบบสอบถามผลการใช้หนังสือ ด้านความคิดเห็นและด้านความรู้ความเข้าใจ จากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ที่สามารถอ่าน เขียนและสนทนาภาษาไทยได้ และสนใจวัฒนธรรมไทยจำนวน 10 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมีคุณภาพในระดับดี โดยหนังสือแบ่งเป็น 3 บทคือ วิถีชีวิต ความเชื่อและประเพณี ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา รูปภาพ คำศัพท์ สัทอักษรและแบบฝึกหัด

2. ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ด้านความคิดเห็นพบว่าผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีความเห็นหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยมีประโยชน์ มีความเหมาะสมดี และสนองความต้องการของพวกเขาได้

3. ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ด้านความรู้ความเข้าใจพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยจากหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยในระดับดี

ในที่สุด มณูชรี โชติรสฐิติ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนไทยในต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารและการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาต่างประเทศ ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมรวมทั้งปัจจัยที่เอื้อต่อการปรับตัว โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาคือ แบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาไทยที่ไปเรียนต่างประเทศจำนวน 30 คน แบ่ง เป็นเพศชาย 15 คน และหญิง 15 คน ผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย ในด้านเพศ อายุและระยะเวลาที่อยู่อาศัยของกลุ่มเป้าหมายทั้งหญิงและชายไม่มีความแตกต่างกันมากนักคือ สามารถปรับตัวได้เหมือนกัน

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการตีความสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมสามารถสรุปได้ 3 ด้านคือ ด้านทัศนคติที่ชาวต่างชาติมองชาวเอเชียในด้านลบ ทำให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างกลุ่มคนเอเชียและตะวันตก กลายเป็นเกิดอคติทำให้ไม่เปิดใจกว้างที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ที่พบเจอจากสังคมนั้น ด้านลักษณะพฤติกรรมของคนไทยเรื่องความขี้เกรงใจไม่พูดอย่างตรงไปตรงมาทำให้ไม่เข้าใจกับลักษณะนิสัยของคนอเมริกันที่พูดตรงและนิสัยไม่กล้าแสดงออกทำให้ขาดการสื่อสารเพราะอายุที่จะพูดกับชาวต่างชาติ ด้านความสามารถทางการสื่อสารคือเรื่องของภาษา ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลและกลุ่มคนทั้งในชีวิตประจำวันและในชั้นเรียน ส่งผลให้ยากต่อการทำความเข้าใจทัศนคติความคิด พฤติกรรมระหว่างบุคคล และขาดการตีความการสื่อสารที่ถูกต้อง

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปรับตัวและปัจจัยที่เอื้อต่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม พบผลจากการศึกษา 3 ด้านคือ ด้านทัศนคติของตนเองคือ มองในด้านบวก เปิดใจกว้างยอมรับวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามาและไม่ยึดติดโดยเอาตนเองเป็นที่ตั้ง และด้านภาษาที่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมเนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจระหว่างกัน โดยมีแนวทางในการปรับตัวคือ พยายามสร้างมนุษยสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น เลือกรับเพื่อนที่หลากหลายกลุ่มและทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับผู้ที่อยู่ในท้องถิ่น

จากเอกสารแสดงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจและกำหนัดการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจำนวน 406 คนที่เข้ามาเรียนในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2561 นาน 3 เดือนขึ้นไปประกอบด้วย

ปีที่ 1 จำนวน 16 คน

ปีที่ 2 จำนวน 53 คน

ปีที่ 3 จำนวน 337 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเพียง 201 คน ทั้งนี้เพราะจำนวนนักศึกษาแต่ละปีมีจำนวนไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนดังนี้ (Kreicic R.V and Morgan, D.W, 1970)

ปีที่ 1 จำนวน 8 คน

ปีที่ 2 จำนวน 26 คน

ปีที่ 3 จำนวน 167 คน

ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบง่าย (Sampling Random) ใช้กับนักศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 3 เท่านั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่” คือ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตลอดจนด้านความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็น 2) แบบสัมภาษณ์เรื่องพฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสร้างแบบสอบถามการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขั้นที่ 2 กำหนดรูปแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยมีรายละเอียดข้อมูลแบบสอบถามกำหนด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จากแหล่งรับรู้ต่างๆ

ตอนที่ 3 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จากแหล่งรับรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบสัมภาษณ์เรื่อง พฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอเพื่อการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่ต้องการมาศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ตอนที่ 1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 2 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอไปขอให้ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.97

ตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่เรียนอยู่สถาบันภาษา ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 20 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มเก็บข้อมูล) เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปขอคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

ตอนที่ 5 นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลที่ห้องเรียนของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีดำเนินการนำแบบสอบถามสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาและการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยจากนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจำนวน 201 คน หลังจากผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์หน้าต่อหน้าและรวบรวมเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใบแบบสัมภาษณ์เรื่อง พฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละและทำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาแบบความเรียง

ตอนที่ 2 การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จากแหล่งรับรู้ต่างๆ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาแบบความเรียง

ตอนที่ 3 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จากแหล่งรับรู้ต่างๆ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาแบบความเรียง

นำเสนอรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาแบบความเรียง โดยมีเกณฑ์การประเมินผลของ (Best W.John, 1997: 170) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของข้อมูล

- 3 หมายถึง การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ มาก
- 2 หมายถึง การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1 หมายถึง การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ น้อย
- 0 หมายถึง การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ ไม่รับรู้/ไม่ทราบ

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล (เชษฐภูมิ วรรณไพศาล, 2560)

ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สูตรค่าIOC

สูตรความเชื่อมั่น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้เสนอแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของเพศของนักศึกษา

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	30	14.92
หญิง	171	85.08
รวม	201	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 85.08 ส่วนเพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 14.92 รวมเป็น 201 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของอายุของนักศึกษา

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 ปี	82	40.79
21 ปี	65	32.33
22 ปี	51	25.37
23 ปีขึ้นไป	3	1.51
รวม	201	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 20 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 40.79 อายุ 21 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.33 อายุ 22 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.37 และอายุ 23 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.51 ตามลำดับ

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละภูมิถิ่นกำเนิดของนักศึกษา

ภูมิถิ่นกำเนิด (มณฑล)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ยูนนาน (Yunnan)	120	59.70
เสฉวน(Sichuan)	42	20.89
กวางสี(Guangxi)	16	7.96
เทียนจิน(Tianjin)	23	11.45
รวม	201	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากมณฑล Yunnan จำนวนนักศึกษา 120 คน คิดเป็นร้อยละ 59.70 มณฑล Sichuan จำนวนนักศึกษา 42 คน คิดเป็นร้อยละ 20.89 มณฑล Guangxi จำนวนนักศึกษา 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.96 มณฑล Tianjin จำนวนนักศึกษา 23 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

ตาราง 4.4 วิธีการเรียนภาษาไทย

วิธีการเรียนภาษาไทย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค้นคว้าด้วยตัวเอง	11	5.47
เรียนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย	190	94.53
รวม	201	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่วิธีการเรียนภาษาไทยคือเรียนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จำนวนนักศึกษา 190 คน คิดเป็นร้อยละ 94.53 การค้นคว้าด้วยตัวเอง จำนวนนักศึกษา 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.47 ตามลำดับ

ตาราง 4.5 จำนวนปีที่เรียนภาษาไทย

จำนวนปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 3 ปี	159	79.10
4 – 6 ปี	42	20.90
รวม	201	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวนปีที่เรียนภาษาไทย 1 – 3 ปี มีจำนวนนักศึกษา 159 คน คิดเป็นร้อยละ 79.10 4 – 6 ปี จำนวนนักศึกษา 42 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 ตามลำดับ

ตาราง 4.6 จุดมุ่งหมายของการนำภาษาไทยไปใช้จากการเรียนภาษาไทยในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จุดมุ่งหมาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การท่องเที่ยว	8	3.98
การศึกษาต่อที่ประเทศไทย	20	9.95
การทำธุรกิจ	98	48.75
การทำงานที่ประเทศไทย	75	37.32
รวม	201	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการจุดมุ่งหมายของการนำภาษาไทยไปใช้จากการเรียนภาษาไทยในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อทำธุรกิจ จำนวนนักศึกษา 98 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 การทำงานที่ประเทศไทย จำนวนนักศึกษา 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.32 การศึกษาต่อที่ประเทศไทย จำนวนนักศึกษา 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.95 การท่องเที่ยว จำนวนนักศึกษา 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.98 ตามลำดับ

ตาราง 4.7 เหตุผลในการตัดสินใจมาเรียนภาษาไทยที่สถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เหตุผลในการตัดสินใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยประเทศจีน	98	48.75
กำหนดมา		
ความสะดวกของที่ตั้ง	80	39.80
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่		
ความมีชื่อเสียงของ	23	11.45
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่		
รวม	201	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.7 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจมาเรียนภาษาไทยที่สถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่ามหาวิทยาลัยประเทศจีนกำหนดมา จำนวนนักศึกษา 98 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 ความสะดวกของที่ตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนนักศึกษา 80 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนนักศึกษา 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.45 การท่องเที่ยว ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลการวัดระดับการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 4.8 ผลการวัดระดับการรับรู้ด้านสังคมไทยทั่วไป

สังคมไทยทั่วไป	รับรู้			ไม่รับรู้	
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD
1 สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมเกษตรกรรม	4.95	1.14	มาก	0.05	0.00
2 สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความผูกพันกันในระหว่างเครือญาติอย่างใกล้ชิด	4.9	0.81	มาก	0.10	0.00
3 สังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา	4.95	1.84	มาก	0.05	0.00
4 สังคมไทยเป็นสังคมที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	4.85	0.98	มาก	0.15	0.00
5 สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญในเรื่องอาวุโส	4.7	0.80	มาก	0.30	0.00
โดยรวม	4.87	1.114	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.8 การรับรู้ด้านสังคมไทยทั่วไปในระดับมากพบว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.84 สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมเกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.14 สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความผูกพันกันในระหว่างเครือญาติอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ย 4.9 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 สังคมไทยเป็นสังคมที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.98 สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญในเรื่องอาวุโส มีค่าเฉลี่ย 4.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80

ตาราง 4.9 ผลการวัดระดับการรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมเมือง

สังคมเมือง	รับรู้			ไม่รับรู้	
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD
1 สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีความเห็นอกเห็นใจกันช่วยเหลือเพื่อแม่เกื้อกูลกัน	4.9	1.15	มาก	0.10	0.00
2 สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีประชากรมากและอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น	4.8	0.80	มาก	0.20	0.00
3 สังคมเมืองเป็นศูนย์กลางการศึกษาและการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจ	4.95	0.74	มาก	0.05	0.00
4 สังคมเมืองเป็นศูนย์กลางรวมด้านการค้าพาณิชยกรรม อุตสาหกรรมและการบริการอื่นๆ	4.8	0.79	มาก	0.20	0.00
5 ในด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในเมืองมักจะมีรายได้และรายจ่ายค่อนข้างสูง	4.7	0.26	มาก	0.3	0.00
6 เป็นศูนย์กลางรวมในด้านศาสนา สาธารณสุข โภคบริโภคนิยม การคมนาคมขนส่ง รวมทั้งสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	4.9	0.88	มาก	0.10	0.00
7 ความเคร่งครัดในศานาน้อยกว่าในชนบท	4.4	0.98	ปานกลาง	0.60	0.00
โดยรวม	4.78	0.80	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.9 การรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมเมืองในระดับมาก พบว่า สังคมเมืองเป็นศูนย์กลางการศึกษา และการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีความเห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือเพื่อแม่เกื้อกูลกัน มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.15 สังคมเมืองเป็นศูนย์กลางรวมในด้านศาสนา สาธารณูปโภคบริโภค การคมนาคม

ขนส่ง รวมทั้งสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 สังคมเมืองเป็นศูนย์รวมด้านการค้า พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมและการบริการอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีประชากรมากและอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 ในด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในเมืองมักจะมียาได้และรายจ่ายค่อนข้างสูง มีค่าเฉลี่ย 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.26 สังคมเมืองมีความเคร่งครัดในศานาน้อยกว่าในชนบทในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.98

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.10 ผลการวัดระดับการรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมชนบท

สังคมชนบท	รับรู้		แปลผล	ไม่รับรู้	
	$\bar{X}$	SD		$\bar{x}$	SD
1 สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว	4.9	0.65	มาก	0.10	0.00
2 ประชากรเบาบางกระจุกกระจายกันเป็นหมู่บ้าน	4.8	1.21	มาก	0.20	0.00
3 ประชาชนในกลุ่มมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	4.95	1.03	มาก	0.05	0.00
4 ระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ โอกาสในการศึกษาแสวงหาความรู้มีน้อยกว่าสังคมในเมือง	4.9	0.76	มาก	0.10	0.00
5 ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชาวไร่ ชาวนา ผลผลิตการเกษตรค่อนข้างต่ำ รายได้ไม่แน่นอน	4.95	0.98	มาก	0.05	0.00
6 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีน้อย	4.65	0.70	มาก	0.15	0.00
7 ความเชื่อถือ ศรัทธาในศาสนาสูงและเคร่งครัดในประเพณี	4.85	1.03	มาก	0.35	0.00
8 การสื่อสาร การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า	4.95	1.01	มาก	0.05	0.00
โดยรวม	4.87	0.92	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.10 การรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมชนบทในระดับมาก พบว่า การสื่อสาร การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.01 ประชาชนในกลุ่มมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีค่าเฉลี่ย 4.95

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.03 ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ชาวไร่ ชาวนา ผลผลิต การเกษตรค่อนข้างต่ำ รายได้ไม่แน่นอน มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.98 สังคมที่มีการ เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 ระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ โอกาส ในการศึกษาแสวงหาความรู้มีน้อยกว่าสังคมในเมือง มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 ความเชื่อถือ ศรัทธาในศาสนาสูงและเคร่งครัดในประเพณี มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.03 ประชากรเบาบางกระจัดกระจายกันเป็นหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.21 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีน้อย มีค่าเฉลี่ย 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนใน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลการวัดระดับการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตาราง 4.11 ผลการวัดระดับรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคเหนือ

วัฒนธรรมไทย: ภาคเหนือ	รับรู้			ไม่รับรู้	
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD
1 ภาคเหนือมีภาษาล้านนามีความนุ่มนวลไพเราะ โดยการพูดจะมีสำเนียงที่แตกต่างกันไปตามท้องถิ่น	4.9	0.95	มาก	0.10	0.00
2 การแต่งกายพื้นเมืองของภาคเหนือมีลักษณะแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติของกลุ่มชน เนื่องจากผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งบ่งบอกเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น	4.9	0.65	มาก	0.10	0.00
3 ชาวเหนือมีวัฒนธรรมการกินคล้ายกับคนอีสาน ส่วนวิธีการปรุงอาหารของภาคเหนือจะนิยมการต้ม ปิ้ง แกง หมก ไม่นิยมใช้น้ำมัน	4.75	0.57	มาก	0.25	0.00
โดยรวม	4.85	0.72	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.11 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านวัฒนธรรมไทย:ภาคเหนือในระดับมาก พบว่า ภาคเหนือมีภาษาล้านนามีความนุ่มนวลไพเราะโดยการพูดจะมีสำเนียงที่แตกต่างกันไปตามท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95 การแต่งกายพื้นเมืองของภาคเหนือมีลักษณะแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติของกลุ่มชน เนื่องจากผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งบ่งบอกเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 ชาวเหนือมีวัฒนธรรมการกินคล้ายกับคนอีสาน ส่วนวิธีการปรุงอาหารของภาคเหนือจะนิยมการต้ม ปิ้ง แกรง หมก ไม่นิยมใช้น้ำมัน มีค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57

ตาราง 4.12 ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคกลาง

วัฒนธรรมไทย: ภาคกลาง		— x	SD	รับรู้ แปลผล	ไม่รู้ — x	SD
1	ภาคกลางเป็นภาคที่มีประชากรสูงสุดและมีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีวิถีชีวิตเป็นแบบไทยแท้	4.85	0.60	มาก	0.15	0.00
2	ภาคกลางบริโภคข้าวเจ้าจะเป็นหลัก การรับประทานอาหารในแต่ละมื้อจัดเป็นสำรับ พร้อมกับข้าวหลายอย่างรสชาติอาหารมีการผสมผสานของรสเปรี้ยว หวาน เค็ม มันและเผ็ด	4.85	0.91	มาก	0.15	0.00
3	ภาคกลางมีความเชื่อเรื่องแม่โพสพ และมีความผูกพันกับอาชีพชาวนา	4.35	0.79	ปานกลาง	0.65	0.00
โดยรวม		4.68	0.77	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.12 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคกลางในระดับมาก พบว่า ภาคกลางเป็นภาคที่มีประชากรสูงสุดและมีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีวิถีชีวิตเป็นแบบไทยแท้ มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 ภาคกลางบริโภคข้าวเจ้าจะเป็นหลัก การรับประทานอาหารในแต่ละมื้อจัดเป็นสำรับ พร้อมกับข้าวหลายอย่าง รสชาติอาหารมีการผสมผสานของรสเปรี้ยว หวาน เค็ม มันและเผ็ด มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91 ภาคกลางมีความเชื่อเรื่องแม่โพสพและ มีความผูกพันกับอาชีพชาวนาในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79

ตาราง 4.13 ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัฒนธรรมไทย: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	รับรู้			ไม่รู้	
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD
1 ประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นประเพณีที่ชาวอีสานจัดขึ้นในเดือน 6 เรียกกันว่า “บุญเดือนหก” เป็นการสร้างกำลังใจว่าการทำงานในปีนั้นจะ ได้ผลดี	4.05	0.53	ปานกลาง	0.95	0.00
2 ชาวอีสานถือว่าการทอผ้าเป็นกิจกรรมยามว่างหลังจากฤดูการทำนา อาหารภาคอีสาน ถือเป็นอาหารยอดนิยมที่แพร่หลายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่ง	4.3	0.66	ปานกลาง	0.7	0.00
3 เมนูที่ทุกคนรู้จักกันดี ได้แก่ เมนูส้มตำ โดยเฉพาะส้มตำไทย ที่สามารถรับประทานได้ทุกที่ทุกเวลา	4.85	0.75	มาก	0.15	0.00
โดยรวม	4.40	0.65	ปานกลาง		
ที่มา: จากการศึกษา					

ตาราง 4.13 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระดับปานกลางพบว่า อาหารภาคอีสาน ถือเป็นอาหารยอดนิยมที่แพร่หลายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งเมนูที่ทุกคนรู้จักกันดี ได้แก่ เมนูส้มตำ โดยเฉพาะส้มตำไทย ที่สามารถรับประทานได้ทุกที่ทุกเวลา มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 ชาวอีสานถือว่าการทอผ้าเป็นกิจกรรมยามว่างหลังจากฤดูการทำนาในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นประเพณีที่ชาวอีสานจัดขึ้นในเดือน 6 เรียกกันว่า “บุญเดือนหก” เป็นการสร้างกำลังใจว่าการทำงานในปีนั้นจะ
ได้ผลดี มีค่าเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53

ตาราง 4.14 ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคใต้

วัฒนธรรมไทย: ภาคใต้	รับรู้		ไม่รับรู้		
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD
1 ประเพณีชักพระ เป็นประเพณีท้องถิ่นในภาคใต้ด้วยความเชื่อว่าพระพุทธเจ้าเสด็จกลับจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ลงมายังโลกมนุษย์	4.1	0.38	ปานกลาง	0.9	0.00
2 อาหารพื้นบ้านภาคใต้เป็นต้นตำรับในการใช้เครื่องเทศปรุงอาหารได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมาก	4.2	0.66	ปานกลาง	0.8	0.00
3 ศิลปะการรำและการละเล่นของภาคใต้อาจแบ่งได้ 2 กลุ่มคือ วัฒนธรรมไทยพุทธ และวัฒนธรรมไทยมุสลิม	4.3	0.53	ปานกลาง	0.7	0.00
โดยรวม	4.20	0.52	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.14 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านวัฒนธรรมไทย:ภาคใต้ในระดับปานกลาง พบว่า ศิลปะการรำและการละเล่นของภาคใต้อาจแบ่งได้ 2 กลุ่มคือ วัฒนธรรมไทยพุทธ และวัฒนธรรมไทยมุสลิม มีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 อาหารพื้นบ้านภาคใต้เป็นต้นตำรับในการใช้เครื่องเทศปรุงอาหารได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ประเพณีชักพระเป็นประเพณีท้องถิ่นในภาคใต้ด้วยความเชื่อว่าพระพุทธเจ้าเสด็จกลับจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ลงมายังโลกมนุษย์ มีค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38

ตาราง 4.15 ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: เอกลักษณ์ไทย

วัฒนธรรมไทย: เอกลักษณ์ไทย	รับรู้			ไม่รับรู้	
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD
1 คนไทยทักทายกันด้วยการไหว้	4.9	1.68	มาก	0.1	0.00
2 คนไทยถือว่าศิระเป็นของสูง จึงไม่ควรแตะต้องศิระของผู้อื่น	4.85	1.08	มาก	0.15	0.00
3 คนไทยถือว่าเท้าเป็นของต่ำ จึงไม่ควรยกเท้าพาดบนโต๊ะ เก้าอี้ หรือใช้เท้าชี้คนหรือสิ่งของใดๆ	4.95	1.45	มาก	0.05	0.00
4 การแสดงความรู้สึกลงทางเพศอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ ถือเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับในวัฒนธรรมไทย	4.8	0.79	มาก	0.2	0.00
5 การเชิญธงชาติเป็นสิ่งที่กระทำได้โดยหน่วยงานของรัฐเท่านั้น	4.55	0.63	มาก	0.45	0.00
โดยรวม	4.81	1.13	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.15 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านวัฒนธรรมไทย: เอกลักษณ์ไทยในระดับมาก พบว่า คนไทยทักทายกันด้วยการไหว้ มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.68 คนไทยถือว่าเท้าเป็นของต่ำ จึงไม่ควรยกเท้าพาดบนโต๊ะ เก้าอี้ หรือใช้เท้าชี้คนหรือสิ่งของใดๆ มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.45 คนไทยถือว่าศิระเป็นของสูง จึงไม่ควรแตะต้องศิระของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.08 การแสดงความรู้สึกลงทางเพศอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ ถือเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับในวัฒนธรรมไทย มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 การเชิญธงชาติเป็นสิ่งที่กระทำได้โดยหน่วยงานของรัฐเท่านั้น มีค่าเฉลี่ย 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

ตาราง 4.16 ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ชาติดไทย

วัฒนธรรมไทย: ชาติดไทย	รับรู้			ไม่รับรู้	
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD
1 การละเล่นในเทศกาลสงกรานต์ควรใช้น้ำสะอาด และภาชนะบรรจุที่เหมาะสม ไม่ควรเล่นน้ำสงกรานต์กับผู้ที่ไม่มีวามประสงค์จะเล่น	4.75	0.92	มาก	0.25	0.00
2 วิธีชีวิตคนไทยและคนเอเชีย ในอดีตมุ่งปลูกข้าวเพื่อบริโภคเป็นหลัก เหลือเก็บในยุ้งฉางเพื่อจะนำไปแลกเปลี่ยนกับปัจจัยอื่นๆ	4.8	0.88	มาก	0.2	0.00
3 การปลูกข้าวหรือการทำนาแบบพึ่งพาธรรมชาติ เป็นวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ	4.95	0.87	มาก	0.05	0.00
โดยรวม	4.83	0.89	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.16 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านวัฒนธรรมไทย: ชาติดไทยในระดับมาก พบว่า การปลูกข้าวหรือการทำนาแบบพึ่งพาธรรมชาติ เป็นวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 วิธีชีวิตคนไทยและคนเอเชีย ในอดีตมุ่งปลูกข้าวเพื่อบริโภคเป็นหลัก เหลือเก็บในยุ้งฉางเพื่อจะนำไปแลกเปลี่ยนกับปัจจัยอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 การละเล่นในเทศกาลสงกรานต์ควรใช้น้ำสะอาด และภาชนะบรรจุที่เหมาะสม ไม่ควรเล่นน้ำสงกรานต์กับผู้ที่ไม่มีวามประสงค์จะเล่น มีค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92

ตาราง 4.17 ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ศาสนา

วัฒนธรรมไทย: ศาสนา	รับรู้		แปลผล	ไม่รู้	
	$\bar{x}$	SD		$\bar{x}$	SD
1 การแต่งกายควรสุภาพเรียบร้อย เมื่อไปวัด	5	1.39	มาก	0	0.00
2 กฎข้อห้ามของสงฆ์มิให้สัมผัสและอยู่สองต่อสองกับสตรี	4.85	0.92	มาก	0.15	0.00
3 การปีนป่าย นั่ง หรือพิงพระพุทธรูปถือว่าเป็นการกระทำที่แสดงถึงความไม่เคารพต่อพระพุทธรูป	4.85	0.68	มาก	0.15	0.00
4 การวางพระพุทธรูปไว้กับพื้นห้อง เชิงบันได ใต้โต๊ะ ใต้เตียง ใต้เก้าอี้ หรือในห้องน้ำ เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะถือว่าเป็นการไม่ให้ความเคารพ	4.7	0.96	มาก	0.3	0.00
5 การใช้พระพุทธรูปเป็นเครื่องหมายการค้า เช่น ขนม เครื่องดื่ม เครื่องดองของเมารองเท้า ถุงเท้า ชุดว่ายน้ำ ชุดชั้นในเป็นสิ่งที่ต้องห้าม	4.95	0.93	มาก	0.05	0.00
6 การก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย	4.65	0.91	มาก	0.35	0.00
7 ชายไทยเมื่อบรรลุนิติภาวะต้องบวชเมื่อศึกษาธรรมและทดแทนคุณบิดามารดา	4.65	0.58	มาก	0.35	0.00
โดยรวม	4.81	0.91	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.17 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านวัฒนธรรมไทย: ศาสนาในระดับมาก พบว่า การแต่งกายควรสุภาพเรียบร้อย เมื่อไปวัด มีค่าเฉลี่ย 5.0 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.39 การใช้พระพุทธรูปเป็นเครื่องหมายการค้า เช่น ขนม เครื่องดื่ม เครื่องดองของเมารองเท้า ถุงเท้า ชุดว่ายน้ำ ชุดชั้นในเป็นสิ่งที่ต้องห้าม

มีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 กฎข้อห้ามของสงฆ์ให้สัมผัสและอยู่สองต่อสองกับสตรี มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92 การปิ่นปาย นั่ง หรือฟังพระพุทธรูปถือว่าเป็นการกระทำที่แสดงถึงความไม่เคารพต่อพระพุทธรูป มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 การวางพระพุทธรูปไว้กับพื้นห้อง เจึงบันได ใต้โต๊ะ ใต้เตียง ใต้เก้าอี้ หรือในห้องน้ำ เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะถือเป็นการไม่ให้ความเคารพ มีค่าเฉลี่ย 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96 การก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญา มีค่าเฉลี่ย 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91 ชายไทยเมื่อบรรลุนิติภาวะต้องบวชเมื่อศึกษาธรรมและทดแทนคุณบิดามารดา มีค่าเฉลี่ย 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58

ตาราง 4.18 ผลการวัดระดับด้านวัฒนธรรมไทย: ความเชื่อ

วัฒนธรรมไทย: ความเชื่อ	รับรู้		แปลผล	ไม่รับรู้	
	$\bar{x}$	SD		$\bar{x}$	SD
1 ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา มีความเชื่อเรื่อง กฎแห่งกรรม ตายแล้วเกิดใหม่ กฎแห่งกรรมชาติ นรก-สวรรค์ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	4.9	1.11	มาก	0.1	0.00
2 ความเชื่อเกี่ยวกับวิชาอาคมได้แก่ เวทมนต์ คาถาเครื่องราง ของขลัง	4.3	0.50	ปานกลาง	0.7	0.00
3 ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับคนไทยมาแต่อดีต ส่วนมากจะพบเห็นได้จากพระพุทธรูป พระเครื่อง ศาลเจ้าพ่อศาลเจ้าแม่	4.75	0.86	มาก	0.25	0.00
4 ความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดา สิ่งลึกลับที่มองไม่เห็นตัวตน ถือว่ามีอิทธิฤทธิ์และอำนาจเหนือมนุษย์สามารถให้คุณให้โทษได้	4.8	0.87	มาก	0.2	0.00
5 ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ปรากฏแพร่หลายในทุกชนชั้นของสังคมไทย	4.65	0.56	มาก	0.35	0.00
6 การนำความเชื่อทางไสยศาสตร์มารักษาการเจ็บป่วยและเป็นข้อห้าม/ข้อปฏิบัติในวิถีชีวิต	4.3	1.03	ปานกลาง	0.7	0.00
โดยรวม	4.62	0.82	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.18 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านวัฒนธรรมไทย: ความเชื่อในระดับมาก พบว่า ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา มีความเชื่อเรื่อง กฎแห่งกรรม ตายแล้วเกิดใหม่ กฎแห่งธรรมชาติ นรก-สวรรค์ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.11 ความเชื่อเรื่องผีบางเทวดา สิ่งลึกลับที่มองไม่เห็นตัวตนถือว่ามีอิทธิฤทธิ์และอำนาจเหนือมนุษย์สามารถให้คุณให้โทษได้ มีค่าเฉลี่ย 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับคนไทยมาแต่อดีต ส่วนมากจะพบเห็นได้จากพระพุทธรูป พระเครื่อง ศาลเจ้าพ่อ ศาลเจ้าแม่ มีค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86 ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ปราศกฏแพร่หลายในทุกชนชั้นของสังคมไทย มีค่าเฉลี่ย 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 ความเชื่อเกี่ยวกับวิชาอาคมได้แก่ เวทมนต์ คาถาเครื่องราง ของขลังในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 การนำความเชื่อทางไสยศาสตร์มา รักษาการเจ็บป่วยและเป็นข้อห้าม/ข้อปฏิบัติในชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.03

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.19 ผลการวัดระดับ ด้านพระมหากษัตริย์

พระมหากษัตริย์	รับรู้			ไม่รับรู้	
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD
1 สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่ต้องเคารพเทิดทูน กระทำที่หมิ่นต่อสถาบัน ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังถือเป็นความผิดตามกฎหมาย	4.85	0.86	มาก	0.15	0.00
2 การเคารพธงชาติเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	4.9	0.89	มาก	0.1	0.00
3 การยื่นถวายความเคารพระหว่างเพลงบรรเลงสรรเสริญพระบารมีเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติ	4.9	0.64	มาก	0.1	0.00
4 ควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเมื่อเข้าไปในเขตพระราชฐาน ห้ามมิให้สวมเสื้อไม่มีแขน กางเกงขาสั้น หรือรองเท้าแตะ	4.95	0.97	มาก	0.05	0.00
5 คนไทยเทิดทูนพระมหากษัตริย์และน้อมนำคำสอนของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติ	4.75	0.56	มาก	0.25	0.00
6 คนไทยนำคำสอนเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน	4.6	0.56	มาก	0.4	0.00
7 โครงการหลวงมากกว่า 4000 โครงการเป็นโครงการที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือพสกนิกรชาวไทย	4.7	0.10	มาก	0.3	0.00
โดยรวม	4.81	0.65	มาก		

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.19 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านพระมหากษัตริย์ในระดับมาก พบว่า ควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเมื่อเข้าไปในเขตพระราชฐาน ห้ามมิให้สวมเสื้อไม่มีแขน กางเกงขาสั้น หรือรองเท้าแตะมีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 การเคารพธงชาติเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 การยื่นถวายความเคารพระหว่างเพลงบรรเลงสรรเสริญพระบารมีเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 4.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่ต้องเคารพเทิดทูน กระทำที่หมิ่นต่อสถาบัน ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังถือเป็นความผิดตามกฎหมาย

มีค่าเฉลี่ย 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86 คนไทยเทิดทูนพระมหากษัตริย์และน้อมนำคำสอนของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 โครงการหลวงมากกว่า 4000 โครงการเป็นโครงการที่อยู่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือพสกนิกรชาวไทย มีค่าเฉลี่ย 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.10 คนไทยนำคำสอนเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 3) เพื่อศึกษาการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ เรื่อง พฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 4.20 พฤติกรรมการปรับตัวในสังคม และวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คนไทยถือว่าศิระะเป็นของสูง จึงไม่ควรแตะต้องศิระะของผู้อื่น	27	13.43
ทักทายการไหว้	45	22.38
สังคมไทยเป็นสังคมที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	29	14.42
คนไทยถือว่าเท้าเป็นของต่ำ จึงไม่ควรยกเท้าพาดบนโต๊ะ เก้าอี้ หรือใช้เท้าชี้คนหรือสิ่งของใดๆ	35	17.41
การละเล่นในเทศกาลสงกรานต์ควรใช้น้ำสะอาด และภาชนะบรรจุที่เหมาะสม	20	9.95
การแต่งกายควรสุภาพเรียบร้อยเมื่อไปวัด	45	22.41
รวม	201	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

ตาราง 4.20 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยคือ ทักทายการไหว้ จำนวนนักศึกษา 45 คน คิดเป็นร้อยละ 22.38 การแต่งกายควรสุภาพเรียบร้อยเมื่อไปวัด จำนวนนักศึกษา 45 คน คิดเป็นร้อยละ 22.41 คนไทยถือว่าเท้าเป็นของต่ำ จึงไม่ควรยกเท้าพาด

บนโต๊ะ แก้วหรือใช้เท้าชี้คนหรือสิ่งของใดๆ จำนวนนักศึกษา 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.41 สังกมไทย เป็นสังคมที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวนนักศึกษา 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.42 คนไทยถือว่าศิระะเป็นของสูง จึงไม่ควรแตะต้องศิระะของผู้อื่น จำนวนนักศึกษา 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43 การละเล่นในเทศกาลสงกรานต์ควรรใช้น้ำสะอาด และภาชนะบรรจุที่เหมาะสม จำนวนนักศึกษา 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.95 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักศึกษาจากประเทศจีนทุกเพศ ทุกวัย ที่เข้ามาศึกษามากกว่า 3 เดือน ในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการการสุ่มแบบง่าย (Sampling Random) ให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณ 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอผลโดยใช้ตารางประกอบการพรรณนาแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่า
  - 1.1 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านสังคมไทยทั่วไปในระดับมาก
  - 1.2 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมเมืองในระดับมาก
  - 1.3 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมชนบทในระดับมาก
2. การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่า
  - 2.1 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคเหนือในระดับมาก
  - 2.2 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคกลางในระดับมาก
  - 2.3 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระดับปานกลาง

2.4 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคใต้ในระดับปานกลาง

2.5 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: เอกลักษ์ณ์ไทยในระดับปานกลาง

2.6 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ชาติไทยในระดับมาก

2.7 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ศาสนาในระดับมาก

2.8 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ความเชื่อในระดับมาก

2.9 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: พระมหากษัตริย์ในระดับมาก

3. การปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการปรับพฤติกรรมปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยมากที่สุดคือทักทายการไหว้ การแต่งกายควรสุภาพเรียบร้อยเมื่อไปวัด คนไทยถือว่าเท้าเป็นของต่ำ จึงไม่ควรยกเท้าพาดบนโต๊ะ เก้าอี้หรือใช้เท้าชี้คนหรือสิ่งของใดๆ สังคมไทยเป็นสังคมที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ คนไทยถือว่าศิระะเป็นของสูง จึงไม่ควรแตะต้องศิระะของผู้อื่น การละเล่นในเทศกาลสงกรานต์ควรรู้ใช้น้ำสะอาด และภาชนะบรรจุที่เหมาะสม

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา เรื่องการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าการรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านสังคมไทยทั่วไปในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับมณีรัตน์ ปิ่นวิเศษ (2550) กล่าวว่า ระบบสังคมไทย (Society system) อาจแบ่งเป็น 2 ระบบได้แก่

1) สังคมชนบท (Rural Society)

2) สังคมเมือง (Urban Society)

ทั้งสองระบบนี้เป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ และวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงน้อย จะเปลี่ยนแปลงน้อยจะเปลี่ยนแปลงเฉพาะ ผู้ในเมืองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นเพียงคน กลุ่มน้อยของสังคมไทย เพราะประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในชนบททำการเกษตร ยึดมั่นใน

ชนบทธรรมเนียมประเพณีมีการศึกษา น้อยฐานะยากจน ไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นใหม่ๆ ยึดถือเงินตรา เกียรติ อำนาจ มีโครงสร้างของชนชั้นยกย่องความเป็นเจ้าคนนายคน ยึดบุคคลเป็นหลัก ยกย่องผู้อาวุโส

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมเมืองในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับมณีรัตน์ ปิ่นวิเศษ (2550) กล่าวว่า จัดว่าเป็นสังคมที่มีความซับซ้อนเป็นศูนย์กลางทางความเจริญ และความเสื่อมรวมอยู่ด้วย เมืองเป็นสถานที่ตั้งถิ่นฐานอันถาวรหนาแน่นด้วยประชากร และเป็นที่อยู่ของคนที่มีความแตกต่างทางพื้นเพ ซึ่งอยู่ในเขตเมือง เทศบาล เป็นต้น

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านสังคมไทยเป็นสังคมชนบทในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับอานนท์ อากาศิรม (2515) ได้กล่าวว่าลักษณะสังคมชนบทไทยเป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในอาณาเขตเดียวกัน มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเรามีผลประโยชน์และบริการทางสังคมร่วมกัน

1. ครอบครัวมีลักษณะเป็นสถาบันเบ็ดเสร็จ (All-inclusive institution)
2. วัดเป็นหน่วยของกิจกรรมบางประเภท เช่น การศึกษา การปกครอง การสันตนาการ
3. การยึดมั่นถือมั่นในประเพณี เช่น สภาพของงานเกษตรกรรมอยู่ใต้กฎธรรมชาติ การขาดแคลนแรงงานในครอบครัว
4. การปะทะสังสรรค์ของสมาชิกในสังคมชนบทเป็นไปในลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิ
5. สังคมชนบทส่วนใหญ่มีความเชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์
6. สังคมชนบทสนใจในเรื่องงานพิธี เช่น ในด้านก่อ ทำลาย
7. สังคมชนบทมีอัตราการเกิดสูง

การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคเหนือในระดับมาก

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคกลางในระดับมาก

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระดับปานกลาง

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ภาคใต้ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับเสาวภา ไพทยวัฒน์ (2538) กล่าวว่า การกำหนดลักษณะทางวัฒนธรรมส่วนกลางและวัฒนธรรมส่วนภูมิภาค อาศัยภูมิศาสตร์เป็นเครื่องกำหนด ทำให้การบรรยายลักษณะวัฒนธรรมไทยแบ่งออกเป็นวัฒนธรรมของเมืองหลวงกับบริเวณภาคกลาง โดยมีกรุงเทพฯ

เป็นศูนย์กลางการปกครอง สำหรับวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาคได้กำหนดให้ห่างไกลออกจากอาณาเขตภาคกลางหรืออาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมส่วนภูมิภาคเป็นวัฒนธรรมส่วนท้องถิ่นของแต่ละภูมิภาค เช่น วัฒนธรรมล้านนาไทยในภาคเหนือ วัฒนธรรมภาคอีสาน หรือวัฒนธรรมของคนลาว ในทางภาคใต้มีลักษณะวัฒนธรรมภาค

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: เอกลักษณ์ไทยในระดับปานกลาง นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย:ชาติไทยในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับเสาวภา ไพบยวัฒน์ (2538) กล่าวว่า วัฒนธรรมไทยระดับชาติ เป็นการศึกษาวัฒนธรรมไทยในภาพรวมของประเทศ เนื่องจากความเป็นประเทศไทยพัฒนาจากการบริหารการปกครองในส่วนท้องถิ่นและโยงอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางเป็นรัฐชาติภายใต้อาณาเขต พร้อมทั้งผู้ปกครองที่แน่ชัดสืบทอดอำนาจอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการศึกษาวัฒนธรรมไทยนอกเหนือจากการศึกษาวัฒนธรรมไทยระดับชาติแล้ว วัฒนธรรมไทยระดับท้องถิ่นซึ่งพัฒนาในระดับท้องถิ่นก่อนที่จะรวมเป็นประเทศไทยได้ปรากฏอย่างชัดเจนมาก่อนแล้ว ในยุคปัจจุบันได้จำแนกเป็นวัฒนธรรมไทยท้องถิ่นตามสภาพภูมิศาสตร์ เรียกว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย:ศาสนาในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับเต็มศักดิ์ สุวรรณประเทศ (2528) กล่าวว่า พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติมีคนไทยส่วนใหญ่นับถือกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว พระพุทธศาสนายังเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยอีกด้วย ส่วนวัดและพระสงฆ์มีคุณประโยชน์นานาประการต่อสังคมไทย ตั้งแต่สมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบัน

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: ความเชื่อในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับวิมล จิโรจพันธ์ ประชิด สกฤษณ์พัฒน์ อุดม เขยกิจวงศ์ (2548) กล่าวว่า ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเกิดและการตาย ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการรักษาโรค ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการพยากรณ์ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับคร่าวเรือน

นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทย: พระมหากษัตริย์ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเต็มศักดิ์ สุวรรณประเทศ (2528) กล่าวว่า พระมหากษัตริย์ ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบันโดยไม่ขาดสาย พระองค์ทรงเป็นหลักชัยของบ้านเมือง เป็นศูนย์รวมพลังแห่งชนชาวไทยทั้งชาติ พระบารมีของพระองค์สูงส่งยิ่งนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันซึ่งประทับอยู่อย่างใกล้ชิดกับประชาชน ทรงดำรงอยู่ในทศพิธราชธรรม และทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานาประการเพื่อประชาชนและประเทศชาติ โดยมีได้คำนึงถึงความสุขส่วนพระองค์แม่แต่น้อย

การปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมไทยและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาว
จีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการ
พฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยมากที่สุดคือทักทายการไหว้ การแต่งกายควรสุภาพ
เรียบร้อยเมื่อไปวัด คนไทยถือว่าเท้าเป็นของต่ำ จึงไม่ควรยกเท้าพาดบนโต๊ะ เก้าอี้หรือใช้เท้าชี้คนหรือ
สิ่งของใดๆ สังคมไทยเป็นสังคมที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ คนไทยถือว่าศีรษะเป็นของสูง จึง
ไม่ควรแตะต้องศีรษะของผู้อื่น การละเล่นในเทศกาลสงกรานต์ควรใช้น้ำสะอาด และภาชนะบรรจุที่
เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ มุกดา ศรียงค์ นวลศิริ เปาโรหิตย์ สิริวรรณ สารนาถ สุวิไล เรียงวัฒนสุข
นิภา แก้วศรีงาม (2553) ได้กล่าวว่าการปรับตัวเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลพยายามหาวิธีการ
ที่จะตอบโต้ต่อสิ่งที่มากระทบจิตใจของเราทั้งจากภายในหรือภายนอก เป็นความพยายามที่บุคคลจะ
รักษาความสมดุลแห่งจิตใจ และร่างกายของเขาไว้ให้มากที่สุดนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆที่ช่วยการรับรู้สังคมและวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวหลังจากนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนได้รับรู้สังคมและวัฒนธรรมไทยไปได้สักระยะหนึ่งแล้ว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่มหาวิทยาลัยอื่นๆ ของประเทศไทย
2. ควรมีการศึกษานักศึกษาเข้ามาเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เกี่ยวกับประโยชน์จากการรับรู้สังคมและวัฒนธรรมไทย

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. นักศึกษาจากประเทศจีนทุกเพศ ทุกวัย ที่เข้ามาศึกษามีระยะเวลาไม่เท่ากันและไม่พร้อมกัน
กัน
2. นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตอบแบบสอบถามอย่างไม่ละเอียด
ไม่ครบถ้วนตามประเด็นข้อคำถาม

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2539). สื่อส่งวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มุลนิธิภูมิปัญญา.
- เชษฐภูมิ วรรณไพศาล. (2560). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศึกษา: หลักการและการประยุกต์. เชียงใหม่: บริษัท ครองช่าง พรินท์ติ้ง จำกัด.
- เชษฐภูมิ วรรณไพศาล. (2562). เครื่องมือการวิจัยทางสังคมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราภรณ์ ภัทรานุกัทร. (2528). สถานภาพการศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทย. กรุงเทพฯ: โครงการไทยศึกษา ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินเหมย หลี. (2556). การรับรู้วัฒนธรรมจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวนเด็กสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฑาพรรษ ผดุงชีวิต. (2556). การปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนไทยในต่างประเทศ การค้นคว้าอิสระ ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารประยุกต์ คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2531). พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เต็มศักดิ์ สุวรรณประเทศ (2528). สังคมและวัฒนธรรมไทย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภารดี มหาจันทร์. (2532). พื้นฐานอารยธรรมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ภัทรกร สุวรรณจินดา. (2559). “การปรับตัวทางวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน: กรณีศึกษาคนไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช” รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ การบริหารการพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร ประจำปี 2559.
- มณีรัตน์ ปิ่นวิเศษ. (2550). ชีวิตและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอมพันธ์จำกัด.
- มุกดา ศรีขันธ์ นวลศิริ เปาโรหิตย์ สิริวรรณ สาระนาค สุวิไล เรียงวัฒนธรรม นิภา แก้วศรีงาม. (2553). จิตวิทยาทั่วไป. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิมล จิโรจน์พันธุ์ ประชิต สุกณะ พัฒน์ และ อุดม เขียววงศ์. (2548). ศิลปะและวัฒนธรรมไทย. สำนักงานสภาสถาบันบัณฑิต สำนักพิมพ์แสงดาว
- วรศิริ บุญชื้อ. (2546). การพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความรู้วัฒนธรรมไทย ของนักเรียนนานาชาติ โดยใช้การสอนแบบเชื่อมโยง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุชาติ เลียงแสงทอง. (2558). ไทยกับการเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาครองรับนักศึกษาจีน
 กงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง.
- เสาวภา ไพทยวัฒน์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). (2538). พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. หน่วยศึกษานิเทศก์.
 ศักราษ ฟ้าขาว. (2550). มรดกทางศิลปวัฒนธรรม. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อติทยา จตุทอง. (2549). การรับรู้วัฒนธรรมไทยของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ.
 เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อติทยา จตุทอง. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน.
 ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง.
- อานนท์ อาภาภิรม. (2545). รัฐศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2545.
 _____ (2551). “กองวิเทศสัมพันธ์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม
 2560. จาก https://prcmu.cmu.ac.th/scoop_detail.php?sco_sub_id=710.
- _____ (2560). “สถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง”. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2560.
 จาก <http://www.thaiembassy.org/kunming/th/home>.
- _____ (2559). “เด็กจีนแห่เข้าเรียนมหา’ลัยเอกชนไทย 80% จบเลิกทำงานเมืองไทย”
 (ผู้จัดการออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2560
 จาก <https://www.admissionpremium.com/content/807>.
- _____ (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน.
 ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง.
- _____ (2560). ประวัติการอพยพชาวจีนมาประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2560
 จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/SIAM1932/2010/01/24/entry-1>.
- _____ (2560). “ไทยเชื้อสายจีน” จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.
 สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2560 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/>.
- _____ (2560). “กว้างซี กับ Key Success การเป็น “ประตูสู่อาเซียน”.
 สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2560 จาก <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th>.
- _____ (2560). “ตลาดและโอกาสธุรกิจทางการศึกษาของไทยในมณฑลยูนนาน”
 สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2560 จาก <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th>.
- Li Mei Ling. (2013). *Thailand Phenomenon “Political attitude and Social structure” [D]*. Shanghai: Fudan University.

Juree Suchonvanich. (2011). *The Impacts of Chinese Traditional Culture on Thai Society [J]*.

Journal of China University of Petroleum (Edition of Social Science).

Lu Hanbin. (2012). *Out and About of Thai Society and Culture [J]*. China Academic Journal

Electronic Publishing House.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญรอด โชติวชิรา สาขาวิชาภาษาไทย
ภาควิชาหลักสูตร การสอนและการ
เรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. อาจารย์ไมรินทร์ พงษ์นิกร ศึกษาศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาสังคมศึกษา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
3. อาจารย์ ดร. เพ็ญจันทร์ เกரியงไกรสุข ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนจักรคำ
คณาทร จังหวัดลำพูน
4. อาจารย์ ดร.นันทน์ภัส แสงส่อง สาขาวิชาสังคมศาสตร์และพื้นฐาน
การศึกษา ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา
ศึกษาศตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. จินเหมย หลี ครูสอนภาษาจีนที่โรงเรียนสวนเด็ก
สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามวิทยานิพนธ์
แบบสอบถาม

เรื่อง การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามคือ นิสิตนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากแหล่งรับรู้ต่างๆ
ตอนที่ 3 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากแหล่งรับรู้ต่างๆ
3. ข้อมูลส่วนบุคคลและคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่ถูกนำไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อการอื่นใดทั้งสิ้น โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นไปในลักษณะภาพรวมเท่านั้น จึงขอความร่วมมือตอบคำถามด้วยความเป็นจริงและท่านสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เพื่อให้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนางานวิจัยได้อย่างถูกต้องตรงตามปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง

ลิขสิทธิ์ © โดย Chiang Mai University
ลิขสิทธิ์ © โดย Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษา

1.1 เพศ

ชาย หญิง

1.2 อายุ

20 ปี 21 ปี 22 ปี 23 ปีขึ้นไป

1.3 มาจากประเทศจีน มณฑล..... คณะ..... ชั้นปีที่.....

มหาวิทยาลัย.....

1.4. วิธีการเรียนภาษาไทย

ค้นคว้าด้วยตัวเอง

เรียนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

เรียนพิเศษส่วนตัว

อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.5 เวลาที่เรียนภาษาไทยมาจนถึงปัจจุบันจำนวนกี่ปี

น้อยกว่า 1 ปี

1 – 3 ปี

4 – 6 ปี

1.6 การเรียนภาษาไทยในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้เรียนจะนำภาษาไทยไปใช้แบบใด

การท่องเที่ยว

การทำงานที่ประเทศไทย

การศึกษาต่อที่ประเทศไทย

อื่นๆ โปรดระบุ.....

การทำธุรกิจ

1.7 การตัดสินใจมาเรียนภาษาไทยในสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีเหตุผลตามข้อใด

- มหาวิทยาลัยประเทศจีนกำหนดมา
- ความสะดวกของที่ตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ความเชื่อมั่นในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สภาพสังคมและวัฒนธรรมของเชียงใหม่
- อื่นๆ โปรดระบุ _____

ตอนที่ 2 การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากแหล่งรับรู้ต่างๆ

- คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง โดยอันดับคะแนนที่ให้มีความหมายดังนี้
- 3 หมายถึง การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ มาก
  - 2 หมายถึง การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง
  - 1 หมายถึง การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ น้อย
  - 0 หมายถึง การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ ไม่รับรู้/ไม่ทราบ

การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่					
จากแหล่งรับรู้ต่างๆ					
สังคมไทยทั่วไป					
รายการ		3	2	1	0
1	สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมเกษตรกรรม				
2	สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความผูกพันกันในระหว่างเครือญาติอย่างใกล้ชิด				
3	สังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา				
4	สังคมไทยเป็นสังคมที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์				
5	สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญในเรื่องอาวุโส				

การรับรู้ด้านสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่					
จากแหล่งรับรู้ต่างๆ					
สังคมไทย: สังคมเมือง					
รายการ		3	2	1	0
6	สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีความเห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือเผื่อแผ่เกื้อกูลกัน				
7	สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีประชากรมากและอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น				
8	สังคมเมืองเป็นศูนย์กลางการศึกษาและการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจ				
9	สังคมเมืองเป็นศูนย์กลางการค้า พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมและการบริการอื่นๆ				
10	ในด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในเมืองมักจะมีรายได้และรายจ่ายค่อนข้างสูง				
11	เป็นศูนย์กลางในด้านศาสนา สาธารณูปโภคบริการ การคมนาคมขนส่ง รวมทั้งสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ				
12	ความเคร่งครัดในศานาน้อยกว่าในชนบท				
สังคมชนบท					
รายการ		3	2	1	0
13	เป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเร็วมาก เกิดขึ้นรวดเร็ว				
14	เป็นสังคมที่มีประชากรเบาบางกระจัดกระจายกันเป็นหมู่บ้าน				
15	ประชาชนในกลุ่มมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน				
16	ระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ โอกาสในการศึกษาแสวงหาความรู้มีน้อยกว่าสังคมในเมือง				
17	ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชาวไร่ชาวนา ผลผลิตการเกษตรค่อนข้างต่ำ รายได้ไม่แน่นอน				
18	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีน้อย				
19	มีความเชื่อถือ ศรัทธาในศาสนาสูงและเคร่งครัดในประเพณี				
20	การสื่อสาร การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า				

ตอนที่ 3 การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากแหล่งรับรู้ต่างๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง โดยอันดับคะแนนที่ให้มีความหมายดังนี้

- 3 หมายถึง การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ มาก
- 2 หมายถึง การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1 หมายถึง การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ น้อย
- 0 หมายถึง การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาอยู่ในระดับ ไม่รับรู้เลย

การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากแหล่งรับรู้ต่างๆ					
วัฒนธรรมไทย:ภาคเหนือ					
รายการ		3	2	1	0
21	ภาคเหนือมีภาษาล้านนาที่นุ่มนวลไพเราะ โดยการพูดจะมีสำเนียงที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่				
22	การแต่งกายพื้นเมืองของภาคเหนือมีลักษณะแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติของกลุ่มชนคนเมือง เนื่องจากผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งบ่งบอกเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่				
23	ชาวเหนือมีวัฒนธรรมการกินคล้ายกับคนอีสานส่วนกรรมวิธีการปรุงอาหารของภาคเหนือจะนิยมการต้ม ปิ้ง แกง หมก ไม่นิยมใช้น้ำมัน				
วัฒนธรรมไทย:ภาคกลาง					
รายการ		3	2	1	0
24	ภาคกลางเป็นภาคที่มีประชากรสูงสุดและมีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีวิถีชีวิตเป็นแบบชานนาไทย				
25	ภาคกลางบริโภคข้าวเจ้าจะเป็นหลัก การรับประทานอาหารในแต่ละมื้อจัดเป็นสำรับ พร้อมกับข้าวหลายอย่าง รสชาติอาหารมีการผสมผสานของรสเปรี้ยว หวาน เค็ม มันและเผ็ด				
26	ภาคกลางมีความเชื่อเรื่องแม่โพสพและ มีความผูกพันกับอาชีพชานนา				

การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จากแหล่ง รับรู้ต่างๆ					
วัฒนธรรมไทย:ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
รายการ		3	2	1	0
27	ประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นประเพณีที่ชาวอีสานจัดขึ้นในเดือน 6 เรียกกันว่า “บุญเดือนหก” เป็นการสร้างกำลังใจว่าการทำงานในปีนั้นจะ ได้ผลดี				
28	ชาวอีสานถือว่าการทอผ้าเป็นกิจกรรมยามว่างหลังจากฤดูการทำนา				
29	อาหารจากภาคอีสาน ถือเป็นอาหารยอดนิยมที่แพร่หลาย ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งเมนูที่ทุกคนคุ้นเคยกันดี ได้แก่ เมนูส้มตำ โดยเฉพาะส้มตำไทย ที่สามารถรับประทานได้ทุกที่ ทุก เวลา				
วัฒนธรรมไทย:ภาคใต้					
รายการ		3	2	1	0
30	ประเพณีชักพระ เป็นประเพณีท้องถิ่นในภาคใต้ตอนกลาง ด้วยความเชื่อว่าพระพุทธเจ้าเสด็จกลับจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ลงมายังโลกมนุษย์				
31	อาหารพื้นบ้านภาคใต้เป็นต้นตำรับในการใช้เครื่องเทศปรุง อาหารได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมาก				
32	ศิลปะการรำและการละเล่นของชาวพื้นบ้านภาคใต้อาจแบ่ง 2 กลุ่มคือ วัฒนธรรมไทยพุทธ และวัฒนธรรมไทยมุสลิม				
วัฒนธรรมไทย:เอกลักษณ์ไทย					
รายการ		3	2	1	0
33	คนไทยทักทายกันด้วยการไหว้				
34	คนไทยถือว่าศิระะเป็นของสูง จึงไม่ควรแตะต้องศิระะของผู้อื่น				
35	คนไทยถือว่าเท้าเป็นของต่ำ จึงไม่ควรยกเท้าพาดบน โต๊ะ เก้าอี้ หรือใช้เท้าชี้คนหรือสิ่งของใดๆ				
36	การแสดงความรู้สึกทางเพศอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ ถือเป็น สิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับในวัฒนธรรมไทย				
37	การเชิญธงชาติเป็นสิ่งที่กระทำได้โดยหน่วยงานของรัฐเท่านั้น				

การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากแหล่งรับรู้ต่างๆ					
วัฒนธรรมไทย:เอกลักษณ์ไทย					
รายการ		3	2	1	0
38	การละเล่นในเทศกาลสงกรานต์ควรรีใช้น้ำสะอาด และภาชนะบรรจุที่เหมาะสม ไม่ควรเล่นน้ำสงกรานต์กับผู้ที่ไม่มีวามประสงค์จะเล่น				
39	วิถีชีวิตคนไทยและคนเอเชีย ในอดีตมุ่งปลูกข้าวเพื่อบริโภคเป็นหลัก เหลือเก็บในยุ้งฉางเพื่อจะนำไปแลกเปลี่ยนกับปัจจัยอื่นๆ				
40	การปลูกข้าวหรือการทำนาแบบพึ่งพาธรรมชาติ เป็นวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ				
วัฒนธรรมไทย:ศาสนา					
รายการ		3	2	1	0
41	เมื่อไปวัด ควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย				
42	มีกฎข้อห้ามของสงฆ์ให้สัมผัสกับสตรี				
43	การปีนป่าย นั่ง หรือพึ่งพระพุทธรูปถือว่าเป็นการกระทำที่แสดงถึงความไม่เคารพต่อพระพุทธรูป				
44	การวางพระพุทธรูปไว้กับพื้นห้อง เงิมบันได ใต้โต๊ะ ใต้เตียง ใต้เก้าอี้ หรือในห้องน้ำ เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เพราะถือเป็นการไม่ให้ความเคารพ				
45	การใช้พระพุทธรูปเป็นเครื่องหมายการค้า เช่น ขนม เครื่องดื่ม เครื่องคองของเมา รองเท้า ถุงเท้า ชุดว่ายน้ำ ชุดชั้นในเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ				
46	การก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมทางศาสนาถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย				
47	ชายไทยเมื่ออายุครบบวช จะต้องบวชให้ได้สักครั้งหนึ่งในชีวิต เพื่อการศึกษาพระธรรมและสร้างกุศลอันยิ่งใหญ่ให้ตนเอง และบิดามารดา				

การรับรู้ด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่					
จากแหล่งรับรู้ต่างๆ					
วัฒนธรรมไทย:ความเชื่อ					
48	ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ กฎแห่งกรรม ตายแล้วเกิดใหม่ กฎแห่งธรรมชาติ นรก-สวรรค์ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว				
49	ความเชื่อเกี่ยวกับวิชาอาคม ได้แก่ เวทมนต์ คาถา เครื่องราง ของขลัง				
50	ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นสิ่งที่อยู่กับคนไทยมาแต่อดีต ส่วนมากจะพบเห็นได้จากพระพุทธรูป พระเครื่อง ศาลเจ้าพ่อ ศาลเจ้าแม่				
51	ความเชื่อเรื่องผีบางเทวดา สิ่งลึกลับที่มองไม่เห็นตัวตน ถือว่ามีอิทธิฤทธิ์และอำนาจเหนือมนุษย์สามารถให้คุณให้โทษก็ได้				
52	ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ความเชื่อเช่นนี้ปรากฏแพร่หลายในทุกชนชั้นของสังคมไทย				
53	ความเชื่อเรื่องเคล็ดทางไสยศาสตร์ เป็นวิธีการรักษาอาการเจ็บป่วย และการขอให้ต้องกระทำบางอย่าง หรือข้อห้ามต่างๆ				
พระมหากษัตริย์					
รายการ		3	2	1	0
54	สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่ต้องเคารพเทิดทูน การทำไม่ดีใดๆ ต่อสถาบัน ไม่ว่าจะต่อหน้าหรือลับหลังถือเป็นความผิดตามกฎหมาย				
55	การเคารพธงชาติเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติต่อสถาบันพระมหากษัตริย์				
56	การยื่นถวายความเคารพระหว่างเพลงบรรเลงสรรเสริญพระบารมี เป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติ				
57	เมื่อเข้าไปในเขตพระราชฐานควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ห้ามมิให้สวมเสื้อไม่มีแขน กางเกงขาสั้น หรือรองเท้าแตะ				
58	คนไทยเทิดทูนพระมหากษัตริย์และน้อมนำคำสอนของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติ				
59	คนไทยนำคำสอนเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน				
60	โครงการหลวงมากกว่า4000 โครงการเป็นโครงการที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือพสกนิกรชาวไทย				

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง พฤติกรรมการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทย

ของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

关于清迈大学中国交换生对泰国社会与文化自我行为调节访谈调查
คำชี้แจง **事项说明**

1. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือ นิสิตนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันภาษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 **ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป**

访谈对象：2018 年第一学年到清迈大学语言学院进行交换学习超
过 3 个月以上的中国交换生

2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่ 此份问卷共分为 3 个部分

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสัมภาษณ์

第一部分：关于访谈对象学生的基本资料情况

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการปรับตัวในสังคมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ที่กำลัง
ศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

第二部分：关于清迈大学中国交换生对泰国社会与文化的自我
行为调节访问

ตอนที่ 3 ข้อเสนอเพื่อการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน
ที่กำลังศึกษา

第三部分：关于对清迈大学中国交换生泰国社会与文化自我调
节的建议

3. ข้อมูลส่วนบุคคลและคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและไม่ถูกนำไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อการอื่น
ใดทั้งสิ้น โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นไปในลักษณะภาพรวมเท่านั้น จึงขอความร่วมมือตอบข้อคำถาม
ด้วยความจริงและท่านสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เพื่อให้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับการ
พัฒนางานวิจัยได้อย่างถูกต้องตรงตามปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง

本次访谈调查保证不会泄露及扩散您的个人信息资料，仅用于资
料结果分析。因此希望您能真诚回答和自由发表您的意见，为了
让本次的论文研究成果准确无误。

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

非常感谢您本次的配合

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

第一部分：访谈学生基本信息资料

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษา

事项说明：请在选项的空白处打勾

1.1 เพศ 性别

ชาย 男 หญิง 女

1.2 อายุ 年龄

20 ปี 20 岁 21 ปี 21 岁 22 ปี 22 岁 23 ปีขึ้นไป 23 岁以上

1.3 ภูมิลำเนา มาจากประเทศจีน มณฑล 省份.....คณะ 学
院.....ชั้นปีที่ 年级.....มหาวิทยาลัย 学
校.....

1.4 วิธีการเรียนภาษาไทย 学习泰语的方式

ค้นคว้าด้วยตัวเอง 自主学习

เรียนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย 按照大学泰语教学课程

เรียนพิเศษส่วนตัว 自我学习

อื่นๆ โปรดระบุ 其它.....

1.5 จำนวนปีที่เรียนภาษาไทย 学习泰语的时间

น้อยกว่า 1 ปี 少于 1 年 1-3 ปี 1-3 年 4-6 ปี 4-6 年

อื่นๆ 其它 โปรดระบุ.....

1.6 คุณอยู่ประเทศไทยมานานเท่าไร 您在泰国待的时长

2-5 เดือน 2-5 个月 6-12 เดือน 6-12 个月 1 ปีขึ้นไป 1 年

以上 อื่นๆ โปรดระบุ 其它.....

1.7 จุดมุ่งหมายของการนำภาษาไทยไปใช้จากการเรียนภาษาไทยในสถาบันภาษา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

在清迈大学语言学院学习泰语的目的

- การท่องเที่ยว 旅游 การทำงานที่ประเทศไทย 工作
 การศึกษาต่อที่ประเทศไทย 升学 อื่นๆ โปรดระบุ 其它 _____
 การทำธุรกิจ 生意

1.8 เหตุผลในการตัดสินใจมาเรียนภาษาไทยที่สถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระบุมากกว่า 1 ข้อ

您选择到清迈大学语言学院学习泰语的原因（可多选）

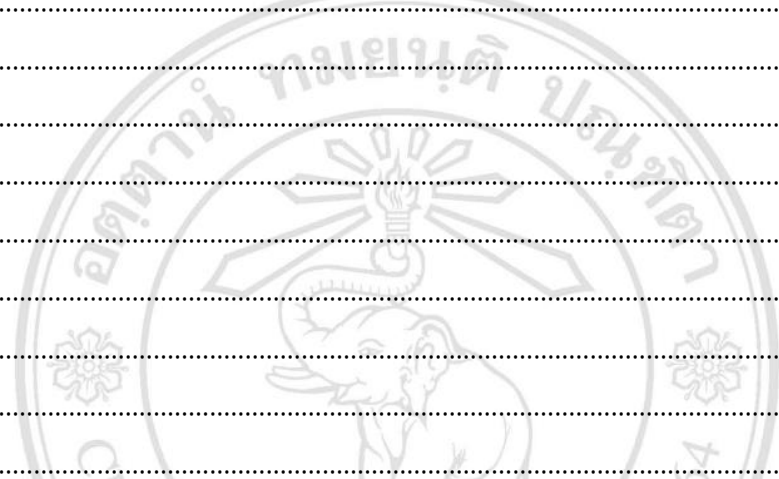
- มหาวิทยาลัยประเทศจีนกำหนดมา 学校的规定
 ความสะดวกของที่ตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 清迈大学的便利
 ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 清迈大学的名声
 ความเชื่อมั่นในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 对清迈大学的自信
 สภาพสังคมและวัฒนธรรมของเชียงใหม่ 清迈的文化社会风貌
 อื่นๆ โปรดระบุ 其它 _____

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยน
ชาวจีนที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

第二部分：关于清迈大学中国交换生对泰国社会与文化的自我行为调节访问

1. สังคมไทยตามความเข้าใจและการรับรู้ของคุณเป็นอย่างไร **你对泰国社会的理解及
认知**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. คุณมีวิธีการปรับตัวอย่างไรจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยที่คุณเผชิญในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา

在过去的这段时间里您面对泰国社会与文化又怎样的调节方式

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. เมื่อคุณเผชิญปัญหาเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทย คุณมีวิธีการแก้ไขอย่างไร จงยกตัวอย่าง
当面临关于泰国社会与文化相关问题时，您怎样解决，请举例

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. วัฒนธรรมไทยที่คุณประทับใจและชื่นชอบ จงยกตัวอย่าง
您印象最深刻和喜欢的泰国文化，请举例

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

5. เพราะเหตุใดคุณจึงเลือกมาเรียนและใช้ชีวิตในประเทศไทย 您选择赴泰学习生活的
原因

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 3 ข้อเสนอเพื่อการปรับตัวในสังคมและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่
ต้องการมาศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

第三部分：关于对清迈大学中国交换生泰国社会与文化自我 调节的建议

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้
非常感谢你本次的配合

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายจิ ฝาน

วัน เดือน ปี เกิด

26 พฤศจิกายน 2539

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552

ระดับมัธยม Luliang Senior Joint school YunNan China

พ.ศ. 2555

ระดับปริญญาตรี สาขาภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ

Qujing Normal University มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประเทศจีน

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2559 – ปัจจุบัน

ผู้ช่วยอาจารย์ของสถาบันภาษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ดูแลนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในสถาบันภาษา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ight © by Chiang Mai University
rights reserved